

Talousarvio 2020 Taloussuunnitelma 2021 – 2022

Kirkkonummen kunta

Hyväksytty kunnanvaltuustossa
11.11.2019

Sisällysluettelo

Yleisperustelut	1
Käyttötalousosa	13
Yleishallinto	17
Perusturvan toimiala	22
Perusturvalautakunta	23
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala	41
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	43
Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta	54
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta	63
Yhdyskuntatekniikan toimiala	72
Yhdyskuntatekniikan lautakunta	74
Rakennus- ja ympäristölautakunta	81
Palvelutuotannon lautakunta	86
Tuloslaskelmaosa	93
Investointiosa	100
Rahoitusosa	110
Kirkkonummen Vesi –liikelaitos	114
Liitteet	

Kirkkonummen kuntastrategia

Kirkkonummen kunnan strategia vuosille 2018-2021 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.12.2017.

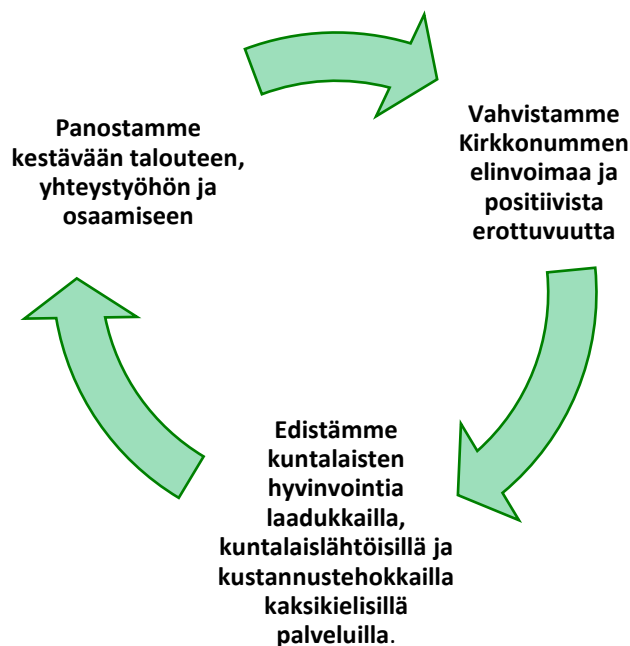
Kirkkonummen arvot ovat:

- Rohkeus** tarkoittaa meille ennakkoluulottomuutta kokeilla uusia asioita ja ennakoida muuttuvaa maailmaa.
- Kestävyys** teemme ratkaisuja ja valintoja, jotka ovat oikeudenmukaisia sekä ympäristön, talouden ja toiminnan kannalta kestäviä.
- Avoimuus** kaiken toimintamme lähtökohta on avoimuus ja läpinäkyvyys.
- Luottamus** toimintamme perustuu keskinäiseen arvostukseen ja luottamukseen.

Kirkkonummen perustehtävä: miksi olemme olemassa?

Hyvinvointia kirkkonummelaisille – yhdessä, tillsammans!

Strategiset päämäärät:

Kuntatason keskeiset strategiset tavoitteet vuodelle 2020

Valtuustokauden toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet on määritetty kuntastrategiasta johdetuissa elinvoima- ja hyvinvointiohjelmissa.

Ohjelmista on nostettu valtuustokaudelle seuraavat keskeiset tavoitteet:

- Väestönkasvun edistäminen; tavoitteena 1,5 – 2 % väestönkasvu
- Luomme edellytykset menestyvälle yritystoiminnalle. Lisäämme yritystonttien ja toimitilojen tarjontaa, parannamme pk-yritysten neuvonta- ja tukipalveluita sekä toimimme vuorovaikutuksessa yrityselämän kanssa.

- Parannamme palveluiden laatua, kustannustehokkuutta ja saatavuutta lisäämällä sähköisiä ja liikkuvia palveluja.
- Kehitämme kunnan toimielin- ja viranhaltijaorganisaatiota vastaamaan toimintaympäristön muutoksia.
- Ennaltaehkäisevien, matalan kynnyksen palveluiden sekä varhaisen tuen kehittäminen
- Ammattimainen viestintä kuntamarkkinoinnin ja kuntakuvan edistämiseksi
- Tilojen toiminnallisuuden ja terveellisyysvarmistaminen
- Hyvä työnantajakuva edistämien. Varmistamme, että Kirkkonummen kunta on houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstöstään.
- Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ohjaamme palvelutuotantoa aiempaa voimakkaammin kuulemalla kuntalaisia.
- Päätöksenteon läpinäkyvyyttä lisätään esim. striimauksilla ja avaamalla kokouksia mahdollisuuksien mukaan.
- Edistämme toiminnassamme ekologisia ja kestäviä ratkaisuja.
- Edistämme ja käytämme hyödyksi rohkeasti uutta teknologiaa.
- Digitaalisten palveluiden rakentaminen. Parannamme palveluiden laatua, kustannustehokkuutta ja saatavuutta lisäämällä sähköisiä ja liikkuvia palveluja.
- Edistämme toiminnassamme ikäihmisten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta toimintaa kehittämällä sekä hyödyntäen digitalisaation mahdollisuuksia.
- Hyödynnämme kunnan kaksikielisyyttä strategisena voimavarana. Pyrimme järjestämään kunnan järjestämät tilaisuudet kaksikielisinä.
- Edistämme ikäihmisten asumispalvelukonseptien suunnittelua ja toteuttamista mm. hyvinvointikeskushankkeeseen tukeutuen.

Talousarviovuonna 2020 toteutettavat toimenpiteet, mittarit ja vastuutahot on kirjattu toimielin-kohtaisissa tavoitetaulukoissa.

Talousarviovuoden 2020 kärkihankkeet

Kirkkonummen kunnan kärkihankkeet; näitä edistävät toimenpiteet ja mittarit sisältyvät toimialojen esityksiin ja käyttösuunnitelmiin. Kärkihankkeiden toteutumista seurataan erikseen ja niistä raportoidaan valtuustolle kaksi kertaa vuodessa.

Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet

Strateginen tavoite: (Kehittyvät palvelut) Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi / (Turvaamme luontoarvojen säilymisen ja korostamme luonnonläheisyyttä kunnan kehittämisessä.)		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Edistetään julkisessa rakentamisessa toimenpiteitä CO ₂ -päästöjen vähentämiseksi	Puurakentamisen määrä Uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen Hiilijalanjäljen arvioiminen ja arvioinnin kehittäminen hankintoja arvioitaessa ja kilpailutettaessa yhteistyössä muiden kuntien kanssa.	
Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
KVA Oy / Oikea-aikaiset peruskorjaukset mahdollistavan kassavirran turvaaminen. Peruskorjaus- ja uudiskohteet toteutetaan esteettömänä. KVA Oy / Vuokra-asuntojen käyttöaste vähintään 98 %	Kunnanhallitukselle tuodaan KVA:n osavuosikatsaus kunnan osavuosikatsauksen yhteydessä (Käyttöasteen seuranta)	

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy

Kirkkonummen Vuokra-asunnot Oy on Kirkkonummen kunnan omistama yleishyödyllinen vuokrataloyhtiö. Yhtiön toimintaperiaatteena on ylläpitää ja rakennuttaa laadukkaita ja edullisia vuokra-asuntoja, joissa asuvilla on viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö tarpeellisine palveluineen. Asunnot on rakennettu pääasiassa aravalainoilla ja kunnan takauksilla.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Männistönmuori

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Männistönmuori on Kirkkonummen kunnan ja Senaattikiinteistöjen omistama vuokrataloyhtiö, jonka vuokratalo sijaitsee Upinniemessä. Yhtiön osakkeista kunta omistaa 149 kpl ja Senaattikiinteistöt 1 kpl.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinti

Kirkkonummen kunta omistaa 64,7 % Kiinteistö Oy Kirkkonummen keskustapysäköinnin osakekannasta. Yhtiö omistaa Ervastintie 9:ssä sijaitsevan pysäköintitalon.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Kunnantalo

Kirkkonummen kunta on Kuntien eläkevakuutuksen kanssa perustanut keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön Kiinteistö Oy Kirkkonummen kunnantalon. Kunnan omistusosuus yhteisyrityksessä on 5 % ja Kevan 95 %. Yhtiö omistaa ja hallitsee tonttia sekä tontilla olevaa rakennusta.

Kiinteistö Oy Kirkkonummen Pankkitalo

Kirkkonummen kunta omistaa 100 % kiinteistöstä.

Talouden kehitys vuosina 2020 – 2022 (Valtiovarainministeriö, kuntatalous)

Kuntatalous vuonna 2019

Kuntatalous heikkeni vuonna 2018 varsin selvästi edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 0,9 mrd. euroa ja vuosikate noin 1,3 mrd. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt täysin kattamaan tuloksen näkökulmasta poistoja ja arvonalentumisia (n. 2,7 mrd. euroa) eikä rahoituksen näkökulmasta nettoinvestointeja (n. 3,8 mrd. euroa). Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen johtui ennen kaikkea kuntien toimintakatteen heikkenemisestä, jota selittää kuntien toimintakulujen kasvu, ja verotulojen vähenemisestä poikkeuksellisen hyvän edellisvuoden jälkeen. Vuonna 2018 kuntien verokertymää pienensivät vuodelta 2017 maksetut ennätyskellisen suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaajaryhmien jako-osuuksien oikaisu. Lisäksi kuntien palkkausmenoja nostivat vuonna 2018 kunta-alan sopimusneuvotteluissa sovitut korotukset. Kuntatalouden kehitystä edellisvuoteen verrattuna heikentää se, että vuosi 2017 oli kuntataloudessa poikkeuksellisen vahva: toimintamenojen kasvu oli erittäin maltillista ja verotulot kasvoivat osittain kertaluontoisten tekijöiden seurauksena. Kuntien talouden osalta merkillepantavaa on negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärän kasvu. Vuonna 2018 negatiivisen vuosikatteen kuntia oli kaikkiaan 38, kun vuotta aikaisemmin niitä oli vain neljä. Tuloksen osalta tasapainoisia kuntia, joissa vuosikate riitti poistojen kattamiseen, oli vain noin kolmasosa kunnista. Alijäämäisten kuntayhtymien määrä ja kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä ovat vähentyneet jo useamman vuoden ajan, mutta tämä kehitys näyttää nyt pysähtyneen.

Kuntatalouden kehitysnäkymät vuosina 2019-2023

Kuntatalouden menojen kasvu jatkuu reilun 3 prosentin vuosivauhdilla koko kehyskauden. Työttömyysasteen lasku ja työvoimakapeikkojen lisääntyminen aiheuttavat palkkapaineita työmarkkinoille, joiden arvioidaan näkyvän ansiotason nousuna. Sosiaali- ja terveystalouden palvelutarpeen kasvupaine kohdistuu kehitysurassa kuntatalouteen koko kehyskauden maakunta- ja sote-uudistuksen kaatumisen vuoksi. Lisäksi kuntatalouden investointipaineet pysyvät mittavina. Kuntatalouden toiminnan- ja investointien rahavirta pysyy noin 1,2– 1,7 mrd. euroa negatiivisena kehyskaudella. Paikallishallinto ei saavuta sille asetettua rahoitusasematavoitetta vuonna 2019. Vuosina 2021–2023 toiminnan ja investointien rahavirran negatiivisuus näyttäisi kasvavan kaikissa kuntakokoryhmissä lukuun ottamatta yli 100 000 asukkaan kuntien ryhmää. Kehityksen arvioidaan olevan heikointa alle 6 000 asukkaan kunnissa. Yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä vuosikatteen arvioidaan sen sijaan olevan jopa huomattavasti suurempi kuin vuonna 2017. Alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähes joka vuosi ja olevan huomattavasti korkeammalla tasolla kuin viimeisissä tilinpäätösarviossa vuonna 2018. Alijäämäisistä kunnista yli puolet olisi alle 6 000 asukkaan kuntia. Vuonna 2020 tuloveroprosentin korotuspainetta olisi yli kahdella kolmasosalla kunnista, ja viidesosalla kuntia korotuspaine olisi yli 3 prosenttiyksikköä. Alle viidesosalla kunnista näyttäisi puolestaan olevan laskennallinen mahdollisuus veroprosentin alentamiseen, mutta lähes puolella niistä alentamismahdollisuus jää alle yhden prosenttiyksikön. Keskeisin havainto on kuntien eriytyminen. Ilman rakenteellisia uudistuksia kuntien eriytymiskehitys uhkaa jatkua kiihtyvänä, samoin veroprosenttien ääripäiden erot uhkaavat kasvaa.

Kuntatalouden tilanne heikkeni huomattavasti viime vuonna. Kuntatalouden tulot laskivat edellisvuodesta ja samaan aikaan menot kasvoivat viime syksynä arvioitua nopeammin. Toimintamenot jatkavat kasvuaan koko kehyskauden. Väestön ikärakenteen muutos kasvattaa kuntatalouden palvelutarvetta noin 0,5 prosenttia vuosittain. Työttömyysasteen laskiessa ja työvoimakapeikkojen lisääntyessä kansantalouden ansiotason nousun arvioidaan kohoavan noin 3 prosentin tuntumaan lähivuosina, minkä arvioidaan heijastuvan myös kuntatalouteen menopaineena. Myös investointimenot jatkavat kasvuaan, sillä sairaaloiden ja koulujen rakentaminen sekä infrainvestoinnit jatkuvat vilkkaana. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino

pysyy vuosina 2020–2023 mittavana. Siksi kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,2–1,7 mrd. euroa negatiivinen. Kuntatalouden lainakanta kasvaa kehyskaudella nopeasti. Korkotaso on pysytellyt viime vuosina matalalla tasolla, mutta sen odotetaan nousevan pikkuhiljaa keskipitkällä aikavälillä. Kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää rakenteellisia uudistuksia.

Kirkkonummen kunnan toimintaympäristö

Väestösuunnite

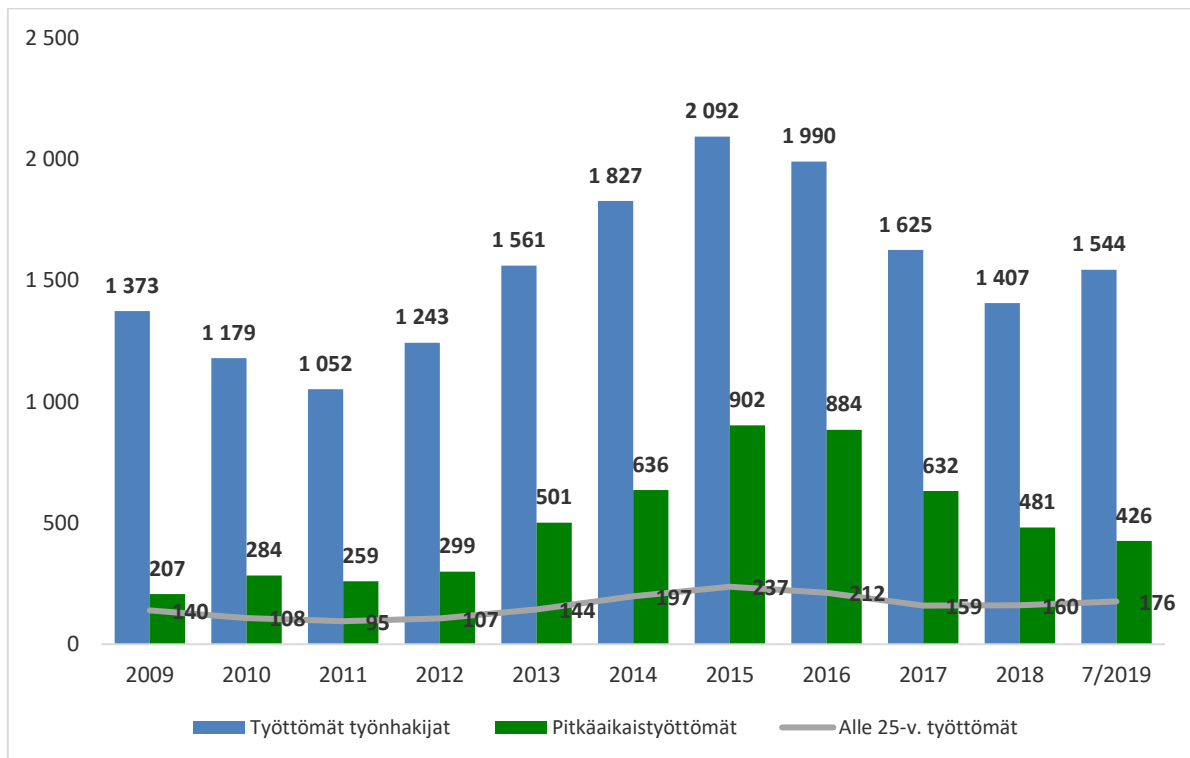
Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n Kirkkonummen kunnalle tekemän väestösuunnitteen mukaan Kirkkonummen väestömäärä kehittyy ikäryhmittäin seuraavasti:

Ikäryhmä	2020	2021	2022	2025	2030	2035	2040
-14	7 608	7 447	7 276	6 864	6 479	6 464	6 477
24-64	25 263	25 403	25 576	26 009	26 185	26 003	26 228
65+	6 869	7 129	7 359	7 981	9 106	10 170	10 819
Yhteensä	39 740	39 979	40 211	40 854	41 770	42 637	43 523

Kirkkonummen väkiluku kasvaa lähitulevaisuudessa keskimäärin 189 henkilöä per vuosi. Kasvu on tasaista. Ennusteen mukaan eläkeikäisten määrä kasvaa 57 %, lasten ja nuorten määrä vähenee 14,9 % ja muiden ikäluokkien kasvaa 3,8 % vuosina 2020 -2040.

Työllisyys

Kirkkonummen kunnassa työttömyysaste heinäkuun 2019 lopussa oli 7,8 %, 1544 henkilöä, vuotta aiemmin työttömänä oli 1664 henkilöä. Koko maan työttömyysaste oli 10,2 %. Työttömyysaste Uudenmaan ELY-keskuksen alueella oli heinäkuun 2019 lopussa 9,4 %.

Tilanne 31.7.2019:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	7/2019
Työttömät työnhakijat	981	1373	1179	1052	1243	1561	1827	2092	1990	1625	1407	1544
Pitkäaikaistyöttömät	172	207	284	259	299	501	636	902	884	632	481	426
Alle 25-v. työttömät	78	140	108	95	107	144	197	237	212	159	160	176
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	7/2019
Kirkkonummi	5,4	7,4	6,2	5,5	6,5	8,2	9,5	10,9	10,3	8,3	7,1	7,8
Uusimaa	5,5	7,7	7,1	6,9	7,5	9,6	11,1	11,9	11,3	9,6	8,5	9,4
Koko maa	8,8	11,3	10,3	9,7	10,7	12,6	13,9	14,4	13,6	11,0	9,7	10,2

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2022

Toiminnalliset tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarviossa. Lautakuntien ja johtokunnan käyttösuunnitelmassa sitovat tavoitteet voidaan tarvittaessa jakaa edelleen toimintaa ohjaaviksi osatavoitteiksi.

Taloudelliset lähtökohdat

Vuoden 2019 tilinpäätösennuste

Viimeisimmän ennusteen mukaan vuoden 2019 alijäämäksi muodostuu noin 20,7 milj. euroa. Ulkoisten toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 1,9 milj. euroa talousarviota parempana. Ulkoiset toimintamenot arvioidaan ylittävän 7,8 milj. euroa alkuperäisen talousarvion. Ylitys johtuu pääosin palveluostojen kasvusta. Verotulojen toteumaennuste on Kuntaliiton arvion mukaisesti 14,1 milj. euroa heikompi kuin talousarviossa 2019 on arvioitu. Valtionosuudet arvioidaan toteutuvan 1,5 milj. euroa talousarviota parempana. Poistojen määrä vuodelle 2019 ylittää talousarvion 0,8 milj. eurolla.

Käyttötalousosa

Toimintatuloja vuoden 2020 talousarviossa arvioidaan kertyvän 67,0 milj. euroa. Toimintatuottojen arvioidaan nousevan vuoden 2018 tilinpäätöksestä 12,6 milj. euroa. Vuonna 2019 muutettiin sisäisten vuokrien määrätymisperusteita.

Toimintamenojen määrä on 288,0 milj. euroa. Nousua vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna on 30,2 milj. euroa. Muut toimintakulut ja palvelujen ostot ovat kasvaneet eniten. Vuonna 2019 muutettiin sisäisten vuokrien määrätymisperusteita.

Investointiosa

Investointimenoja vuoden 2020 talousarviossa on yhteensä 65,6 milj. euroa.

Rahoitusosa

Verorahoitus

Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella on arvioitu vuoden 2020 verotulokertymän olevan 204,2 milj. euroa. Vuoden 2019 talousarviossa kunnan verotulojen on arvioitu olevan 202,4 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2018 verotulot olivat yhteensä 189,3 milj. euroa.

Talousarvion 2020 verotuloarvioissa on käytetty tuloveroprosenttina 19,75 %. Talousarviovuoden 2020 kiinteistöverotulo perustuu siihen, että yleinen kiinteistöveroprosentti on 0,93 %, vakituisten asuntojen kiinteistöveroprosentti on 0,41 % ja muiden asuntojen kiinteistöveroprosentti on 1,40 %.

Vuoden 2020 valtionosuudet ovat 27,1 milj. euroa (tilinpäätöksessä 2018 summa oli 21,5 milj. euroa ja talousarviossa 2019 summa oli 20,6 milj. euroa).

Vuosikate

Vuonna 2020 toimintakate kasvaa 4,4 % vuoden 2019 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate kasvaa 8,9 %. Vuosikate I on talousarviovuonna 8,5 milj. euroa. Vuosikate I osoittaa kuinka paljon verorahoituksesta jää käytettäväksi investointien rahoittamiseen, kun toimintakate ja rahoituserät on ensin katettu.

Rahoituslaskelmaan siirtyvä vuosikate II eli varsinainen omarahoituserä on vuosikate I lisättynä käyttömaisuuden myyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla. Vuosikate II ei riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja talousarviovuonna ja tulos ennen rahastojen lisäystä/vähennystä on alijäämäinen 3,0 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosina 2021-2022 vuosikate II kattaa suunnitelman mukaiset poistot vain vuonna 2022, ja tulos on vuonna 2021 alijäämäinen 0,8 milj. euroa ja ylijäämäinen 3,9 milj. euroa vuonna 2022.

Tuloslaskelma €

Kirkkonummen kunta (sis. Kirkkonummen Vesi-liikelaitos)

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	53 202 336	54 325 696	63 113 022	67 033 953	67 704 293	68 381 335
Myyntituotot	21 791 462	22 734 580	22 596 716	23 429 898	23 664 197	23 900 839
Maksutuotot	11 793 879	11 088 541	10 949 671	10 700 988	10 807 998	10 916 078
Tuet ja avustukset	2 471 839	2 784 568	2 712 776	2 678 644	2 705 430	2 732 485
Muut toimintatuotot	17 145 156	17 718 007	26 853 859	30 224 423	30 526 667	30 831 934
Toimintakulut	-250 897 226	-257 792 007	-275 290 677	-288 579 644	-291 465 440	-294 380 095
Henkilöstökulut	-92 863 304	-96 877 595	-100 184 885	-104 128 914	-105 170 203	-106 221 905
Palkat ja palkkiot	-73 740 206	-77 924 007	-80 996 610	-84 249 409	-85 091 903	-85 942 822
Henkilösivukulut	-19 123 098	-18 953 588	-19 188 275	-19 879 505	-20 078 300	-20 279 083
Palvelujen ostot	-114 161 549	-114 340 153	-117 477 537	-122 192 045	-123 413 965	-124 648 105
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 186 182	-13 951 943	-13 705 271	-14 019 261	-14 159 454	-14 301 048
Avustukset	-12 068 243	-12 133 171	-11 043 644	-12 178 034	-12 299 814	-12 422 812
Muut toimintakulut	-18 617 948	-20 489 145	-32 879 340	-36 061 390	-36 422 004	-36 786 224
Toimintakate	-197 694 890	-203 466 311	-212 177 655	-221 545 691	-223 761 148	-225 998 759
Verotulot	189 719 415	189 347 472	202 361 000	204 177 000	212 270 000	219 661 000
Valtionosuudet	22 343 828	21 466 408	20 604 368	27 138 894	24 000 000	24 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-525 992	-519 208	-956 548	-1 282 698	-1 552 481	-1 827 504
Vuosikate I	13 842 361	6 828 361	9 831 165	8 487 505	10 956 371	15 834 737
<i>Käyttöom.myyntivoitot</i>	<i>1 486 539</i>	<i>3 752 698</i>	<i>4 300 000</i>	<i>5 286 267</i>	<i>4 600 000</i>	<i>4 500 000</i>
<i>Maankäyttösop.korvaukset</i>	<i>520 000</i>	<i>786 000</i>	<i>1 930 000</i>	<i>1 690 000</i>	<i>2 800 000</i>	<i>3 200 000</i>
Vuosikate II	15 848 901	11 367 059	16 061 165	15 463 772	18 356 371	23 534 737
Poistot ja arvonalentumiset	-14 150 206	-15 554 495	-16 042 447	-18 426 151	-19 120 109	-19 610 112
Satunnaiset erät	0	-189 511	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 698 695	-4 376 947	18 718	-2 962 379	-763 738	3 924 625
Poistoeron muutos	19 137	17 847	20 000	20 000	20 000	20 000
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	74 169	60 207	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 792 002	-4 298 893	38 718	-2 942 379	-743 738	3 944 625

Talousarvion rakenne, sitovuus ja seuranta

Talousarvion rakenne

Kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman rakenteesta ja sisällöstä säädetään kuntalaissa. Lisäksi Suomen Kuntaliitto antaa talousarvion ja taloussuunnitelman laatimiseen liittyviä ohjeita ja suosituksia. Edellä mainitut ohjeet on otettu huomioon talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa ovat toiminnan ohjauksen välineitä. Talousarvion tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan avulla tarkastellaan kunnan kokonaistalouden kehitystä tuloksen muodostuksen ja rahoituksen näkökulmista.

Käyttötalouden avulla ohjataan kunnan varsinaista toimintaa. Valtuusto päättää, mitkä toiminnalliset kokonaisuudet muodostavat käyttötalouden tehtävät. Käyttötalouden osassa valtuusto asettaa tehtäväkohtaisesti toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä osoittaa asetettujen tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot tehtävien hoitamiseen. Tehtävät esitetään käyttötalouden osassa toimialoittain (yleishallinto, perusturva, sivistys ja kuntatekniikka) ja toimielimittäin. Valtuusto voi osoittaa käyttötalouden osan tehtävän tai sen osan käyttöön määrärahan ja tuloarvion brutto- tai nettomääräisenä.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelmanmukaisten poistojen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohdaksi on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa riittävänä tulorahoituksena kaikkina suunnitelmavuosina.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankeryhmittäin, hankkeittain tai tehtävätasolla. Investointiosan tulot ja menot esitetään aina bruttomääräisinä.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot rahoitetaan. Rahoitusosassa kootaan tulorahoituksen ja investointien sekä anto- ja ottolainauksen rahavirrat yhteen laskelmaan. Jos tulorahoitus ei riitä menoihin, rahoitusosassa on osoitettava tarvittava rahoitus. Kunta voi kattaa rahoitustarvettaan lainanotolla tai vapauttamalla rahoitus- tai vaihto-omaisuuteen sitoutunutta pääomaa.

Kirkkonummen Vesi –liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on esitetty omana kokonaisuutena talousarviokirjan lopussa. Liikelaitoksen talousarvio sisältää käyttötalouden osan, investointiosan sekä tulos- ja rahoituslaskelman.

Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto määrää, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnanhallitusta ja kunnan muita toimielimiä.

Talousarvion yleisperustelut

Talousarvion yleisperustelut ja käyttötalouden osan tekstit niiltä osin, kun ne ovat luonteeltaan informatiivisia, eivät ole sitovia. Sen sijaan kaikki toiminnan painopistealueet, tavoitteet ja tekstit, joissa on esitetty selvitetäviä asioita tai hankkeita, sitovat kunnanhallitusta ja toimialoja valtuustoon nähden.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa perustelut, toiminnan painopisteet, mahdolliset tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot esitetään toimielimittäin tehtävätasolla.

Käyttötalousosan perusteluissa otsikon ”Sitovat toiminnalliset tavoitteet” alla esitetyt tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Taloudellisen tavoitteen sitova taso on esitetty lautakuntien talousarviolukujen jälkeisessä taulukossa ”*Taloudellinen tuloksellisuus*”. Erikoissairaanhoidon ja HSL:n yhteistyöhön varatut määrärahat ovat erikseen sitovia. Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen sitova taso on vuoden 2020 talousarvion tuloslaskelman mukainen tilikauden yli-/alijäämä.

Käyttötalousosan perustelujen tunnusluvut ovat ohjeellisia ja niiden oleellisista poikkeamisista on raportoitava osavuosisikatsauksessa ja vuosikertomuksessa.

Kunkin toimielimen tehtävien yhteenlaskettu toimintatulojen ja -menojen erotus eli toimintakate on valtuuston nähden sitova.

Tuloslaskelmaosa

Talousarvion tuloslaskelmaosan tehtävätasoiset määrärahat ja tuloarviot ovat kunnanhallitusta sitovia.

Investointiosa

Investointiosan määrärahoista **tehtävätasolla** sitovia ovat:

- ATK-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit
- Muut pitkävaikutteiset menot
- Irtain omaisuus

Hankeryhmätasolla sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- Maa- ja vesialueet
- Liikenneväylät ja puistot
- Liikunta- ja virkistysalueet
- Muut kiinteät rakenteet ja laitteet
- Osakkeet ja osuudet

Liikenneväylät ja puistot sekä liikunta- ja virkistysalueet hankeryhmien määrärahaa saa käyttää muihin taloussuunnitelmavuosien hankkeisiin kunnanhallituksen päätöksellä, jos talousarviovuoden jonkin hankkeen toteuttamista ei ole voitu aloittaa.

Talonrakentamisen määrärahat ja tuloarviot ovat hanketasolla sitovia hankkeen kokonaiskustannusten osalta. Talousarviovuoden osalta talonrakennushankkeiden yhteenlaskettu kokonaismääräraha on sitova. Talonrakentamishankkeen toimitilapalveluiden peruskorjaushankkeet osalta korjausinvestointien määrärahat kohdennetaan tarkemmin eri kohteisiin palvelutuotannon lautakunnan käyttösuunnitelmassa, ja yli kahdenkymmenen prosentin kohdekohtaiset ylitykset tuodaan palvelutuotannon lautakunnan käsittelyyn.

Kirkkonummen Vesi-liikelaitoksen investoinnit ovat sitovia liikelaitostasolla.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosan seuraavat tuloarviot ja määrärahat ovat kunnanhallitusta sitovia:

- Antolainauksen muutokset
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys ja lisäys (=lainakannan muutokset) ovat kunnanhallitusta sitovia siten, että valtuusto oikeuttaa kunnanhallituksen hoitamaan vuoden 2020 lainojen nostot ja lyhennykset siten, että kunnan pitkäaikaisten lainojen yhteismäärä on enintään 70 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Yli talousarviovuoden ulottuvien hankintasopimusten tekeminen

Toimielimet ja viranhaltijat voivat päättää hankintavaltuuksiensa rajoissa yli talousarviovuoden ulottuvista hankintasopimuksista.

- käyttötalousosan hankinnoissa, mikäli hankinta liittyy toimialan tehtäviin ja siihen on varauduttu toimielimen käyttösuunnitelmassa ja
- investointiosan hankinnoissa:
yksittäisen talonrakennushankkeen osalta talousarviossa hyväksytyyn hankekohtaisen kustannusarvion puitteissa, *hankeryhmän ohjeellisessa käyttösuunnitelmassa mainitun yksittäisen hankkeen osalta* vuosina 2020 - 2022 osoitettujen kokonaismäärärahojen puitteissa.

Kunnanhallituksen päättämän leasinglimiitin käyttö 2020

Kunnanhallituksen päätösten mukaisesti:

- kunnan atk-laitteiden, kopiokoneiden / monitoimilaitteiden, ajoneuvojen sekä perusterveydenhuollon merkittävien hoito- ja sairaalalaitteiden hankinnat rahoitetaan leasingrahoituksella. Lukuun ottamatta tiettyjä opetustoimen laitehankintoja (mm. tabletit, interaktiiviseen esitystekniikkaan liittyvät laitteet ym.)
- leasinglimiitiksi on vahvistettu em. kohteiden osalta 1 850 000 euroa.
- ajoneuvojen leasinglimiitiksi on vahvistettu 650 000 euroa.
- laitteiden rahoitusta koskeva puitesopimus on kilpailutettu.
- konsernihallinnon talousyksikkö valvoo ja päättää limiitin käytöstä ja
- leasingrahoituksella hankittavat uudet kohteet esitetään ja päätetään vuosittain talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Leasinglimiittiä saa käyttää:

- hankintoihin, jotka aikaisemmin on rahoitettu leasinglimiitin puitteissa
- hankintoihin, jotka aikaisemmin on rahoitettu kunnanhallituksen päättämän leasingrahoituksen ulkopuolella ja joiden leasingaika päättyy vuonna 2020
- aikaisemmin ostettujen kopiokoneiden korvaushankintoihin
- atk-laitteiden hankintaan
- hammashoidon hoitolaitteiden hankintaan
- Väistötilojen peruskalustamiseen

Hankinnat on suoritettava hankintalain säännösten mukaisesti. Leasingaika on vähintään kolme vuotta. Leasingaika ei kuitenkaan saa olla lyhyempi kuin hankittavan esineen vastaava poisto-aika. Vuodelle 2020 ei ole muutettu leasing-rahoituksen käyttöä.

Kunnanhallitukselle annetut valtuudet

Kunnanhallituksella on oikeus antaa toimialoille määrärahojen käyttöä ja talousarvion täytäntöönpanoa koskevia **sitovia ohjeita**. Kunnanhallitus oikeutetaan myös taloudellisen tilanteen niin vaatiessa antamaan määrärahojen käyttöä, virkojen ja toimien täyttämistä sekä työsuhteisen henkilöstön palkkaamista rajoittavia määräyksiä.

Taloudellisen ja toiminnallisen tuloksen seuranta

Talousarvion toteutumista seurataan raportoinnilla. Raportoinnissa seurataan taloudellisen tuloksen, toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista. Talousraportti käsitellään kuukausittain kunnanhallituksessa huhtikuusta alkaen pois lukien heinäkuu ja osavuosikatsauksen raportointikuukausi. Kuntatason raportoinnista vastaa kunnanhallitus, joka toimielinten raporttien perusteella laatii yhden osavuosikatsauksen tilanteesta 31.7. kunnanvaltuustolle ja tilinpäätökseen kuuluvan vuosikertomuksen.

Kunnanhallitus päättää, miten kunnan toimielimet raportoivat sille. Kunnanhallitus voi myös tarvittaessa päättää yksityiskohtaisemmasta talouden ja toiminnan raportoinnista. Kukin toimielin päättää käyttösuunnitelmassaan, miten vastuhenkilöiden tulee tilivuoden aikana raportoida toimielimelle talousarvion toteutumisesta.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan yhteenveto

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Yleishallinto						
Toimintatulot	3 124 274	3 378 172	3 240 386	3 614 105	3 650 246	3 686 749
<i>muutos %</i>				-11,5	1,0	1,0
Toimintamenot	-13 677 327	-14 829 106	-14 862 250	-15 438 812	-15 593 200	-15 749 132
<i>muutos %</i>				3,9	1,0	1,0
Toimintakate	-10 553 053	-11 450 934	-11 621 864	-11 824 707	-11 942 954	-12 062 384
<i>muutos %</i>				1,7	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-11 801 539	-12 591 115	-13 104 886	-13 160 245	-13 291 847	-13 424 766
<i>muutos %</i>				0,4	1,0	1,0
Perusturva						
Toimintatulot	8 741 941	9 019 930	8 634 105	8 101 759	8 182 777	8 264 604
<i>muutos %</i>				-6,2	1,0	1,0
Toimintamenot	-107 810 050	-112 803 792	-112 868 329	-119 540 483	-120 735 888	-121 943 247
<i>muutos %</i>				5,9	1,0	1,0
Toimintakate	-99 068 109	-103 783 862	-104 234 224	-111 438 724	-112 553 111	-113 678 642
<i>muutos %</i>				6,9	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-94 503 706	-99 474 205	-99 287 461	-106 469 646	-107 504 042	-108 579 083
<i>muutos %</i>				7,2	1,0	1,0
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala						
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta						
Toimintatulot	2 063 948	2 046 424	1 857 312	1 529 830	1 545 128	1 560 580
<i>muutos %</i>				-17,6	1,0	1,0
Toimintamenot	-11 928 570	-12 468 984	-14 078 429	-14 313 781	-14 456 919	-14 601 488
<i>muutos %</i>				1,7	1,0	1,0
Toimintakate	-9 864 622	-10 422 560	-12 221 117	-12 783 951	-12 911 791	-13 040 908
<i>muutos %</i>				4,6	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-7 467 165	-7 864 717	-8 486 277	-8 227 853	-8 262 662	-8 345 288
<i>muutos %</i>				-3,0	1,0	1,0
Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta						
Toimintatulot	4 828 115	4 299 357	4 414 444	4 291 474	4 334 389	4 377 733
<i>muutos %</i>				-2,8	1,0	1,0
Toimintamenot	-59 575 274	-60 307 479	-67 973 740	-69 635 743	-70 332 101	-71 035 422
<i>muutos %</i>				2,4	1,0	1,0
Toimintakate	-54 747 159	-56 008 122	-63 559 296	-65 344 269	-65 997 712	-66 657 689
<i>muutos %</i>				2,8	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-42 318 237	-43 353 149	-43 750 681	-44 868 729	-45 019 466	-45 469 661
<i>muutos %</i>				2,6	1,0	1,0
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta						
Toimintatulot	970 218	914 411	977 678	1 227 783	1 240 061	1 252 461
<i>muutos %</i>				25,6	1,0	1,0
Toimintamenot	-14 630 226	-15 949 814	-16 633 581	-18 961 142	-19 150 754	-19 342 261
<i>muutos %</i>				14,0	1,0	1,0
Toimintakate	-13 660 008	-15 035 403	-15 655 903	-17 733 359	-17 910 693	-18 089 800
<i>muutos %</i>				13,3	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-10 639 476	-11 415 799	-11 253 789	-11 526 463	-11 571 028	-11 686 738
<i>muutos %</i>				2,4	1,0	1,0

Sivistystoimi yhteensä						
Toimintatulot	7 862 281	7 260 192	7 249 434	7 049 087	7 119 578	7 190 774
<i>muutos %</i>				-2,8	1,0	1,0
Toimintamenot	-86 134 070	-88 502 085	-98 685 750	-102 910 666	-103 939 773	-104 979 170
<i>muutos %</i>				4,3	1,0	1,0
Toimintakate	-78 271 789	-81 241 893	-91 436 316	-95 861 579	-96 820 195	-97 788 397
<i>muutos %</i>				4,8	1,0	1,0
Ulkoinen toimintakate	-60 424 878	-62 633 664	-63 490 747	-64 623 045	-64 853 155	-65 501 687
<i>muutos %</i>				1,8	1,0	1,0

Yhdyskuntatekniikka						
Yhdyskuntatekniikan lautakunta						
Toimintatulot	1 093 423	1 171 057	897 000	1 002 000	1 012 020	1 022 140
<i>muutos %</i>				11,7	1,0	1,0
Toimintamenot	-15 659 144	-12 568 898	-13 518 461	-16 246 147	-16 408 608	-16 572 695
<i>muutos %</i>				20,2	1,0	1,0
Toimintakate	-14 565 721	-11 397 841	-12 621 461	-15 244 147	-15 396 588	-15 550 554
<i>muutos %</i>				20,8	1,0	1,0
Ulkoinen toimintakate	-14 033 114	-11 244 674	-12 351 368	-14 418 052	-14 562 233	-14 707 855
<i>muutos %</i>				16,7	1,0	1,0
Rakennus- ja ympäristölautakunta						
Toimintatulot	628 807	884 237	700 000	740 000	747 400	754 874
<i>muutos %</i>				5,7	1,0	1,0
Toimintamenot	-1 165 116	-1 185 090	-1 454 855	-1 466 432	-1 481 096	-1 495 907
<i>muutos %</i>				0,8	1,0	1,0
Toimintakate	-536 309	-300 853	-754 855	-726 432	-733 696	-741 033
<i>muutos %</i>				-3,8	1,0	1,0
Ulkoinen toimintakate	-496 936	-280 094	-685 612	-648 627	-655 113	-661 664
<i>muutos %</i>				-5,4	1,0	1,0
Palvelutuotannon lautakunta						
Toimintatulot	24 363 372	25 156 733	34 981 097	38 787 002	39 174 872	39 566 621
<i>muutos %</i>				10,9	1,0	1,0
Toimintamenot	-21 696 349	-22 764 488	-28 518 044	-27 673 848	-27 950 586	-28 230 092
<i>muutos %</i>				-3,0	1,0	1,0
Toimintakate	2 667 023	2 392 245	6 463 053	11 113 154	11 224 286	11 336 528
<i>muutos %</i>				71,9	1,0	1,0
Ulkoinen toimintakate	-18 715 268	-19 952 271	-25 279 642	-24 662 820	-24 818 548	-25 066 734
<i>muutos %</i>				-2,4	1,0	1,0
Yhdyskuntatekniikka yhteensä						
Toimintatulot	26 085 584	27 213 728	36 578 097	40 529 002	40 934 292	41 343 635
<i>muutos %</i>				10,8	1,0	1,0
Toimintamenot	-38 520 609	-36 912 993	-43 856 198	-45 386 426	-45 840 290	-46 298 693
<i>muutos %</i>				3,5	1,0	1,0
Toimintakate	-12 435 025	-9 699 265	-7 278 101	-4 857 424	-4 905 998	-4 955 058
<i>muutos %</i>				-33,3	1,0	1,0
Ulkoinen toimintakate	-33 245 318	-31 477 040	-38 316 622	-39 729 499	-40 035 894	-40 436 253
<i>muutos %</i>				3,7	1,0	1,0

Kirkkonummen Vesi liikelaitoksen johtokunta						
Toimintatulot	7 388 256	7 453 673	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
<i>muutos %</i>				4,4	1,0	1,0
Toimintamenot	-4 755 169	-4 743 961	-5 018 150	-5 303 256	-5 356 285	-5 409 851
<i>muutos %</i>				5,7	1,0	1,0
Toimintakate	2 633 087	2 709 712	2 392 850	2 436 744	2 461 115	2 485 724
<i>muutos %</i>				1,8	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	2 323 391	2 709 712	2 022 061	2 436 744	2 461 115	2 485 724
<i>muutos %</i>				20,5	1,0	1,0

Kunta yhteensä						
Toimintatulot	53 202 336	54 325 695	63 113 022	67 033 953	67 704 293	68 381 335
<i>muutos %</i>				6,2	1,0	1,0
Toimintamenot	-250 897 226	-257 791 938	-275 290 678	-288 579 644	-291 465 440	-294 380 095
<i>muutos %</i>				4,8	1,0	1,0
Toimintakate	-197 694 890	-203 466 241	-212 177 655	-221 545 691	-223 761 148	-225 998 759
<i>muutos %</i>				4,4	1,0	1,0
Ulkoisen toimintakate	-197 694 890	-203 466 241	-212 177 655	-221 545 691	-223 761 148	-225 998 759
<i>muutos %</i>				4,4	1,0	1,0

Luvut eivät sisällä KOM:n myyntivoittoja eikä maankäyttökorvauksia

Yleishallinto

Tarkastuslautakunta

Kunnanhallitus

Yleishallinto

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	3 063 939	3 378 172	3 240 386	3 614 105	3 670 448	3 707 153
Myyntituotot	2 424 964	2 175 617	2 475 448	2 472 016	2 516 937	2 542 106
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	563 428	1 045 380	649 338	1 021 929	1 032 149	1 042 471
Muut toimintatuotot	75 547	157 175	115 600	120 160	121 362	122 576
Toimintakulut	-13 643 094	-14 829 105	-14 862 250	-15 438 812	-15 613 417	-15 769 587
Henkilöstökulut	-3 640 769	-5 297 284	-4 541 732	-5 340 296	-5 412 510	-5 466 668
Palkat ja palkkiot	-2 791 191	-4 124 143	-3 615 582	-4 265 472	-4 326 937	-4 370 236
Henkilösivukulut	-849 578	-1 173 142	-926 150	-1 074 824	-1 085 573	-1 096 432
Palvelujen ostot	-6 066 425	-5 751 022	-7 101 713	-6 273 820	-6 336 558	-6 399 923
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-158 648	-124 094	-242 627	-182 628	-184 456	-186 301
Avustukset	-2 397 274	-2 321 269	-1 362 474	-2 001 760	-2 021 778	-2 041 996
Muut toimintakulut	-1 379 978	-1 335 436	-1 613 704	-1 640 308	-1 658 115	-1 674 699
Toimintakate (S)	-10 579 155	-11 450 933	-11 621 864	-11 824 707	-11 942 969	-12 062 434
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>738 412</i>	<i>1 320 360</i>	<i>922 886</i>	<i>1 204 315</i>	<i>1 236 560</i>	<i>1 248 926</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-12 539 951</i>	<i>-13 911 475</i>	<i>-14 027 772</i>	<i>-14 364 560</i>	<i>-14 528 423</i>	<i>-14 673 743</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-11 801 539</i>	<i>-12 591 115</i>	<i>-13 104 886</i>	<i>-13 160 245</i>	<i>-13 291 863</i>	<i>-13 424 817</i>
<i>Sisäiset tuotot</i>	<i>2 387 268</i>	<i>2 057 813</i>	<i>2 317 500</i>	<i>2 409 790</i>	<i>2 433 888</i>	<i>2 458 227</i>
<i>Sisäiset menot</i>	<i>-1 103 143</i>	<i>-917 701</i>	<i>-834 478</i>	<i>-1 074 252</i>	<i>-1 084 995</i>	<i>-1 095 844</i>
Tulosyksiköt	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tarkastuslautakunta						
Ulkoiset toimintatuotot	46	0	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-69 030	-60 161	-74 000	-74 000	-74 740	-75 487
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-1 236</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Toimintakate	-70 220	-60 161	-74 000	-74 000	-74 740	-75 487
Kunnanhallitus						
Ulkoiset toimintatuotot	669 425	1 320 360	922 886	1 204 315	1 236 560	1 248 926
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>2 394 468</i>	<i>2 057 813</i>	<i>2 317 500</i>	<i>2 409 790</i>	<i>2 433 888</i>	<i>2 458 227</i>
Ulkoiset toimintamenot	-12 469 685	-13 851 244	-13 953 772	-14 290 560	-14 453 683	-14 598 256
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-1 103 143</i>	<i>-917 701</i>	<i>-834 478</i>	<i>-1 074 252</i>	<i>-1 084 994</i>	<i>-1 095 844</i>
Toimintakate	-10 508 935	-11 390 772	-11 547 864	-11 750 707	-11 868 229	-11 986 947
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä 31.12.	39 170	39 361	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-270	-291	-293	-298	-299	-300

*Asukasmäärä on Kirkkonummen kunnan uuden väestöennusteselvityksen mukainen (aina edellisen vuoden 31.12. tilanne)

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (kuntalaki 121 §).

Valtuuston valitseman tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös (kuntalaki 123 §).

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä (hallintosääntö 41 §).

Konsernihallinnon tehtävänä on tukea toimialojen tuloksellista toimintaa, ohjata ja seurata tavoitteiden toteutumista, antaa asiantuntijapalveluita kunnan päätöksenteon ja johtamisen tueksi, vastata kunnan strategisesta suunnittelusta sekä huolehtia lisäksi kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sen jaostojen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Konsernihallinto tuottaa sisäisiä tukipalveluita, hallintopalveluita, talous- ja hankintapalveluita, henkilöstöpalveluita sekä kunnan elinvoimaisuutta edistäviä kehityspalveluita (hallintosääntö 51 §).

Kunnanvaltuustoon nähden sitovat määrärahat

Vesihuollon kehittämiseen (kp 1023) on varattu 40 000 euron määräraha. Summasta 20 000 euroa kohdennetaan haja-asutuksen jätevesineuvontaan (Linkki-hanke).

Veikkolan vesistöhankeeseen on varattu 60 000 euroa.

Maahanmuuttajien integroimista edistävään kotouttamisavustukseen on varattu 30 000 euroa.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Kuntastrategiasta johdetuissa elinvoima- ja hyvinvointiohjelmassa korostuvat kunnan elinvoimaisuuden edistäminen, viestintä, kuntamarkkinointi sekä digitalisaation kehittäminen.

Toiminnan painopistealueet

- Kuntamarkkinoinnin kokonaiskuvan selkeyttäminen
- Robotiikan käytön laajentaminen ja mobiilien palveluiden kehittäminen
- Kokeilukulttuurin edistäminen palvelutuotannossa

Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen panostetaan edelleen. Työmarkkinatuen kuntaosuuslaskun suuruus vuosittain on ollut noin 2,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 talousarviossa varataan em. tarkoitukseen 1,8 miljoonaa euroa. Kuntaosuuslistaa pyritään lyhentämään panostamalla työllistämistoimenpiteisiin, joihin varataan 620 427 euroa. Työllistämismäärärahoista 15 000 kohdennetaan Työmajakka ry:lle.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Markkinoimme kunnan matkailu- ja luontokohteita yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa mm. kehittämällä sähköisiä markkinointialustoja (elinvoimaohjelma 6.1)	Kuntamarkkinoinnin kokonaissuunnitelma valmistuu viimeistään huhtikuussa 2020 Selvitetään kunnan virkistysverkosto olemassa olevien selvitysten, suunnitelmien ja kehityskuvien pohjalta. Verkostosta viestitään aktiivisesti kuntalaisille. Mittari: toteutunut/ei toteutunut Vastuuhenkilö: kuntakehityspäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kunta toimii esimerkin näyttäjänä kokeilukulttuuriin liittyvissä asioissa (elinvoimaohjelma 10.2) Asukas-, järjestö- ja aktiivitoimijoiden osallistaminen vuorovaikutteiseen palvelukehittämiseen (elinvoimaohjelma 10.5) Otamme kuntalaiset/käyttäjät mukaan palveluiden ja toiminnan suunnitteluun mm. lisäämällä sähköisten vuorovaikutuskanavien käyttöä (hyvinvointiohjelma 2.3)	Vähintäänkin kaksi uutta kokeilevaa, kuntalaisia palvelevaa toimintamallia otetaan käyttöön konsernihallinnon johdolla. Kuntalaisia osallistetaan vuorovaikutteiseen palvelukehittämiseen uudella, vuoden 2020 aikana kehitettävällä konseptilla (esim. osallistava budjetointi tai yhteisöllinen puisto). Mittari: toteutuneiden kokeilevien toimintamallien lukumäärä Vastuuhenkilöt: konsernihallinnon tulostavuukselliset viranhaltijat	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kehitämme ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluja sekä varhaista tukea (hyvinvointiohjelma 7.1) Parannamme kirkkonummelaisten työllisyyttä kunnan käytössä olevin toimin (hyvinvointiohjelma 7.2) Kehitämme toimintamalleja palkkatuella palkkaamisesta, työkokeilusta ja oppisopimuksella kuntaan töihin ottamisesta (hyvinvointiohjelma 7.2.1)	Työllisyyden edistämässä panostetaan ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Tavoitteena on, että 100 kirkkonummelaista pitkäaikaistyötöntä työllistyy työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta vuoden 2020 aikana. Järjestelytuen avulla työllistetään 23 henkilöä vuoden 2020 aikana. Mittari: työmarkkinatuen kuntaosuuslistalta poistuneiden lukumäärä Vastuuhenkilö: hallintojohtaja Laaditaan pitkän aikavälin henkilöstösuunnitelma, jolla henkilöstörakennetta kehitetään vastaamaan toimintaympäristön muutoksia kustannusneutraalisti. Mittari: toteutunut/ei toteutunut Vastuuhenkilö: henkilöstöpäällikkö Johtaminen ja esimiestyö on hyvällä tasolla. Mittari: työhyvinvointikysely Vastuuhenkilöt: kaikki esimiehet	

Perusturvan toimiala

Perusturvalautakunta

Perusturvalautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	8 741 941	9 019 930	8 634 105	8 101 759	8 182 777	8 264 604
Myyntituotot	1 143 320	1 690 175	971700	1 488 800	1 503 688	1 518 725
Maksutuotot	5 986 077	5 931 996	6145200	5 372 200	5 425 922	5 480 181
Tuet ja avustukset	982 919	726 240	887205	532 759	538 087	543 467
Muut toimintatuotot	629 624	671 519	630000	708 000	715 080	722 231
Toimintakulut	-107 810 050	-112 803 792	-112 868 329	-119 510 483	-120 705 588	-121 912 644
Henkilöstökulut	-25 942 219	-26 812 292	-28 333 559	-29 008 629	-29 298 715	-29 591 702
Palkat ja palkkiot	-20 046 736	-21 090 247	-22 355 030	-23 037 291	-23 267 664	-23 500 341
Henkilösivukulut	-5 895 483	-5 722 045	-5 978 529	-5 971 338	-6 031 051	-6 091 362
Palvelujen ostot	-73 390 017	-77 537 751	-75 681 146	-80 853 789	-81 662 327	-82 478 950
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 796 419	-2 784 061	-2 844 980	-2 693 550	-2 720 486	-2 747 690
Avustukset	-2 626 966	-2 577 916	-2 516 826	-3 312 300	-3 345 423	-3 378 877
Muut toimintakulut	-3 054 428	-3 091 772	-3 491 818	-3 642 215	-3 678 637	-3 715 424
Toimintakate	-99 068 109	-103 783 862	-104 234 224	-111 408 724	-112 522 811	-113 648 039
<i>josta</i>						
Ulkoiset tuotot	8 513 609	8 888 992	8 634 105	8 101 759	8 182 777	8 264 604
Ulkoiset menot	-103 017 315	-108 363 197	-107 921 566	-114 541 405	-115 686 819	-116 843 687
Ulkoisen toimintakate	-94 503 706	-99 474 205	-99 287 461	-106 439 646	-107 504 042	-108 579 083
Sisäiset tuotot	228 332	130 938	0	0	0	0
Sisäiset menot	-4 792 734	-4 440 596	-4 946 763	-4 969 078	-5 018 769	-5 068 956
Tulosalueet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Hallintopalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	24 788	17 913	31 500	1 000	1 010	1 020
sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-858 065	-871 273	-1 030 799	-1 176 032	-1 187 792	-1 199 670
sisäiset toimintamenot	-317 151	-203 063	-204 841	-232 034	-234 354	-236 698
Toimintakate	-1 150 428	-1 056 423	-1 204 140	-1 407 066	-1 421 137	-1 435 348
Sosiaalipalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	1 289 060	1 356 293	1 162 000	1 042 000	1 052 420	1 062 944
sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-10 192 764	-11 356 200	-10 087 368	-10 793 041	-10 900 971	-11 009 981
sisäiset toimintamenot	-481 173	-552 096	-605 837	-308 965	-312 055	-315 175
Toimintakate	-9 384 876	-10 552 004	-9 531 205	-10 060 006	-10 160 606	-10 262 212
Terveyspalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	2 273 664	2 340 840	2 433 650	2 458 200	2 482 782	2 507 610
sisäiset toimintatuotot	3 899	3 366	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-13 746 398	-14 134 911	-14 774 871	-15 146 413	-15 297 877	-15 450 856
sisäiset toimintamenot	-922 592	-816 467	-973 475	-1 233 403	-1 245 737	-1 258 194
Toimintakate	-12 391 427	-12 607 173	-13 314 696	-13 921 616	-14 060 832	-14 201 440
Erikoissairaanhoito						
Ulkoiset toimintatuotot	0	146 222	15 000	15 000	15 150	15 302
sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-37 953 440	-37 983 335	-39 324 956	-41 227 772	-41 640 050	-42 056 450
sisäiset toimintamenot	0	0	0	0	0	0
Toimintakate	-37 953 440	-37 837 113	-39 309 956	-41 212 772	-41 624 900	-42 041 149

Toimintakyvyn tukipalvelut							
Ulkoiset toimintatuotot	693 257	738 273	800 400	1 081 800	1 092 618	1 103 544	
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>176 367</i>	<i>118 806</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Ulkoiset toimintamenot	-18 671 207	-21 105 312	-20 381 240	-24 098 380	-24 339 364	-24 582 757	
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-991 735</i>	<i>-952 299</i>	<i>-980 329</i>	<i>-1 057 175</i>	<i>-1 067 747</i>	<i>-1 078 424</i>	
Toimintakate	-18 793 319	-21 200 531	-20 561 169	-24 073 755	-24 314 493	-24 557 637	
Ikäihmisten hyvinvointipalvelut							
Ulkoiset toimintatuotot	4 232 840	4 289 451	4 191 555	3 503 759	3 538 797	3 574 185	
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>48 066</i>	<i>8 766</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	
Ulkoiset toimintamenot	-21 595 442	-22 912 166	-22 322 332	-22 099 767	-22 320 765	-22 543 972	
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-2 080 084</i>	<i>-1 916 669</i>	<i>-2 182 281</i>	<i>-2 137 501</i>	<i>-2 158 876</i>	<i>-2 180 465</i>	
Toimintakate	-19 394 619	-20 530 618	-20 313 058	-20 733 509	-20 940 844	-21 150 253	
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	
*Asukasmäärä 31.12.	39 170	39 361	39 611	39 740	39 979	40 211	
euroa per asukas	-2 529	-2 637	-2 631	-2 803	-2 815	-2 826	

Perusturvapalvelujen toimialan tehtävänä on edistää asukkaiden hyvinvointia järjestämällä asiakaslähtöisiä ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

Toiminnassa keskeistä on ennaltaehkäisevä työote, sujuvat palveluketjut sekä yhteisen osaamisen vahvistaminen ja jakaminen toimialan ja kunnan sisällä sekä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnan painopistealueet

- Palveluketjujen ja prosessien kehittäminen monialaista yhteistyötä painottaen
- Apotti-järjestelmän käyttöönotto
- Hyvinvointikeskuksen rakentamisen kokonaissuunnitteluun osallistuminen
- Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen
- Väestörakenteen muutosten ennakoiminen pitkän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelussa
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistukseen osallistuminen

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Talousarvio sisältää kolme uutta vakanssia työkeskukseen. Vakanssiesityksillä odotetaan saavan merkittäviä säästöjä kehitysvammaisten ostopalveluihin.

Vuoden 2020 alussa astuu voimaan lastensuojelulain muutos, jonka myötä kunnan velvollisuus lastensuojelun jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta tai viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Tällä hetkellä velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy, kun nuori täyttää 21 vuotta. Tämä lakimuutos tarkoittaa asiakasmäärän kasvua lastensuojelussa ja aikuissosiaalityössä ja edellyttäisi sosiaaliohjaajan vakanssia jälkihuoltoon. Tähän ei kuitenkaan ole varauduttu erikseen talousarviossa.

Kirkkonummi on mukana sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän Apotin hankinnassa, jonka käyttöönotto ajoittuu suunnitelmien mukaan loppuvuodelle 2020. Investointiosioon on varattu Apotti-hankkeelle 1 594 000 euroa ja käyttötalouden puolelle 200 000 euroa Apotti Oy:n esittämän laskutusennusteen mukaisesti. Investointipuolella on varauduttu myös 300 000 eurolla erinäisiin hankkeista aiheutuviin integraatio ja migraatiotehtäviin. Uuden järjestelmän käyttöönotto edellyttää henkilöstön kouluttamista ja aiheuttaa muiltakin osin lisätöitä Kirkkonummen kunnalle. Em. tehtäviin on perusturvassa varauduttu 100 000 euron varauksella henkilöstömenoihin mm. tarvittavien sijaisten palkkaamiseksi. Henkilöstömäärärahat on kohdistettu hoiva- ja hoitotyötä tekeville tulosyksiköille.

Espoon sairaalasta ostettavat kuntoutusosastojen paikat ovat maksaneet vuoden 2019 aikana 413,55 € / vrk ja päivystysosaston paikat 673,28 € / vrk. Vuoden 2020 hintatiedoista ei vielä ole saatu Espoon kaupungilta ennakkotietoja, mutta määrärahavarauksessa on varauduttu 1,4 % hinnankorotukseen ensi vuoden ajalle. Vuoden 2020 taloussarvioon on tehty 4 172 469 euron laskennallinen määrärahavaraus sillä oletuksella, että kirkkonummelaiset käyttävät keskimäärin 22 kuntoutuspaikkaa ja kolmea päivystyspaikkaa ensi vuoden aikana.

Ikäihmisten tehostetun palveluasumisen ostopalveluissa on varattu määrärahat 94 asukaspaikalle. Asumispalvelujen kilpailutuksen myötä yhden asukaspaikan vuorokausihinta on 126 euroa. Määrärahavaraus on laskettu kaavalla 94 paikkaa x (126 euroa / vuorokausi / paikka – 5 % laskennallinen alv-palautus) x 365 vuorokautta = 4 106 907 euroa. Kilpailutuksen myötä asukkaat eivät enää maksa vuokratukustannuksia Kirkkonummen kunnalle, vaan maksavat nämä suoraan palveluntuottajille. Muutoksen myötä sekä kustannukset että tulot laskevat Kirkkonummen kunnalla.

Taloussarviossa ei ole varauduttu hallitusohjelmassa kaavailtuihin hoitajamitoituksen ja hoitoon pääsyn lakimuutoksiin. Alustavien arvioiden mukaan hoitajamitoituksen nostaminen 0,7 hoitajaan asukasta kohti tarkoittaisi Kirkkonummen kunnalle mahdollisesti jopa 2,1 miljoonan euron vuotuisia lisäkustannuksia. Hallitusohjelman mukaan hoitotakuuta on tarkoitus tiukentaa perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (7 pv) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Tämä tarkoittaa arviolta viiden lääkäriavokanssin lisäystä ja kustannuksina noin 0,5 miljoonaa euroa. Myös suun terveydenhuollon hoitotakuuvaatimukset tulevat hyvin suurella todennäköisyydellä lyhenemään samassa yhteydessä nykyisestä kuuden kuukauden määräajasta. Toteutuessaan myös tämä edellyttää vakanssien lisäystä ja aiheuttaa kustannusten nousua.

Taloussarviossa ei ole varauduttu terveyskeskusmaksuista luopumisen sekä alle 25-vuotiaille tarkoitetun ilmaisen ehkäisyn valtuustoaloitteiden kustannusvaikutuksiin. Terveyskeskusmaksujen poistamisen arvioidaan tarkoittavan n. 600 000 euron maksutulojen vähentymistä ja ilmaisen ehkäisyn käyttäjämäärästä ja toteutettavasta mallista riippuen ensimmäisenä vuotena 230 000 – 460 000 euron kustannusten kasvua. Vuonna 2020 seurakunnan perheasiain neuvottelukeskukseen toimintaa avustetaan 30 000 €:lla.

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen keskeisinä tavoitteina on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut kaikille suomalaisille, parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan painopistettä siirretään perustason palveluihin ja ennaltaehkäisevään toimintaan. Palvelut ovat yhteensovitettuja, hoitoketjut ovat sujuvia ja ihmiset saavat tarpeenmukaiset ja vaikuttavat palvelut oikea-aikaisesti.

Kirkkonummen kunnan strategia vuosille 2018-2021 on hyväksytty 18.12.2017. Strategian päämäärän mukaisesti edistämme perusturvapalveluiden toimialalla kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkaila kaksikielisillä palveluilla. Strategiaan pohjautuvat hyvinvointi- ja elinvoimaohjelmat sisältävät konkreettisempia toimenpiteitä, joilla voidaan edistää strategisen päämäärän toteutumista. Elinvoima- ja hyvinvointiohjelman toimenpiteitä konkretisoidaan vuosittain taloussarvion tavoitteita asetettaessa.

Perusturvapalvelujen toimialan esimiehet ja henkilöstö osallistuvat edelleen vuonna 2020 aktiivisesti Hyvinvointikeskus-hankkeen suunnitteluun yhdessä yhdyskuntatekniikan ja arkkitehtien kanssa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystalouden toimitilat ovat kovin hajallaan eikä toiminnallista integraatiota pystytä parhaalla mahdollisella tavalla toteuttamaan. Lisäksi useissa toimitiloissa on sisäilmaan liittyviä ongelmia.

Kirkkonummi on mukana sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän Apotin käyttöönoton valmistelussa. Kirkkonummen käyttöönoton lähestyessä hankkeessa keskitytään tulevana vuonna sekä ICT- että toiminnallisuuspuolen käytännön järjestelyjen ratkaisemiseen. Apotti-järjestelmän ensimmäinen käyttöönotto tapahtui Peijaksen sairaalassa marraskuussa 2018 ja toinen Vantaan kaupungilla toukokuussa 2019. Kirkkonummen Apotti-asiantuntijoita on ollut mukana molemmissa käyttöönotoissa ja näistä saadut kokemukset ovat arvokkaassa roolissa Kirkkonummen käyttöönottoa ajatellen. Kirkkonummella järjestelmän käyttöönotto tapahtuu loppuvuonna 2020. Järjestelmän käyttöönotosta johtuen on odotettavaa, että vuoden 2020 perusturvan suoritemäärissä tapahtuu käyttöönoton aikainen notkahdus, kun organisaatio ei muutoksesta johtuen odotettavasti kykene toimimaan normaalilla tavalla.

Perusturvan palveluiden järjestämisen näkökulmasta haasteena on kunnan ikärakenteen muutos, mihin liittyy ikääntyneiden määrän ja suhteellisen osuuden kasvu. Kaupunkitutkimus TA Oy:n Kirkkonummen kunnalle syyskuussa 2018 tuottaman väestöprojektion mukaan yli 65-vuotiaiden osuus kasvaisi kunnassamme nykytilanteesta vuoteen 2040 mennessä jopa 70,7 prosenttia. Ennusteen mukaan joka neljäs kirkkonummelainen tulisi olemaan yli 65-vuotias vuonna 2040. Nykyisellään yli 65-vuotiaita kirkkonummelaisia on joka kuudes. Joka tapauksessa ikäihmisten osuuden kasvu tulee kunnassamme olemaan lähivuosina merkittävää. Kunnan strategian mukaisesti 'Edistämme toiminnassamme ikäihmisten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta'. Sen lisäksi Lapsiystävällisenä kuntana edistämme toiminnassamme lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista ja siirrämme hyvinvointipalveluissa painopistettä ennaltaehkäisevään työhön.

Perusturvapalvelujen toimialalla on käytetty eräänä kehittämistyömenetelmänä Leania lähinnä terveystalouden ja ikäihmisten hyvinvointipalvelujen tulosalueilla. Vuonna 2020 Lean menetelmän käyttö laajenee osaksi toiminnan jatkuvaa kehittämistä jossain määrin kaikilla tulosalueilla.

Sivovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen Esimiestyön vahvistaminen Lean-menetelmää hyödyntäen		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Perusturvapalveluiden johtoryhmän johtamisen taulun arviointi.	Tarkastellaan vuoden 2019 johtamisen taulun kokonaisuutta ja täydennetään tarvittavilla mittareilla. Valmis: osavuosisikatsaus. Vastuuhenkilö: toimialajohtaja	

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan ja perusturvalautakunnan yhteinen tavoite:

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Edistämme kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkailla kaksikielisillä palveluilla.		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Laaditaan konkreettinen suunnitelma tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palveluiksi. Suunnitelmassa korostuu asiakaslähtöisyys ja monitoimijainen yhteistyö.	Suunnitelma on valmis maaliskuussa 2020 vaikuttavuusmittareineen ja suunnitelman mukaiset konkreettiset toimenpiteet käynnistyvät huhtikuussa 2020. Toiminnan arviointi tehdään vuoden loppuun 2020 mennessä. Vastuuhenkilö: toimialajohtaja	

Hallintopalvelut

Toimintaympäristön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote-) uudistuksen valmistelu jatkuu uuden hallitusohjelman pohjalta. Perusturvapalveluiden hallintopalveluissa seurataan omasta näkökulmasta uudistuksen etenemistä ja uusia uudistusta koskevia lakiehdotuksia. Uudistuksen valmistelu tulee näkymään tulosalueella todennäköisesti ainakin valmistelutyönä kokouksiin ja kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon sopimusten siirtoon.

Hallintopalveluiden henkilöstöä osallistuu edelleen Apotti-hankeeseen oman kunnan hankepääällikkönä ja kuntaa edustavina eri toimintojen asiantuntijoina. Lisäksi hallintopalveluissa tehdään tarvittavissa määrin mm. hankkeen edellyttämää hallinnollista valmistelutyötä ja toimistotyötä myös jatkossa. Järjestelmän

käyttöönnotot alkoivat vuoden 2018 lopulla Vantaalta ja HUS:n Peijaksen sairaalasta ja ne jatkuvat vuoden 2020 loppupuolelle saakka. Kirkkonummella järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön loppuvuodesta 2020.

Sote-uudistuksen valmistelun ja Apotti-hankkeen lisäksi toimialan henkilöstöä osallistuu muihin kunnan ja toimialan hankkeisiin, joista laajamittaisin on hyvinvointikeskushankkeen valmistelu. Hankkeisiin panostetun tietotaidon lisäksi hallintopalveluihin HUS:n järjestämien koulutusohjelmien kautta saatua Lean-osaamista ja tietoa jaetaan ja hyödynnetään toimialalla yhteisesti sovitulla tavalla.

Lisäksi hallintopalveluiden työpanosta käytetään valtakunnallisten Kanta-palveluiden käyttöönoton valmisteluun sosiaalihuollossa. Apotti-tietojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä on tarkoitus aloittaa sosiaalihuollon asiakirjojen sähköinen arkistointi Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon, mitä tarkoitusta varten hallintopalvelut tukee muita perusturvapalveluiden tulosalueita sosiaalihuollon työntekijöiden määrämuotoisen kirjaamisen valmennuksen järjestämisessä, kouluttaa sosiaalihuollolle Kanta-arkistonhoitajan, laatii sosiaalihuollon yhteisen asiakas- ja ilmoitusrekisterin rekisteriselosteen sekä hankkii sosiaalihuollon työntekijöille VRK:n myöntämät varmennekortit. Tämän lisäksi hallintopalvelut koordinoi vanhojen sosiaalihuollon asiakirjojen Kanta-arkistoinnin hankesuunnitteluprosessia.

Perusturvapalveluiden hallintopalveluiden tulosalueen kustannukset ovat vuosina 2019 ja 2020 aiempaa korkeammat, koska Espoolta hankittavien sosiaali- ja kriisipäivystyksen palvelujen hankintaan varattava 180 000 euron määräraha siirrettiin vuodesta 2019 alkaen sosiaalipalveluiden tulosalueen alta hallintopalveluiden tulosalueelta laskutettavaksi. Vuodelle 2020 kyseiseen toimintaan on varattu 210 000 euroa määrärahaa.

Toiminnan painopistealueet

- Toimintaedellytysten luominen perusturvapalveluiden johtamiselle ja kehittämiselle tuki- ja asiantuntijapalveluita tuottaen sekä hallinnollisten prosessien sujuvuuden varmistaminen.
- Osallistuminen valtakunnallisten Kanta-palveluiden käyttöönoton valmisteluun sosiaalihuollossa
- Toimialan sopimusten hallinnoinnin kehittäminen yhteistyössä perusturvapalveluiden muiden tulosalueiden ja kunnan hankintayksikön kanssa sekä valmistautuminen sopimusten siirtoon kunnalta

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Parannamme palveluiden laatua asiakaspalautteiden käsittelyn ohjeistusta kehittämällä		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Laaditaan yhteistyössä perusturvapalveluiden muiden tulosalueiden kanssa toimialalle ohje, jossa kuvataan ja ohjeistetaan toimialalle saapuva suullinen ja kirjallinen asiakaspalaute, sen kerääminen ja käsittely.	Perusturvapalveluiden asiakaspalautteiden käsittelyohje on laadittu vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuuhenkilö: tulosalueen johtaja	

Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden tulosalueeseen kuuluvat seuraavat tulosyksiköt: aikuissosiaalityö (ml. maahanmuuttajatyö), perhepalvelut (ml. lapsiperheiden kotipalvelu ja lastenvalvotoiminta) ja lastensuojelu. Aikuissosiaalityö palvelee kunnantalon toisessa kerroksessa, perhepalvelut osoitteessa Toritie 3, 2. krs ja lastensuojelu osoitteessa Swegon, Purokummuntie 1.

Tunnusluvut

Sosiaalipalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Aikuissosiaalityö						
Toimeentulotuki, ruokakuntia	927	900	900	900	900	900
Maahanmuuttopalvelut						
Asiakkaiden määrä keskimäärin kuukaudessa*	x	150	135	150	150	150
Lastensuojelu						
<i>Asiakkaiden määrä keskimäärin kuukaudessa</i>						
Avohuollon asiakkaat	165	199	185	200	200	200
Jälkihuollon asiakkaat	65	66	55	62	73	86
Huostaanotettujen lasten määrä	80	47	60	60	60	60
<i>Hoitovuorokausien määrä</i>						
Lastensuojelun ostopalvelut	17 470	18 008	12 100	17 000	17 000	17 000
Lastensuojelun perhehoito	13 931	14 435	9 000	15 000	15 000	15 000
Perhepalvelut						
Asiakkaiden määrä keskimäärin kuukaudessa		296	290	320	330	340
Lastensuojeluilmoitusten ja yhteydenottojen määrä	1 012	1 331	1 200	1 350	1 350	1 350
Lapsiperheiden kotipalvelujen käynnit	1 045	1 208	1 130	1 250	1 250	1 250

Toimintaympäristön muutokset

Lastensuojelulaki muuttuu jälkihuollon ikärajojen osalta vuoden 2020 alusta lukien. Kunnan velvollisuus lastensuojelun jälkihuollon järjestämiseen päättyy viimeistään, kun nuori täyttää 25 vuotta tai viiden vuoden kuluttua siitä, kun lapsi on ollut kodin ulkopuolisen sijoituksen päättymisen jälkeen viimeksi lastensuojelun asiakkaana. Tällä hetkellä velvollisuus jälkihuollon järjestämiseen päättyy, kun nuori täyttää 21 vuotta. Tämä lakimuutos tarkoittaa asiakasmäärän kasvua lastensuojelussa ja aikuissosiaalityössä.

Kehittämistarpeena on luoda monialainen työskentely jälkihuoltoon tuen tukemiseksi lastensuojelun ja aikuissosiaalityön sekä muiden aikuistumista tukevien palveluiden kesken. Erityisesti halutaan kehittää aikuistuvien nuorten ohjausta ja tukea yhteistyössä lastensuojelun, aikuissosiaalityön ja Ohjaamon kesken.

Perhepalveluissa kehitetään monialaista varhaisen tuen toimintaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Painopiste palveluiden tarjonnassa on ennaltaehkäisevässä työssä ja pyrimme ehkäisemään lastensuojelun asiakkuuksien syntyä tarjoamalla apua riittävän varhain. Lastensuojelussa ja perhepalveluissa kehitetään vertaisryhmätoimintaa ja käynnistetään uusia vertaisryhmiä. Systemisen lastensuojelun mallia kehitetään yhteistyössä kaikkien sosiaalipalveluiden työyksiköiden kesken Kirkkonummen toimintaympäristöön sopivaksi.

Osallistutaan Apotin kehittämistyöhön sosiaalihuollon avopalvelut -työryhmässä ja koulutetaan henkilöstöä Apotin käyttöönottoon. Lasten ja nuorten palveluiden monialaista prosessia luodaan myös hyvinvointikeskuksen suunnittelutyössä.

Sosiaalipalveluissa kehitetään digipalveluita ja pyritään hyödyntämään niitä asiakastyössä, jotta palveluiden saatavuus paranisi ja monipuolistuisi. Osallistutaan Pelastakaa Lapset ry:n digioppimisverkoston kehittämistoimintaan. Tavoitteena on myös yhtenäistää some-kanavien käyttöä sosiaalipalveluiden sisällä.

Unicefin lapsiystävällinen kunta – toimintamallin avulla kehitetään lasten ja nuorten osallisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa omien asioidensa hoitamiseen. Osallistamisessa haetaan tarkoituksella lasten ja nuorten ääntä valmisteluun ja päätöksentekoon sekä hyödynnetään lasten ja nuorten näkemyksiä.

Yhteistyötä lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa parannetaan entisestään, jotta lapsille ja nuorille voidaan saada heidän tarvitsema psykiatrinen hoito ilman lastensuojelun sijoitusta. Lastensuojelussa tehostetaan avohuollon tukitoimia niin ikään sijoitusten vähentämiseksi. Lastensuojelun sijaishuollon valvontaa kehitetään seudullisena yhteistyönä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Toiminnan painopistealueet sosiaalipalveluissa

- Toimintojen yhdenmukaistaminen sosiaalipalveluiden työyksiköiden välillä ja toiminnan päällekkäisyyksien poistaminen
- Systemisen toimintamallin laajentaminen koko tulosalueen toimintaan
- Suunnitelmallisen sosiaalityön ja palvelutarpeen arvioinnin prosessin kehittäminen
- Aikuisuuden tuen kehittäminen jälkihuolto-oikeuden ikärajan nousun myötä
- Maahanmuuttajien kotouttamistyötä kehitetään suunnitelmallisesti (ohjaus, neuvonta, ryhmäinfot, työhön liittyvä verkosto) Yhteinen kuntamme -hankkeen tekemän kehittämistyön ja materiaalin pohjalta
- Vertaisryhmätoiminnan kehittäminen ja laajentaminen
- Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen asiakastyössä. Osallistuminen Pelastakaa Lasten digioppimisverkoston kehittämistoimintaan ja sen pohjalta oman digistrategian luominen.

Sosiaalipalveluiden (aikuissosiaalityö, lastensuojelu ja perhepalvelut) sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Monialainen työskentely yhteisten asiakkaiden hyväksi.		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Laaditaan palveluprosessi aikuissosiaalityön ja perhesosiaalityön yhteisten asiakkaiden parissa työskentelyyn: häätötilanteet, lapsiperheköyhyyden tunnistaminen ja vähentäminen, jälkihuolto- nuorten ja muiden syrjäytymisvaarassa olevien nuorten aikuisten tukeminen. Yhteisten monialaisten palvelutarpeen arviointien tilastointi aloitetaan vuoden 2020 alusta lukien.	Perhesosiaalityön ja aikuissosiaalityön yhteisten palvelutarpeen arviointien määrä. 60 kpl vuoden 2020 aikana. Vastuuhenkilö: tulosalueen johtaja.	

Terveyspalvelut

Terveyspalvelujen tulosalueeseen kuuluvat terveydenhoitopalvelut, vastaanotto toiminta sekä suun terveydenhuolto.

Tunnusluvut

Terveyspalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Terveydenhuoltopalvelut						
Neuvolakäynnit yht. terveydenhoitajilla	16 603	16 096	16 800	16 000	16 000	16 000
Neuvolakäynnit yhteensä lääkäriillä	4 092	4 001	4 000	3 700	3 700	3 700
Neuvolakäynnit perheohjaajilla*	x	411	780	780	780	780
Käynnit kouluterveydenhoitajalla	13 429	13 200	13 500	13 500	13 500	13 500
Käynnit koululääkäriillä	2 174	2 427	2 300	2 300	2 300	2 300
Neuvola psykologin käynnit				450	450	450
Vastaanotto toiminta						
Hoitajakäyntejä vastaanotoilla, sis. Päivystyksen	29 505	32 667	30 000	30 000	30 000	30 000
Lääkärikäyntejä vastaanotoilla	38 907	40 507	41 000	41 000	41 000	41 000
Lääkäreiden puhelinkontaktit	25 151	24 190	34 000	24 000	24 000	24 000
Kotisairaalan hoitokäyntien määrä	3 713	2 769	3 500	3 000	3 000	3 000
Suun terveydenhuolto						
Asiakkaita	14 279	14 015	15 600	15 200	15 200	15 200
Käyntejä	37 095	37 822	37 400	37 400	37 400	37 400

Toimintaympäristön muutokset

Terveyspalveluiden toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä keskeisenä periaatteena on laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kanssa valtakunnallisesti, alueellisesti sekä paikallisesti. Sote-uudistus mahdollisine Uudenmaan alueen omine ratkaisuihin on toteutuessaan merkittävimpiä terveyspalvelujen toimintaan vaikuttavia lähiaikojen toimintaympäristön muutoksia.

Lasten ja lapsiperheiden lisääntynyt erityisen tuen ja lasten/nuorisopsykiatristen palveluiden kysyntä on kasvanut viime vuosina aikaisempaa enemmän. Terveyspalveluiden yhtenä tavoitteena on jatkaa monialaista yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa lasten ja nuorten palveluiden kehittämiseksi. Myös tiivis yhteistyö ja palveluiden kehittäminen muiden toimijoiden, kuten ikäihmisten palveluiden, sosiaalipalveluiden, mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä kuntoutuspalvelujen kanssa jatkuu.

Apotin käyttöönotto laajenee ensi vuonna Kirkkonummelle ja vuoden 2020 aikana valmistaudutaan Apotin tuomiin toiminnallisiin muutoksiin sekä yhdenmukaistetaan hyviä ja toimivia käytäntöjä potilas/asiakaslähtöisesti. Tällä hetkellä terveyspalvelusta on Apottiin resursoitu säännöllisesti lääkäriyövoimaa päivä viikossa ja tarpeen mukaan ½ sairaanhoitajan resurssi. Jokaisessa terveyspalvelujen tulosyksiköstä koulutetaan vuoden 2020 aikana useammasta ammattiryhmästä Apotin lähitukihenkilöitä, jotka perehtyvät ohjelmaan peruskäyttäjiä syvemmin. Järjestelmän käyttöönotto edellyttää myös koko henkilöstön koulutusta sekä riittävää resursointia terveyspalvelujen eri tulosyksiköissä toiminnan sujuvuuden varmistamiseksi myös käyttöönoton aikana.

Eriyisenä haasteena terveyspalvelujen toiminnalle ovat edelleen nykyisten tilojen sisäilmaongelmat sekä pienet ja hajanaiset yksiköt ympäri kuntaa. Terveellisten tilojen vähäisyys sekä tilojen osittainen sopimattomuus nykyaikaisille toimintamalleille aiheuttaa toiminnan järjestämiselle päivittäisiä ongelmia. Sisäilmaongelmat vaikuttavat myös henkilöstön saatavuuteen sekä pysyvyyteen. Sosiaali- ja terveyskeskuksessa kesän ja syksyn 2019 aikana Työterveyslaitoksen tekemät sisäilman laadun arvioinnit

antavat valmiuksia suunnitella riittävät korjaukset sosiaali- ja terveyskeskuksessa turvallisten työtilojen säilyttämiseksi Hyvinvointikeskuksen valmistumiseen asti. Hyvinvointikeskuksen toteutuminen mahdollistaa nykyistä huomattavasti paremmat toimintaedellytykset, jotka näkyvät kuntalaisille sujuvampina monialaisina palveluina. Myös Masalan ja Veikkolan alueella henkilöstö-, laite ja tilaresurssin tehostamiseksi sekä sujuvien palvelujen varmistamiseksi olisi tarpeen yhdistää palvelut ko. alueella yksiin tiloihin.

Toiminnan painopistealueet

Terveyspalvelut yhteiset

- Valmistaudutaan Apotin käyttöönottoon
 - kouluttamalla henkilöstö
 - suunnittelemalla käyttöönotto ja toimintamuutokset palveluiden näkökulmasta mahdollisimman sujuvaksi

Terveystenhoitopalvelut

- Jatketaan perheen voimavaroja tukevaa ja vahvistavaa toimintaa tarjoamalla ryhmäohjausta perheille ja vanhemmille (esim. Vahvuutta vanhemmuuteen sekä Ihmeelliset vuodet –menetelmät, adhd –strategiavalmennus, perhevalmennuksen kolmas kerta)
- Juurrutetaan monialaisessa yhteistyössä hyvät käytänteet (mm. koulupoissaolot, huolen havaitseminen, lapset puheeksi -menetelmä)
- Vahvistetaan Nepsy-osaamista
- Hyödynnetään yhteistyö- ja konsultaatiomahdollisuuksia erikoissairaanhoidon etäkonsultaatioina (lasten neurologi, neuropsykologi, psykiatri)
- Tehostetaan opiskeluhuollossa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden palveluja
- Vahvistetaan osaamista lähisuhde- ja perheväkivallan tunnistamiseksi ja riittävän tuen saamiseksi varhaisessa vaiheessa
- Hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia sisäisessä viestinnässä (intran rakentaminen)
- Laajennetaan HPV-rokotusohjelmaa, mikäli valtakunnallinen suositus laajenee koskemaan myös poikia.

Vastaanottopalvelut

- Jatketaan palveluketjujen ja prosessien kehittämistä ottaen huomioon hoitosuositukset, kuntalaisten tarpeet sekä kuntalaisilta ja työntekijöiltä toiminnasta saatu palaute.
 - Syksyn 2019 henkilökunnan kehittämissä aiheet liittyvät pitkäaikaissairaiden hoitoprosessien kehittämistyöhön
 - Kehitetään hoidontarpeen arviointia sekä ajanvaraus- että kiireellisessä hoidossa siten, että potilas ohjautuisi ensikontaktin perusteella oikeaan hoitoon/palveluun
 - Jatketaan iltavastaanottotoimintaa ja laajennetaan sitä mahdollisuuksien mukaan
 - Kehitetään edelleen kotisairaalan ja ensiavun yhteistyötä
 - Kehitetään yhdyspintatyötä eri tulosalueiden kanssa kokonaisvaltaisen ja ennaltaehkäisevän hoidon turvaamiseksi.
 - Esimerkkinä Ikäihmisten ohjaus palvelutarpeen arvioon, kun tarve havaitaan. Tavoitteena turvata kotona pärjääminen.
- Kehitetään erikoissairaanhoidon kanssa yhteistyössä reaaliaikaista etäkonsultaatiota.

Suun terveydenhuolto

- Kehitetään suun terveydenhuollon palveluprosesseja ja työnjakoa Lean-periaattein
- Hyödynnetään uuden puhelinjärjestelmän mahdollisuuksia välittömässä yhteydessaannissa (ajanvaraus ja hoidon tarpeen arviointi)
- Jatketaan Kerralla enemmän –mallia aikuisten kiireettömän hoidon toteutuksessa

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

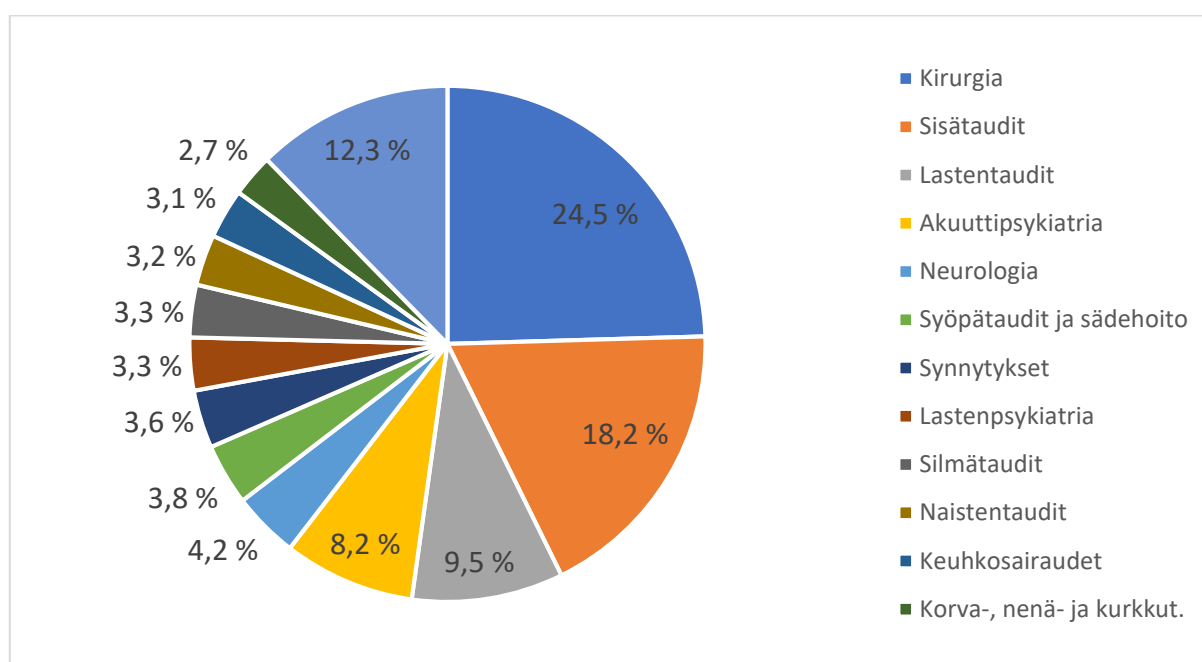
Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite: Matalan kynnyksen ryhmätoiminta perheiden ja vanhemmuuden tukemiseksi.		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Tuetaan perheiden hyvinvointia tarjoamalla vanhemmuutta tukevaa, matalan kynnyksen ryhmätoimintaa perheille.	Toteutuneet ryhmät • ihmeelliset vuodet 1 ryhmä (yhteistyössä perhepalveluiden kanssa) • vahvuutta vanhemmuuteen, 3 ryhmää • vanhempien adhd- strategiaohjaus, 2 ryhmää (yhteistyössä perhepalveluiden kanssa) • perhevalmennuksen kolmas kerta asukaspuistossa joka alueella ○ keskusta 6, Masala 4 ja Veikkola 2 ryhmää • toteutuneet kerrat/ryhmä • osallistujat Vastuuhenkilö: tulosalueen johtaja	

Erikoissairaanhoido

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset toimintaan

Erikoissairaanhoidon toimintakate vuonna 2018 oli 37,8 miljoonaa euroa ja vuoden 2019 määrärahavaraus 39,3 miljoonaa euroa. Elokuun 2019 tilanteen mukainen toteumaennuste vuodelle 2019 on 41,0 miljoonaa euroa. Vuodelle 2020 erikoissairaanhoidon on varattu 41,2 miljoonaa euroa, joka on 5,1 % enemmän kuin vuoden 2019 määrärahavaraus ja 0,5 % enemmän kuin vuoden 2019 ennuste. HUS:n oman ennusteen mukaan Kirkkonummen määräraharave vuodelle 2020 on 42,3 miljoonaa euroa, joka on 1,1 miljoonaa euroa enemmän kuin mitä vuoden 2020 talousarviossa.

Palvelulaskutuksen lisäksi erikoissairaanhoidon määräraha käsittää kuntayhtymän eläkemenoperusteiset vakuutusmaksut ja sairaankuljetukseen.

Kaavio. Pääerikoisalojen osuus erikoissairaanhoidon palvelulaskutuksesta vuonna 2018.

Pääerikoisaloista kirurgia, sisätaudit ja lastentaudit muodostavat puolet Kirkkonummen palvelulaskutuksesta. Pääerikoisalojen välillä on myös vuotuisesti merkittävää vaihtelua kustannusten suhteen ja muutamakin lisäasiakas voi heilauttaa toteumaa huomattavasti.

Toimintakyvyn tukipalvelut

Toimintakyvyn tukipalvelujen tulosalueeseen kuuluvat kuntoutuspalvelut, mielenterveyspalvelut, päihdepalvelut, vammaispalvelut sekä työllistymisyksikkö Toimari.

Tunnusluvut

Toimintakyvyn tukipalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kuntoutuspalvelut						
Fysioterapian käynnit	7801	8243	-	7800	8000	8000
Toimintaterapian käynnit	889	863	-	1200	1200	1200
Puheterapian käynnit	1755	1455	-	2800	2800	2800
Käynnit terapiapalveluissa yhteensä	10 445	10 651	11 700	11 200	11 200	11 200
Apuvälinehuollon käynnit	575	651	650	650	650	650
Ostopalvelut						
Fysioterapian käynnit	1 421	1 376	-	1 350	1 350	1 350
Toimintaterapian käynnit	720	1 224	-	1 100	1 100	1 100
Puheterapian käynnit	530	1 507	-	300	300	300
Ostopalvelukäynnit yhteensä	3 534	3 200	3200	3000	3000	3000
Mielenterveyspalvelut						
Mielenterveyskuntoutujat						
Päiväkeskus Ankkurin toimintapäiviä	2 140	2 100	2100	2100	2100	2100
Ostopalvelut						
Asumispalvelun asiakkaat	25	28	-	25	25	25
Työ- ja päivätoiminnan aisakkaat	19	32	-	30	30	30
Aikuisten mielenterveyspalvelut						
Käynnit yhteensä	1 491	2 322	1900	2200	2200	2200
Nuorten hyvinvointiasema						
Käynnit yhteensä	754	738	900	900	900	900
Perheneuvola						
Käynnit yhteensä	3341	4 076	4800	2000	2000	2000
Päihdepalvelut						
Käynnit yhteensä	4 925	5 207	4500	4500	4500	4500
Avokuntoutus Luotsi toimintapäiviä	778	529	1000	650	650	650
Ostopalvelut						
Hoitopäiviä	1 378	1 271	1500	1400	1400	1400
Työllistymispalvelut						
Kuty:n toimintapäiviä	11 972	13 031	12 500	13 000	13 000	13 000
Kuty:n asiakkaat		122	350	350	350	350
TYP-asiakkaat		176	300	300	300	350
Terveystarkastukset			-	200	200	200
Palkkatuetut työsuhteet			-	30	30	30

Vammaispalvelut						
Kehitysvammaisten palvelut						
Työkeskus toimintapäiviä	7 697	8 019	9 000	9 000	9 000	9 000
Tuetun työn asiakkaat	22	26	25	33	35	35
Ostopalvelut						
Kehitysvammaisten asumispalveluiden hoitopäiviä	22 654	25 394	36 000	36 730	37 460	38 190
Kehitysvammaisten laitoshoido, hoitovrk*	3 346	1 999	2000	2000	2000	2000
Vammaispalvelu						
Vammaispalvelun sosiaalityön asiakkaat	670	700	722	730	740	750
Vammaispalvelun sosiaaliohjauksen asiakkaat			25	30	35	35
Palveluasuminen kotiin, asiakkaat			22	22	25	25
Henkilökohtaisen avun asiakkaat yhteensä	194	188	190	185	185	185
Ostopalvelut						
Palveluasuminen, asumispalveluiden asiakkaat	45	48	20	20	23	23
Kuljetuspalvelun asiakkaat	756	766	750	780	775	775
Avustukset						
Omaishoidontuki alle 65v asiakkaat	116	108	125	109	105	105

Toimintaympäristön muutokset

Toimintakyvyn tukipalveluissa palveluiden kehittämistyö painottuu käynnissä oleviin laajempiin hankkeisiin (Apotti, Kanta –järjestelmään siirtyminen ja Hyvinvointikeskus) sekä alueelliseen yhteistyöhön. Kustannustehokkaiden ja laadullisten palveluiden tuottamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota palveluiden vaikuttavuuteen. Vaikuttavuutta tarkastellaan asiakastytyväisyyskyselyiden avulla, seuraamalla aktiivisesti asiakaspalvelun sujuvuutta ja kustannusten kehittymistä. Toimintakyvyn tukipalveluiden tulosityksiköt ja niiden sisällä olevien palvelukokonaisuuksien henkilöstöresurssit ovat työntekijämäärältään pieniä ja näin ollen hyvin haavoittuvaisia. Tämän johdosta henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen, työssä jaksamisen tukeminen ja riittävän resurssoinnin turvaaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Lapsille ja perheille suunnattujen palveluiden monialaisen yhteistyön kehittäminen jatkuu suunnitelmallisesti. Palveluiden saatavuuden seuranta tehostetaan ja mahdollisiin epäkohtiin puututaan käytettävissä olevin keinoin. Puhe- ja toimintaterapiassa valtaosa ostetusta palvelusta on terapiakuntoutusta ja lisäämällä näissä toiminnoissa oman työn osuutta saadaan jo vuoden 2019 aikana taittunut kustannuskehitys vahvistumaan. Lasten toimintateriapalveluissa palveluiden piiriin pääsyn perusteita tarkennetaan vastaamaan HUS alueen keskeisiä käytänteitä. Tavoitteena on saattaa lapset tarvitsemansa avun piiriin oikea-aikaisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten palveluita vahvistetaan eri palveluiden tarjoajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä sekä luomalla uusia toimintamalleja kunnan sisällä. Työn ja koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten matalan kynnyksen palveluita kehitetään Ohjaamo-toimintamallin mukaisesti. Ohjaamo-toimintamallin käynnistämiseksi saatiin ESR-rahoitusta ajalle 1.1.2019 – 31.12.2020. Hankkeen tavoitteena on rakentaa selkeät nuorten palveluiden prosessit kunnan sisäisten ja ulkoisten toimijoiden kanssa. Hankkeen päätyttyä Ohjaamo-toimintamalli on tarkoitus vakiinnuttaa kunnan omaksi toiminnaksi.

Työllistymisen edistämisen kannalta merkittävä toimintamuoto tulee mahdollisesti olemaan Kirkkonummen uuden kirjaston yhteyteen perustettava Toimarin ylläpitämä kahvila. Toiminnan tavoitteena on tarjota työtä vaille oleville ja alasta kiinnostuneille työllistymis-, oppisopimus- ja työharjoittelumahdollisuuksia. Heikossa työmarkkina-asemassa oleville kuntalaisille, joiden työkyky on alentunut mutta mahdollisuudet

työkyvyttömyyseläkkeeseen ovat pienet, on suunnitteilla ryhmämuotoista toimintaa vähintään kerran viikossa

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa tavoitteena on kehittää uusia sähköisen asioinnin muotoja asiakkaille. Liikkuvien palveluiden ja sähköisen asioinnin myötä pyritään lisäämään alueellista tasa-arvoa. Veikkolan toimipisteen käyttöä jatketaan. Kokonaisuutena tavoitteena on saada siirrettyä työn painopistettä korjaavasta työstä ehkäisevään ja varhaisen puuttumisen mukaiseen työskentelyyn.

Työllistymisyksikkö toteuttaa yhteistyössä ikäihmisten hyvinvointipalveluiden kanssa Hoiva-apulaishankkeen, jonka tavoitteina on kurssimaisen koulutuksen turvin saada lisäapua mm. kotipalveluiden avustaviin tehtäviin ja samalla tarjota alalle soveltuville työtä vailla oleville mahdollisuus työllistyä. Kuntoutuspalvelut jatkavat ikäihmisten hyvinvointipalvelujen kanssa kotikuntoutusta saaneiden asiakkaiden kunnan ylläpitämistä tukevan prosessin kehittämistä. Kunnan ja kolmannen sektorin liikuntapalveluja tuottavien tahojen kanssa on tarpeen kehittää ikääntyneille suunnattuja ryhmätoimintoja takaamaan kuntalaisille kuntoutusjakson jälkeinen mahdollisuus jatkaa ohjatussa vapaa-ajan liikuntatoiminnassa.

Vammaispalvelussa on vuonna 2019 tehty erillisiä selvityksiä liittyen eri palveluiden kustannusten kasvuun. Selvitysten perusteella palveluja kehitetään käytettävissä olevin keinoin, huomioiden palveluiden lakisääteisyys. Kuljetuspalveluja kehitetään ja uudistetaan Länsi-Uudenmaan kuntien kanssa tehtävän yhteiskilpailutuksen myötä ja uudistus tulee voimaan vuoden 2020 alusta. Myös muissa vammaispalvelun palveluissa yhteistyötä palveluiden kehittämiseksi ja kustannusten hillitsemiseksi tehdään kaikkien Uudenmaan kuntien kanssa. Kehitysvammaisten työkeskuksessa on meneillään kehittämishanke, jonka tavoitteena on monipuolistaa palvelua asiakkaiden omien henkilökohtaisten tavoitteiden ja toiveiden mukaisesti. Talouden tasapainottamiseen tähtäävänä toimenpiteenä vuonna 2020 selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön palveluseteli henkilökohtaisen avun ostopalveluissa sekä lisätään kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa omana toimintana, mikäli ehdotetut vakanssilisäykset toteutuvat (kaksi lähihoitajaa sekä sosiaaliohjaaja). Heidän palkkakustannukset sivukuluineen ovat noin 107 000 € vuodessa.

Tämän hetken tiedoilla ainakin viisi uutta asiakasta tarvitsee työ- ja päivätoimintaa ensi syksynä. Näiden palvelut ostamalla maksaisivat noin 390 000 € vuodessa. Säästö siis noin lähes 0,3 milj. euroa vuodessa. Lisäksi on tiedossa neljä muuta henkilöä, jotka tulevat tarvitsemaan ko. palveluita lähitulevaisuudessa.

Toimitilojen suhteen suurimpia muutostoiveita on työllistymisyksikön ja apuvälinehuollon palveluissa. Mikäli suunnitteilla oleva toimitilojen keskittäminen onnistuu, pystytään nyt neljässä eri toimipaikassa toimivat kuntouttavan työtoiminnan pajat ym. toiminnot yhdistämään kahteen toimipaikkaan. Toimarin myymälä jää keskustaan, kaikki muut toiminnot siirtyisivät Killinmäkeen. Mahdollinen toimitilamuutos vaikuttaa Toimarin toimintaan monella tavalla, se mm. mahdollistaa asiakasvirran kasvun olettaen toiminnan resurssoinnin henkilöstön osalta olevan riittävää.

Toiminnan painopistealueet

Kuntoutuspalvelut

- Lasten toimintaterapian palveluprosessien kehittäminen
- Kotikuntoutuksen kehittäminen sekä kunnan sisäisten että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

Mielenterveyspalvelut ja puheterapia

- Lapsi – ja perhepalvelujen saatavuuden parantaminen
- Omana toimintana toteutetun puheterapiakuntoutuksen lisääminen

Päihdepalvelut

- Päihdepalveluiden hoidontarpeenarvioinnin kehittäminen
- Sähköisten asiointikanavien kehittäminen
- Seurataan nuorten päihteiden käytön kehittymistä valtakunnalliseen aineistoon verrattuna

Vammaispalvelut

- Työkeskuksen kehittämishanke
- Kuljetuspalvelun uudistus

Työllistymisyksikkö (kuntouttava työtoiminta)

- Hoiva-apulaishanke
- Kahvilatoiminnan käynnistäminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Lisätään yläasteikäisten päihdetietoutta		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Yläasteikäisten päihdekasvatukseen liittyvien päihdetuntien /infojen pitäminen kaikille kunnan 8-luokkalaisille.	Tavoitettujen nuorten lukumäärä / prosenttiosuus kaikista kahdeksaluokkalaisista. Vastuuhenkilö: tulosalueen johtaja	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Nuorisotyöttömyyden ja syrjäytymisen ehkäiseminen Ohjaamo-toimintamallilla		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville alle 30-vuotiaille nuorille luodaan ja juurrutetaan matalankynnyksen monialainen ohjaamopalvelumalli. Ohjaamo-hankkeen avulla tavoitetaan henkilökohtaisesti 400 nuorta, joista 20% siirtyy koulutukseen tai työhön.	Ohjaamon asiakaspolku mallinnettu ja ohjauksen periaatteet sovittu verkoston kanssa. Nuti-tilastot: - asiakaskäynnit palvelutarpeineen ja taustatietoineen Siirtymätaulukon avulla tilastoidut siirtymät: - työhön - koulutukseen Vastuuhenkilö: tulosalueen johtaja	

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut

Ikäihmisten hyvinvointipalvelujen tulosalueen palvelut jakautuvat kotona selviytymistä tukeviin palveluihin sekä ympärivuorokautisiin asumispalveluihin.

Tunnusluvut

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kotona selviytymistä tukevat palvelut:						
Säännöllisen kotihoidon asiakkaita	246	218	400	250	275	300
Säännöllisen kotihoidon käyntejä	73 788	77 865		87 000	97 000	108 000
Tilapäisen kotihoidon asiakkaita	117	100	420	100	110	120
Tilapäisen kotihoidon käyntejä	4 070	4 637		28 000	32 000	36 000
Ikäihmisten kuljetuspalvelut (shl asiakkaita)	212	230	160	200	200	200
Omaishoidon tuen piirissä, asiakkaita (yli 65-vuotiaat)	149	154	160	170	180	180
Päivätoiminta						
Hoitovuorokausien määrä	-	1 483	1 580	3 330	4 950	4 950
Intervallihoito						
Lehmuskartano, hoitovuorokausien määrä	-	1 191	1 380	1 380	1 380	1 380
Lehmuskartano, muu lyhytaikainen hoito, hoitovrk	-	2 228	3 960	5 400	5 400	5 400
Vols-koti, hoitovrk määrä	-	1 716	2 080	2 190	2 190	2 190
Ympärivuorokautinen hoiva:						
Lehmuskartano (laitos), hoitovuorokausien määrä	7 622	6 674	6 800	5 475	5 475	5 475
Lehmuskartano (tehostettu palveluasuminen), vrk	10 851	10 573	11 500	10 950	10 950	10 950
Palvelutalo (palveluasunnot), hoitopäivien määrä	9 356	9 057	9 200	9 490	9 490	9 490
Palvelutalo (ryhmäkodit), hoitopäivien määrä	5 240	5 310	5 200	5 475	5 475	5 475
Volskoti, hoitopäivien määrä	11 930	12 524	12 400	12 410	12 410	12 410
Ostopalvelut:						
Tehostettu palveluasuminen, hoitovrk määrä	31 937	34 809	28 500	34 310	34 310	34 310
Espoon sairaala, hoitovuorokausien määrä	8 264	9 474	11 700	11 000	11 000	11 000
Espoon sairaala, hoitojakson keskimääräinen pituus	13	14	12	13	13	13

Toimintaympäristön muutokset

Kirkkonummella yli 75-vuotiaiden määrä ja osuus väestöstä kasvaa tulevina vuosina. Vuonna 2015 tehdyn Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väkimäärä Kirkkonummella vuonna 2030 on 42 446 henkilöä ja vuonna 2040 44 288 henkilöä. Yli 75-vuotiaiden määrä tällä aikavälillä 2,2-kertaistuu Kirkkonummella, kun koko maassa saman ikäisten määrä lisääntyy 1,5-kertaiseksi. Vuonna 2020 yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan 6970 henkilöillä. Kuitenkin edelleen vanhuuseläkeikäisten suhteellinen osuus säilyy muuta maata pienempänä.

Vanhuspalveluiden aiempien vuosien kustannusero muihin keskisuuriin kuntiin on kaventunut toteutettujen rakenteellisten muutosten myötä.

Tulevaisuudessa strategiatyössä korostuvat entistä enemmän ikäihmisten osallisuuden lisääminen ja kotona asumisen mahdollistamiseen tähtäävät toimenpiteet.

Kolmannen sektorin työpanos on tärkeä. Yhteistyötä on tiivistettävä eri järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Veikkolan perjantaikahvilan ja Gesterbyn keskiviikkokahvilan mallin mukainen vapaaehtoisten pyörittämä kahvilatoiminta on tarkoitus laajentaa myös Masalan alueelle.

Omaishoitajien tuen tarve kasvaa. Omaishoitomallia kehitetään esim. perustamalla ja vakiinnuttamalla omaishoitotiimi. Ikäihmisten tukipalveluiden kokonaissuunnitelma tähtää siihen, että ikäihmisten erilaiset

asumismuodot mahdollistetaan omassa kunnassa. Selvitetään ns. vanhusten asutokampuksen mahdollisuus esimerkiksi yhteistyössä KVA:n tai yksityisen palvelutuottajan kanssa ja kuntatekniikan kanssa uuden hyvinvointikeskuksen läheisyyteen.

Kotiin vietäviä palveluita jalostetaan, jotta myös kotihoidossa toimintakykyä voidaan säilyttämisen sijaan kohentaa aina, kun siihen on mahdollisuuksia. Kotikuntoutuksen vahvempi integroituminen kotihoitoon mahdollistaa asiakkaan kokonaisvaltaisemman hoidon tarpeen huomioimisen.

Vuonna 2019 kotihoitoon haetaan 100% lääkäripanosta kehittämään toimintaa monialaisen työryhmän kanssa. Tarkoituksena on välttää asiakkaiden turhat sairaalakäynnit. Vuonna 2018 tehtiin Volskotia koskeva tarveselvitys ja suunnitelma toimintojen järjestämisestä tulevaisuudessa. Volskodin korjaustoimenpiteistä on tehty päätös.

Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi panostetaan koulutusmahdollisuuksiin. Kuntouttavan hoitotyön koulutusta jatketaan myös vuonna 2020 yhteistyössä toimintakyvyntukipalveluiden kanssa. Lean-menetelmän ja systeemisen/dialogisen lähestymistavan ankkuroituminen ja juurtuminen – Ihmisten, työn ja yhteistyön johtamisen periaatteita sovelletaan perustyöhön.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut ovat mukana Apotti-tietojärjestelmän ja toiminnan muutoksen käyttöönoton suunnittelussa.

Toiminnan painopistealueet

- Kaatumisten ennaltaehkäisyn toimintamallin luominen monialaisesti
- Kodinomainen, viihtyisä ja turvallinen ympäristö ympärivuorokautisissa yksiköissä.
- Palvelujen sujuvuuden varmentaminen ja parantaminen: kehitetään tulosalueen asiakasprosesseja hyvinvointikeskuksen toiminnallisen konsultoinnin tulosten ja hoitoketjuseelvityksen perusteella.
- Kuntoutuspainotteinen toimintatapa kaikissa toiminnoissa
- RAI-mittariston hyödyntäminen johtamisessa ja toiminnan suunnittelussa

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Ennaltaehkäistään iäkkäiden kaatumisia		
Toimenpide / tavoitetaso	Mittari	Toteuma
Luodaan kaatumisten ennaltaehkäisyn toimintamalli ja jalkautetaan se ikäihmisten hyvinvointipalvelujen yksiköihin. Tavoitetaso: Toimintamallin käyttöönoton jälkeen kaatumiset vähenevät 20 %	Toimintamalli on luotu ja otettu käyttöön 1.7.2020 mennessä. Seurataan asiakkaiden kaatumisten määrää HaiPron kautta kuukausittain. Lähtötaso: Kaatumisia 10/2019 mennessä IHP: 234 • Vols 56 • Lehmus 32 • Palvelutalo 146 • Kotihoito (tietoa ei vuodelta 2019 saatavilla) Vastuhenkilö: tulosalueen johtaja	

Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta

Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	7 862 281	7 260 192	7 249 434	7 049 087	7 119 578	7 190 774
Myyntituotot	1 074 917	1 328 607	1 314 173	1 324 366	1 337 610	1 350 986
Maksutuotot	5 004 222	4 027 634	3 915 471	4 364 788	4 408 436	4 452 520
Tuet ja avustukset	925 492	1 007 937	1 176 233	1 123 956	1 135 196	1 146 548
Muut toimintatuotot	857 649	896 015	843 557	235 977	238 337	240 720
				-102 910	-103 939	-104 979
Toimintakulut	-86 134 070	-88 502 085	-98 685 750	666	774	171
Henkilöstökulut	-52 481 905	-53 572 940	-54 979 575	-56 990 548	-57 560 453	-58 136 058
Palkat ja palkkiot	-42 321 007	-43 688 285	-45 022 294	-46 570 742	-47 036 449	-47 506 814
Henkilösivukulut	-10 160 898	-9 884 655	-9 957 281	-10 419 806	-10 524 004	-10 629 244
Palvelujen ostot	-15 291 395	-14 763 136	-15 810 197	-15 650 229	-15 806 731	-15 964 798
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 211 978	-2 594 415	-2 332 605	-1 971 333	-1 991 046	-2 010 957
Avustukset	-6 728 145	-6 828 540	-6 801 344	-6 523 974	-6 589 214	-6 655 106
Muut toimintakulut	-9 420 646	-10 743 055	-18 762 029	-21 774 583	-21 992 329	-22 212 252
Toimintakate (S)	-78 271 789	-81 241 892	-91 436 316	-95 861 579	-96 820 196	-97 788 398
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>7 754 160</i>	<i>6 523 950</i>	<i>7 249 434</i>	<i>7 049 087</i>	<i>7 119 578</i>	<i>7 190 774</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-68 179 038</i>	<i>-69 157 614</i>	<i>-70 740 181</i>	<i>-71 672 132</i>	<i>-72 388 853</i>	<i>-73 112 742</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-60 424 878</i>	<i>-62 633 664</i>	<i>-63 490 747</i>	<i>-64 623 045</i>	<i>-65 269 275</i>	<i>-65 921 968</i>
<i>Sisäiset tuotot</i>	<i>108 121</i>	<i>736 243</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sisäiset menot</i>	<i>-17 955 032</i>	<i>-19 344 471</i>	<i>-27 945 569</i>	<i>-31 238 534</i>	<i>-31 550 920</i>	<i>-31 866 429</i>
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä 31.12.	39 170	39 361	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-1 998	-2 064	-2 308	-2 412	-2 422	-2 432

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	2 063 948	2 046 424	1 857 312	1 529 830	1 545 128	1 560 580
Myyntituotot	114 566	455 608	537 574	393 891	397 830	401 808
Maksutuotot	1 189 115	836 918	737 835	790 118	798 019	805 999
Tuet ja avustukset	94 224	102 615	1 190	125 812	127 070	128 341
Muut toimintatuotot	666 043	651 284	580 713	220 009	222 209	224 431
Toimintakulut	-11 928 570	-12 468 984	-14 078 429	-14 313 781	-14 456 919	-14 601 488
Henkilöstökulut	-5 933 596	-6 142 277	-6 320 754	-6 451 430	-6 515 944	-6 581 104
Palkat ja palkkiot	-4 771 611	-4 993 344	-5 130 502	-5 250 408	-5 302 912	-5 355 941
Henkilösivukulut	-1 161 985	-1 148 933	-1 190 252	-1 201 022	-1 213 032	-1 225 163
Palvelujen ostot	-3 080 145	-3 292 770	-3 803 931	-3 772 657	-3 810 384	-3 848 487
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-676 340	-713 636	-832 220	-705 627	-712 683	-719 810
Avustukset	-713 161	-686 851	-729 369	-294 084	-297 025	-299 995
Muut toimintakulut	-1 525 328	-1 633 450	-2 392 155	-3 089 983	-3 120 883	-3 152 092
Toimintakate (S)	-9 864 621	-10 422 559	-12 221 117	-12 783 951	-12 911 791	-13 040 908
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>1 966 077</i>	<i>1 510 559</i>	<i>1 857 312</i>	<i>1 529 830</i>	<i>1 545 128</i>	<i>1 560 580</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-9 433 242</i>	<i>-9 375 276</i>	<i>-10 343 589</i>	<i>-9 757 683</i>	<i>-9 855 260</i>	<i>-9 953 812</i>
<i>Ulkoisen toimintakate</i>	<i>-7 467 165</i>	<i>-7 864 717</i>	<i>-8 486 277</i>	<i>-8 227 853</i>	<i>-8 310 132</i>	<i>-8 393 233</i>
<i>Sisäiset tuotot</i>	<i>97872</i>	<i>535 865</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sisäiset menot</i>	<i>-2 495 327</i>	<i>-3 093 708</i>	<i>-3 734 840</i>	<i>-4 556 097</i>	<i>-4 601 658</i>	<i>-4 647 675</i>
Tulosalueet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Yhteiset palvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	121 413	27 010	119 428	447	451	456
sisäiset toimintatuotot	0	108 252	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-3 316 653	-3 313 795	-3 513 760	-3 356 724	-3 390 291	-3 424 194
sisäiset toimintamenot	-341 358	-393 297	-375 263	-405 452	-409 507	-413 602
Toimintakate	-3 536 598	-3 571 830	-3 769 595	-3 761 729	-3 799 346	-3 837 340
*) sis.hallinto- ja kehittämisspalvelut, koulukuljetukset ja vahtimestaripalvelut						
Vapaa-aikapalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	97 872	1 483 549	1 737 884	1 529 383	1 544 677	1 560 124
sisäiset toimintatuotot	1 844 664	427 613	0	0	0	0
Ulkoiset toimintamenot	-6 116 590	-6 061 481	-6 829 829	-6 400 959	-6 464 969	-6 529 618
sisäiset toimintamenot	-2 153 969	-2 700 411	-3 359 577	-4 150 645	-4 192 151	-4 234 073
Toimintakate	-6 328 023	-6 850 730	-8 451 522	-9 022 221	-9 112 443	-9 203 568
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä 31.12.	39 293	39 361	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-251	-265	-309	-322	-323	-324
Yhteiset palvelut	-90	-91	-95	-95	-95	-95
Vapaa-aikapalvelut	-161	-174	-213	-227	-228	-229

Toiminnalliset tavoitteet

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan ja perusturvalautakunnan yhteinen tavoite

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkailla kaksikielisillä palveluilla.

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Laaditaan konkreettinen suunnitelma tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palveluiksi. Suunnitelmassa korostuu asiakaslähtöisyys ja monitoimijainen yhteistyö.	Suunnitelma on valmis maaliskuussa 2020 vaikuttavuusmittareineen ja suunnitelman mukaiset konkreettiset toimenpiteet käynnistyvät huhtikuussa 2020. Toiminnan arviointi tehdään vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuhenkilö: sivistystoimenjohtaja	

Yhteiset palvelut

Tunnusluvut

Yhteiset palvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Koulukuljetukset						
Kuljetusetuud. piirissä olevat opp.	1 309	1 259	1 330	1310	1300	1300
Kustannukset euroa / oppilas	1 088	1 066	1 163	915	931	940

Tulosalue sisältää sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimialaa palvelevat hallinto- ja kehittämispalvelut, koulukuljetukset ja koulujen vahtimestaripalvelut.

Hallinto- ja kehittämispalvelut

Hallinto- ja kehittämispalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimialalle hallinnollisen tuen ja ohjauksen. Kokonaisuuteen kuuluu myös sisäinen ja ulkoinen toimialan palvelutoiminta, uudisrakentaminen ja korjausrakentaminen, ensikertainen kalustaminen sekä sisäilmaongelmien toimialakohtainen tarvittavien toimintojen koordinointi. Kehittämispalvelut tuottaa viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintätekniikkaa ja viestintää.

Koulukuljetukset

Koulukuljetus muodostuu huoltajan hakemuksen käsittelystä, päätöksestä, itse koulukyydin järjestämiseen, aikatauluttamiseen sekä toteutukseen. Kokonaisuuden yhteensovittaminen on vaativaa toimintaa yhteistyössä koulujen, kilpailutettujen kuljetusfirmojen sekä vanhempien kanssa. Koulukuljetuksia ohjataan uuden logistiikkajärjestelmän kautta kokonaisuudessaan hallinnosta käsin. Tiedämme mm. reaaliajassa missä kukin oppilas koulukuljetuksen osalta liikkuu, kaikki ilmoitukset poissaoloista ym. tulevat nyt vanhemmilta suoraan koulukuljetuksiin ja koulukuljetuksista informoidaan kuljettajia reittien muutoksista ym.

Vahtimestaripalvelut

Koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut mahdollistavat oppilaitosten päivittäisen työn sujumisen. Oppilaitoksen vahtimestari tuntee oppilaat ja lapset ja voi siten toimia yhtenä oheiskasvattajana ja aikuisen mallina.

Toiminnan painopistealueet

- Monipuolinen ennakoiva tiedotus ja viestintä
- Koulukuljetuksien tehostaminen logistiikkaohjelman avulla

Vapaa-aikapalvelut

Tunnusluvut

Vapaa-aikapalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Musiikkiopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	45	44	53	54	54	54
Oppilas/opiskelijämäärä perusopetus	278	351	320	300	300	300
Opetustuntien määrä/asukas		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Kansalaisopisto						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	40	9	55	50	50	51
Oppilas/opiskelija määrä	7 286	8 056	8000	8100	8200	8200
Opetustuntien määrä/asukas		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Kuvataidekoulu						
Nettokustannukset euroa / opetustunti	53	57	64	62	62	63
Oppilas/opiskelija määrä	399	476	350	360	370	370
Opetustuntien määrä/asukas		0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
Kulttuuritoimi						
Nettokustannukset euroa / asukas	9	9,5	12	9,7	9,7	9,8
Kirjastotoimi						
Nettokustannukset euroa / asukas	47	46	49	51	52	52
Lainojen määrä	581 974	543 557	470 000	500000	550000	550000
Kävijämäärä	635 736	533 789	320 000	500000	600000	600000
Liikuntatoimi						
Uimahallin kävijämäärä	238 375	228 069	220 000	220000	220000	220000
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi		311	340	340	340	340
Kunnan tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä / vuosi		22 944	20 000	20000	20000	20000
Nuorisotoimi						
0-28 vuotiaiden määrä	14 760	14 800	13 974	14100	14240	14300
Kustannukset euroa / 0 - 28-vuotiaat	92	95	98	104	104	105

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Kulttuuristrategian laadinnan loppuun saattaminen
- Pääkirjaston laajennuksen valmistuminen

Vapaa-aikapalveluiden toiminnan yhteinen painopistealue

- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien edistäminen yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa. Mieluista harrastustoimintaa monipuolisina palveluina lähellä kuntalaisia.

Vapaa-aikapalvelut edistää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien toteuttamista kolmannen sektorin sekä muiden paikallisten toimijoiden kanssa.

Hallitusohjelman mukaisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen yhtenä toimenpiteenä on taata jokaiselle lapselle ja nuorelle aito mahdollisuus mieluisaan harrastukseen. Vapaa-aikapalvelut on vuosien 2018 ja 2019 aikana kehittänyt ja edistänyt toimenpiteitä, joilla hallitusohjelman mukaisesti vahvistetaan mm. kerhotoimintaa sekä yhteistyötä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä. Syksystä 2019 alkaen on tarjottu vapaa-aikapalveluiden kustantamia maksuttomia MyHobby ja Talent -harrastuskerhoja kirkkonummelaisille koululaisille yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa. Uutta toimintaa kehitetään edelleen, tavoitteena taata kirkkonummelaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden vähintään yhteen harrastukseen. Lisäksi toteutetaan HarrastusSankarit –konseptilla harrastusesittelyjä oppilaille koulupäivän aikana, erilaisia liikkuvia, kuntalaisten lähelle vietäviä palveluita sekä tehostetaan kunnan alueella tarjottavien harrastusmahdollisuuksien tiedottamista ja viestintää.

Vapaa-aikapalvelut on mukana Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin kaupungin yhteisessä valtakunnallisen harrastuspassin kehittämisprojektissa asiantuntijakuntana sekä osallistuu tiiviissä yhteistyössä Helsingin ja muiden lähialueen kuntien kanssa toiminnan kehittämiseen. Yläkoululaisille suunnatun mobiilisovelluksen on tarkoitus olla käytössä kevään 2020 aikana ja sen käyttöönotto Kirkkonummella edellyttää myös harrastuskokeilujen toteuttamisen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.

Vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköt

Musiikkiopisto

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elämänikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Musiikkiopisto saa toimintaansa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Opetus- ja esiintymistilojen kehittäminen, jolla vahvistamme Kirkkonummen elinvoimaa ja positiivista erottuvuutta.
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustakuu, tapahtumat ja hankkeet), musiikillisen vuorovaikutuksen laajentaminen varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Tavoitteena on tarjota mahdollisuus monipuoliseen musiikin harrastamiseen entistä useammalle lapselle ja nuorelle Kirkkonummella. Syksyllä 2018 käyttöön otettu opetussuunnitelman mukainen opintojen rakenne mahdollistaa tämän.

Korvaavia opetus- ja konserttitiloja joudutaan hankkimaan, koska osa Villa Hagan luokista ja Kirkkonummen seurakuntatalo eivät ole käytettävissä vuonna 2020. Yleisölle avoimet konsertit ovat tärkeä osa opetussuunnitelman toteutumista. Varhaisiän musiikinopetus ”muskari” siirtyy syksyllä 2020 Finnsbackan väistötiloista uuteen pääkirjastoon.

Kirkkonummen musiikkiopisto tekee syksyllä 2020 konserttimatkan yhdessä Länsi-Uudenmaan musiikkiopiston kanssa Yingwa Collegen vieraksi Hongkongiin sekä valtakunnalliseen Nuori Soittaa - tapahtumaan Kuopioon. Nuoret keräävät pääsääntöisesti itse varat soittamalla konserttimatkoihin.

Musiikkiopisto osallistuu muiden vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastustakuun toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkailla kaksikielisillä palveluilla.

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kehitetään palveluita asiakastarpeiden mukaisesti Asiakastyytyväisyyden mittaaminen opetuspalvelun laadusta.	Asiakastyytyväisyys tasolla 4 (asteikolla 1 – 5) Vastuhenkilö: Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	

Kansalaisopisto

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kansalaisopisto saa vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa tuntiperusteista valtionosuutta 11 298 vuosituntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Opetus- ja asiakaspalvelutilojen kehittäminen
- Kuntalaisten digitaalisten palveluiden kehittäminen
- Maahanmuuttajien kieli- ja kulttuurikoulutus
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustakuu, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kansalaisopistolla on tarve lisätä päiväopetusta liikunnassa, kielissä, kädentaidoissa ja taideaineissa yli 65- ja 75 -vuotiaiden asukkaiden määrän kasvaessa. Tällä hetkellä kansalaisopisto toimii pääsääntöisesti koulujen tiloissa, joissa ei voida antaa päivisin kansalaisopiston opetusta ja joudutaan hankkimaan korvaavia opetustiloja.

Kansalaisopisto on saanut 30 000 € rahoituksen Opetus- ja kulttuuriministeriön Digiakikauden taidot -ohjelmasta aikuisille 2019 - 2020. Koulutus on suunnattu kaikenikäisille henkilöille, joilla on heikot perustaidot sekä puutteita esimerkiksi monilukutaidossa tai digitaidoissa. Hankkeen koulutukset jatkuvat 2020 yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.

Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetus ja rahoitus siirtyi vuoden 2018 alusta Opetus- ja Kulttuuriministeriön alaisuuteen. Maahanmuuttajan kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen toteuttaa kansalaisopisto. Koulutuksen rahoittaa kokonaisuudessaan kunnalle valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Kansalaisopisto osallistuu muiden vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastustakuun toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkailla kaksikielisillä palveluilla.

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kehitetään palveluita asiakastarpeiden mukaisesti Asiakastyytyväisyyden mittaaminen opetuspalvelun laadusta.	Asiakastyytyväisyys tasolla 4 (asteikolla 1 – 5) Vastuhenkilö: Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	

Kuvataidekoulu

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Toiminnan painopistealueet

- Opetus- ja näyttelytilojen kehittäminen
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - opistojen välinen pedagoginen yhteistyö, yhteistyö vapaa-aikapalveluiden toimijoiden kesken (harrastustakuu, tapahtumat ja hankkeet), taidepedagogisen vuorovaikutuksen laajentaminen, erityisesti varhaiskasvatus-, perusopetus-, kirjasto ja palvelutaloyhteistyöllä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Oppimisympäristöjä kehitetään vastaamaan uuden opetussuunnitelma tarpeita, mahdollistaen mm. digitaalinen kuvankäsittely ja animaatiot. Toteutuakseen opetussuunnitelman mukaisesti digitaaliset kuvataiteen opetuksen muodot edellyttävät langattoman verkon asentamista kuvataidekoulun Heikkilän toimipisteen tiloihin.

Kuvataidekoulu osallistuu muiden vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköiden kanssa Kevätkarnevaalien sekä harrastustakuun toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Edistämme kuntalaisten hyvinvointia laadukkailla, kuntalaislähtöisillä ja kustannustehokkailla kaksikielisillä palveluilla.		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kehitetään palveluita asiakstarpeiden mukaisesti Asiakastyytyväisyyden mittaaminen opetuspalvelun laadusta.	Asiakastyytyväisyys tasolla 4 (asteikolla 1 – 5) Vastuhenkilö: Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori	

Kulttuuritoimi

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on huolehtia kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta sekä kunnan museotoiminnasta.

Toiminnan painopistealueet

- Kotiseututiedon tallentaminen, tuottaminen ja tarjonta
- Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen ja koordinointi
- Kulttuuritoiminnan kehittäminen kulttuuristrategian mukaisesti

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Paikallishistoriaan liittyvän muistitiedon ja kuva-aineiston tallentamisen sekä kulttuurimaisemaan, rakennuskulttuuriin ja muinaisjäännösten suojeluun liittyvien asiantuntijatehtävien ja tiedottamisen tarve on jatkuva. Kunnan oman museoalueen kuntoon ja toiminnallisuuteen panostetaan. Digitaalisen aineiston saatavuutta parannetaan.

Paikalliset järjestöt tuottavat Kirkkonummella suuren osan taide- ja kulttuuritarjonnasta. Paikallisen kulttuuristrategian avulla luodaan suuntaviivat uuden kulttuurilainsäädännön mukaiseen palveluiden kehittämiseen, ja kulttuuristrategian jalkauttaminen käynnistetään. Myös hallitusohjelmassa on linjattu kulttuuripalveluiden saavutettavuuden tärkeydestä sekä kulttuurin toimintaedellytysten vahvistamisesta.

Kulttuuripalvelut osallistuu muiden vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköiden kanssa harrastustakuun toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ohjaamme palvelutuotantoa sekä laajennamme yhteistyömahdollisuuksia kuntalaisten, kolmannen sektorin ja yritysten välillä.		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Elinvoimainen paikalliskulttuuri: Koordinoitujen kansalaisjuhlien, paikalliskulttuuri- ja museotoiminnan kävijämäärä vähintään 1000 kävijää.	Koordinoitujen kansalaisjuhlien, paikalliskulttuuri- ja museotoiminnan kävijämäärä. Kunta-avustuksia saavien kolmannen sektorin järjestämät tapahtumat, kpl. Vastuhenkilö: Kulttuuritoimenjohtaja	
Paikallishistoriallisten opetuspakettien tuottaminen koulujen ja varhaiskasvatuksen käyttöön, digitaliset julkaisut 2 kpl.	Digitaalisten julkaisujen määrä Vastuhenkilö: Kulttuuritoimenjohtaja	
Kirkkonummella on omaleimaista kulttuuritarjontaa. Kulttuuristrategian laadinta yhdessä kolmannen sektorin kanssa.	Kulttuuristrategia valmistuu, osallistamistilaisuudet 1 kpl. Vastuhenkilö: kulttuuritoimenjohtaja	

Kirjastotoimi

Kirjasto on lakisääteistä peruspalvelua, joka edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Toiminnan painopistealueet

- Yhteisöllisyys ja osallisuus uusissa tiloissa
- Kuntalaisten digivalmennus
- Omatoimisuuden lisääminen automaattien ja sähköisten palvelujen avulla
- Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen yhdessä koulujen ja vapaa-aikapalveluiden muiden tulosyksiköiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Pääkirjaston korjaus ja laajennus monitoimitaloksi valmistuu vuonna 2020. Talon toiminta, jossa on mukana kirjaston lisäksi asukaspuisto, nuorisopalvelut, musiikkileikkikoulu ja Toimarin kahvila, alkaa kesän jälkeen. Kirjaston tilat kaksinkertaistuvat ja toiminnan toteuttamiseen tarvitaan aiempaa enemmän resursseja. Isompi kirjasto vaatii enemmän henkilökuntaa, aineistoa sekä muuta toiminnallista resurssia mm. erilaisten tapahtumien järjestämiseen. Uudessa talossa on käytössä elektroninen varausjärjestelmä tilojen varaamiseen. Pääkirjasto toimii väistötiloissa uuden pääkirjaston valmistumiseen asti.

Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen on yksi kirjaston keskeisimpiä tehtäviä. Huoli lasten ja nuorten lukemisen vähenemisestä on kasvanut. Pystyäkseen vastaamaan lukemisen edistämisen kasvaneeseen tarpeeseen, kirjastolta vaaditaan entistäkin enemmän panostusta. Kirjastossa panostetaan myös erityisesti senioreiden digivalmennukseen.

Kirjastotoimi osallistuu muiden vapaa-aikapalveluiden tulosityksiköiden kanssa harrastustakuun toimintojen kehittämiseen ja toteuttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

Edistämme kuntalaisten hyvinvointia mm. kehittämällä vapaa-ajan palveluita sekä parannamme palveluiden laatua ja kustannustehokkuutta.

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Uusi pääkirjasto otetaan käyttöön. Kirjaston taloudellisuus ja tehokkuus on vähintään maan keskitasoa	Toteutunut taloudellisuusluku (henkilöstön ja aineistohankintojen suhde fyysisiin käynteihin ja kokonaislainaukseen) verrattuna maan keskiarvoon 1,50 (mitä pienemmän arvon taloudellisuusluku saa, sitä taloudellisempaa toiminta on) Vastuhenkilö: Kirjastotoimenjohtaja	

Liikuntatoimi

Liikuntapalvelut toteuttaa terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa, tukee kansalais- ja yhdistystoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden toiminnan tavoitteena on kuntalaisten liikkumisen lisääminen ja terveysliikunnan olosuhteiden parantaminen.

Toiminnan painopistealueet

- lasten ja nuorten maksuttomien harrastusmahdollisuuksien edistäminen
- laadukkaat ja turvalliset vesiliikuntamahdollisuudet
- terveysliikuntapalveluiden kehittäminen sekä liikuntatapahtumien järjestäminen
- soveltavan liikunnan toteuttaminen yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Liikuntapalvelut on mukana Folkhälsanin rahoittamassa kolmivuotisessa soveltavan liikunnan hankkeessa, jonka tavoitteena on edistää erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten liikkumista. Hankkeen teemana on luonnossa liikkuminen. Hanke koostuu säännöllisesti kokoontuvista kerhoista ja yksittäisistä tapahtumista.

Matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkojen toteuttaminen luo edellytykset kuntalaisten monipuoliselle liikkumiselle. Vesitorinmäen lähiliikuntapaikka valmistuu vuonna 2020.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Edistämme kuntalaisten hyvinvointia mm. kehittämällä vapaa-ajan paikkoja ja palveluita.		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
MyHobby ja Talent -matalan kynnyksen harrastusryhmät tavoite 400 ryhmäläistä/v.	Harrastusryhmiin osallistuneiden lasten ja nuorten määrä Vastuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	
Käynnit kuntoportaissa tavoite 160 000 käyntikierrosta/v.	Käyntikierrosten määrä kuntoportaissa vastuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	
Virkistys- ja liikuntastrategian laatiminen	Valmistelu aloitetaan vuonna 2020 vastuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	

Nuorisotoimi

Nuorisotoimi edistää nuorisolain mukaisesti nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisotoimi tukee nuorten kasvua ja itsenäistymistä, sekä yhteisöllisyyttä.

Toiminnan painopistealueet

- Nuorisoteatteritoiminta, työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö
- Nuorisovaltuustotoiminta ja nuorten osallisuuden edistäminen
- Liikkuva nuorisotyö, Nuorisotyö Raiteilla -hankkeessa ja jalkautuvassa nuorisotyössä
- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien ja loma-aikojen toiminnan edistäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Uusi nuorisovaltuusto aloittaa toimintakautensa vuoden 2020 alussa. Nuorisopalveluiden tehtävänä on huolehtia nuorisovaltuuston toimintaedellytyksistä.

Nuorisotyö raiteilla -hankkeen tavoitteena on nuorisotyön vieminen sinne, missä nuoret liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaansa raideliikenteessä, asemilla, kauppakeskuksissa sekä muissa kohtaamispaikoissa. Arkisten kohtaamisten kautta edistetään nuorten hyvinvointia ja nuoria tuetaan, autetaan sekä tarvittaessa ohjataan tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Raidenuorisotyöllä pyritään ennaltaehkäisemään konfliktien syntyä

yhteistyössä muiden rataympäristössä toimivien tahojen kanssa. Kirkkonummelle laajentuneen Nuorisotyö raiteilla -hankkeen nuorisotyöntekijät liikkuvat erityisesti rantaradan varrella (Kirkkonummi-Espoo-Kauniainen-Helsinki) ja kauppakeskuksissa yhteistyössä Espoon nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Nuorisotyö jalkautuu viikoittain myös eri puolille Kirkkonummea paikkoihin, joihin nuoret kokoontuvat, sekä tarvittaessa tukee muuta alueellista nuorisotyötä reagoimalla nopeasti uusiin nuorisoiimiöihin. Jalkautumisen tavoitteena on kohdata niitä nuoria, joita ei tavoiteta muilla toiminnoilla.

Etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ovat hallitusohjelman mukaisesti tärkeä osa nuorten syrjäytymisen ehkäisyä. Etsivää nuorisotyötä toteutetaan yhteistyössä Espoon kaupungin ja SVEPS:n kanssa. Nuorten työpajatoiminnan yhteistyökumppaneina ovat koulutus kuntayhtymä Omnia ja SVEPS:n nuorten työpaja.

Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia edistetään yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden muiden tulosyksiköiden, sekä kolmannen sektorin ja paikallisen yritysmaailman kanssa.

Masalan Nuorisoteatteri järjestää kesällä 2020 nuorten kesäteatteritoimintaa Vanha Ljusdalan teatteritalon pihalla.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia ja ohjaamme palvelutuotantoa		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Nuorten osallisuuden vahvistaminen nuorisovaltuuston toiminnan kautta	Nuorisovaltuuston tavoittamisaste (%) Nuorisovaltuusto tavoittaa kohderyhmästä 13-18 vuotiaat, 40 %. Vastuuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	
Nuorten teatteri-ilmaisun ryhmissä on 72 nuorta	Nuorten lukumäärä teatteri-ilmaisun ryhmissä Vastuuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	
Nuorten työpajatoiminnassa ja etsivän nuorisotyön palveluissa on 200 nuorta	Nuorten lukumäärä työpajatoiminnassa ja etsivän nuorisotyön palveluissa Vastuuhenkilö: Nuoriso- ja liikuntajohtaja	

Suomenkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	4 828 115	4 299 357	4 414 444	4 291 474	4 334 389	4 377 733
Myyntituotot	958 460	855 743	775 474	743 444	750 878	758 387
Maksutuotot	2 960 907	2 521 501	2 510 136	2 792 599	2 820 525	2 848 730
Tuet ja avustukset	721 319	713 926	869 043	740 664	748 071	755 551
Muut toimintatuotot	187 429	208 187	259 791	14 767	14 915	15 064
Toimintakulut	-59 575 274	-60 307 479	-67 973 740	-69 635 743	-70 332 101	-71 035 422
Henkilöstökulut	-36 808 744	-37 608 825	-38 454 317	-39 915 504	-40 314 659	-40 717 806
Palkat ja palkkiot	-29 617 700	-30 588 219	-31 494 970	-32 625 043	-32 951 293	-33 280 806
Henkilösivukulut	-7 191 044	-7 020 606	-6 959 347	-7 290 461	-7 363 366	-7 436 999
Palvelujen ostot	-10 208 374	-9 513 188	-9 894 213	-9 502 626	-9 597 653	-9 693 629
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 109 283	-1 111 073	-1 094 567	-1 040 192	-1 050 594	-1 061 100
Avustukset	-5 115 840	-5 046 711	-5 038 709	-5 139 269	-5 190 662	-5 242 568
Muut toimintakulut	-6 333 034	-7 027 682	-13 491 934	-14 038 152	-14 178 534	-14 320 319
Toimintakate (S)	-54 747 159	-56 008 122	-63 559 296	-65 344 269	-65 997 712	-66 657 689
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>4 817 866</i>	<i>4 105 938</i>	<i>4 414 444</i>	<i>4 291 474</i>	<i>4 334 389</i>	<i>4 377 733</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-47 136 103</i>	<i>-47 459 087</i>	<i>-48 165 125</i>	<i>-49 160 203</i>	<i>-49 651 805</i>	<i>-50 148 323</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-42 318 237</i>	<i>-43 353 149</i>	<i>-43 750 681</i>	<i>-44 868 729</i>	<i>-45 317 416</i>	<i>-45 770 590</i>
<i>Sisäiset tuotot</i>	<i>10 249</i>	<i>193 419</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sisäiset menot</i>	<i>-12 439 172</i>	<i>-12 848 393</i>	<i>-19 808 615</i>	<i>-20 475 541</i>	<i>-20 680 297</i>	<i>-20 887 100</i>
Tehtäväalueet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Suomenkielinen varhaiskasvatus						
Ulkoiset toimintatuotot	2 977 561	2 523 690	2 567 815	2 752 491	2 780 016	2 807 816
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>-1 140</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-21 568 354	-21 070 658	-21 573 220	-21 355 314	-21 568 867	-21 784 556
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-4 028 740</i>	<i>-4 228 657</i>	<i>-5 614 667</i>	<i>-5 553 685</i>	<i>-5 609 221</i>	<i>-5 665 314</i>
Toimintakate	-22 620 673	-22 775 625	-24 620 072	-24 156 508	-24 398 073	-24 642 053
Suomenkielinen opetustoimi						
Ulkoiset toimintatuotot	1 840 305	1 582 248	1 846 629	1 538 983	1 554 373	1 569 917
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>11 389</i>	<i>193 419</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-25 567 749	-26 388 428	-26 591 905	-27 804 889	-28 082 938	-28 363 767
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-8 410 431</i>	<i>-8 619 735</i>	<i>-14 193 948</i>	<i>-14 921 857</i>	<i>-15 071 075</i>	<i>-15 221 786</i>
Toimintakate	-32 126 486	-33 232 496	-38 939 224	-41 187 762	-41 599 640	-42 015 637
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä 31.12.	39 033	39 170	39 361	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-1 403	-1 430	-1 615	-1 644	-1 651	-1 658
<i>Suomenkielinen varhaiskasvatus</i>	<i>-580</i>	<i>-581</i>	<i>-543</i>	<i>-608</i>	<i>-610</i>	<i>-613</i>
<i>Suomenkielinen opetustoimi</i>	<i>-823</i>	<i>-848</i>	<i>-913</i>	<i>-1 036</i>	<i>-1 041</i>	<i>-1 045</i>

Toiminnalliset tavoitteet

Suomenkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan ja perusturvalautakunnan yhteinen tavoite:

Strateginen tavoite:

Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

*Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen kehittäminen

Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen

- Lapsen ja nuoren oppimisen tuen tarpeisiin ja kasvun haasteisiin vastaaminen
- Monitoimijainen yhteistyö

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Laaditaan konkreettinen suunnitelma tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palveluiksi. Suunnitelmassa korostuu asiakaslähtöisyys ja monitoimijainen yhteistyö.	Suunnitelma on valmis maaliskuussa 2020 vaikuttavuusmittareineen ja suunnitelman mukaiset konkreettiset toimenpiteet käynnistyvät huhtikuussa 2020. Toiminnan arviointi tehdään vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuuhenkilö: sivistystoimenjohtaja	

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- varhaiskasvatuksen ja opetuksen suorit tiedot ja henkilöstökustannusten määrärahavaraus perustuu vuoden 2019 lapsimääriin
- jatketaan osallistumista 5-vuotiaiden 20 h maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeiluun 31.7.2020 asti, jonka jälkeen sitä järjestetään ilman valtion erityisavustusta 1.8.2020 alkaen
- vapautuvia lastenhoitajan vakansseja muutetaan varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi
- asukaspuistojen ruokailun laajentaminen jokapäiväiseksi koulujen loma-aikoina alle 16-vuotiaille

Suomenkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkoti- ja perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatus, johon kuuluu asukaspuisto- ja kerhotoiminta.

Toiminnan painopistealueet

- Varhaiskasvatuksen pedagogiikka: varhaisiän musiikkikasvatuksen kehittäminen yhdessä musiikkiopiston kanssa ja kestävä kehityksen toiminnan vahvistaminen sekä luontopedagogiikan lisääminen
- Asiakkaiden osallisuus
- Syrjäytymisen ehkäiseminen ja hyvinvoinnin edistäminen
- Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi
- Digitalisaation edistäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

1.9.2018 voimaantullut varhaiskasvatuslaki vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Vuoteen 2030 mennessä päiväkodeissa tulee työskennellä 2/3 varhaiskasvatuksen opettajia nykyisen 1/3 sijaan, joista puolet on varhaiskasvatuksen sosionomin nimikkeellä. Vapautuvia lastenhoitajan vakansseja muutetaan vuosittain varhaiskasvatuksen opettajiksi/sosionomeiksi 10.

Varhaiskasvatuksen tarjonta sopeutetaan kysyntään suunnitelmakaudella kaikilla alueilla lakkauttamalla vuokratiloissa toimivia yksiköitä ja vähentämällä henkilöstöä niissä yksiköissä, joissa täyttöaste on pienempi kuin varhaiskasvatuspaikkatarjonta.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutarjonnasta on 25-27 %. Palveluseteli on pysyvä osa varhaiskasvatuksen palveluvalikkoa 1.1.2020 alkaen.

Keskustan alueen asukaspuistotoiminta siirtyy uuteen pääkirjastoon.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Siirrämme hyvinvointipalveluissa painopistettä ennaltaehkäisevään työhön.		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25 –27 %.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus koko palvelutuotannosta % Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen

Varmistamme, että Kirkkonummen kunta on houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstöstään.

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Täyttöasteprosentti (edellisten kuukausien keskiarvo) %.	
Pedagogisesti osaava ja hyvinvoiva kasvatushenkilöstö varhaiskasvatuksessa / kasvatushenkilöstön sijaisten (yli 5 kk) kelpoisuusaste 90 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.	Kelpoisuusehdot täyttävien kasvatushenkilöiden suhteellista osuutta seurataan koko kasvatushenkilöstöstä yli viisi (5) kuukautta kestävässä palvelusuhteissa.	
Henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrä alle 15 pv/hlö/v.	Seurataan henkilöstön sairauspoissaolopäivien määriä.	
Henkilöstön työhyvinvointi vähintään hyvällä tasolla (3).	Työhyvinvointi2 -kyselyn tulosten seuranta.	
Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut /Asiakastytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (3)	Asiakastytyväisyyskyselyn tulos Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja	

Tunnusluvut

Suomenkielinen varhaiskasvatus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
0-6 vuotiaiden lkm 31.12	2 775	2 698	2 639	2 680	2 667	2 657
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset, % ikäluokasta 0-6-v.	60	68	71	73	75	77
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	1 338	1 422	1 443	1 467	1 500	1 535
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	338	423	431	489	500	511
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa /lapsi	9 805	9 635	10 010	9 046	8 935	8 819
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (S+R)	605	496	582	540	504	490
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6-v / lapsi (S+R)	7 222	7 690	8 256	8 130	8 258	8 375
0-6-vuotiaiden määrä (S+R)	3 304	3 195	3 218	3 167	3 149	3 136
Esiopetus						
Oppilasmäärä	454	494	418	410	388	388

Suomenkielinen opetustoimi

Suomenkieliset opetuspalvelut muodostuvat suomenkielistä esiopetusta, perusopetusta, lukiokoulutusta (toisen asteen koulutus ja aikuislukio), oppilas- ja opiskeluhuoltoa, koululaisten iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa koskevista toiminnoista.

Toiminnan painopistealueet

Tulevaisuuteen suuntaava oppiminen

- Oppimisen arvioinnin kehittäminen
- Lapsiperusteinen kuntasuunnittelu opetuspalveluissa

Henkilöstö: osaaminen ja työhyvinvointi

- Henkilöstön kouluttautuminen
- Henkilöstön jaksamisen tukeminen

Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen

- Lapsen ja nuoren oppimisen tuen tarpeisiin ja kasvun haasteisiin vastaaminen
- Monitoimijainen yhteistyö

Kehittyvä johtajuus

- Osallistava johtajuus
- Oman johtajuuden kehittäminen

Talous ja resurssit

- Pitkäjänteinen yhteys tehtyyn pedagogiseen suunnitelmaan

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuoden 2020 aikana koulujen fyysiset oppimisympäristöt vaikuttavat vahvasti opetuspalveluiden toimintaan. Neljä suurinta suomenkielistä koulua toimii suurelta osin väistötiloissa. Rakennusteknisen kunnan ja sisäilmaongelmien vuoksi Kirkkoharjun ja Nissnikun koulujen opetusryhmistä osa toimii erillisissä väistötiloissa. Osa koulujen kuntotutkimuksissa havaituista ongelmista on korjattu kesän 2019 aikana siten, että niitä voidaan käyttää uusien koulujen valmistumiseen saakka. Gesterbyn koulu on kokonaisuudessaan väistötiloissa odottamassa Gesterbyn uuden koulukampuksen rakentamista. Veikkolan koulu toimii osin väistötiloissa koulun laajennushankkeen ajan.

Jokirinteen koulu on toteutusvaiheessa, ja valmistuu arvion mukaan loppuvuodesta 2020 tai alkuvuodesta 2021. Kirkkoharjun koulu siirtyy kokonaisuudessaan Jokirinteen kouluun. Nissnikun ja Gesterbyn koulujen rakennushankkeet ovat hankesuunnitelmavaiheessa, ja Veikkolan koulun laajennus on toteutusvaiheessa.

Kuntotutkimuksissa esille tulleiden rakennusteknisten pulmien ja sisäilmaongelmien vuoksi Kantvikin ja Heikkilän kouluille on tehty korjauksia. Lukio jatkaa toistaiseksi nykyisissä tiloissaan kesällä 2019 tehtyjen korjausten jälkeen, mutta lukiorakennusten huonon kunnan vuoksi ja lukion vetovoimaisuuden lisäämiseksi uuden lukiorakennuksen suunnittelu on erittäin merkityksellinen sekä suomenkielisille opetuspalveluille että kunnalle.

Uusi lukiolaki astui voimaan 2019, jonka perusteella vuoden 2016 opetussuunnitelmaa on päivitetään lain vaatimalla tavalla. Lakimuutos vaikuttaa lukion ohjaustoimintaa lisäävästi (opinto-ohjauksen tarve lisääntyy). Laki velvoittaa lukioita entistä tiiviimpään yhteistyöhön korkeakoulujen kanssa. Lisäksi ylioppilaskirjoitusten uusimiskertoja ei enää rajoiteta. Kaikki lukiolain muutokset edellyttävät lukiolle aikaisempaa suurempaa resurssointia.

Valtioneuvosto antoi 20.9.2018 asetuksen perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta sekä asetuksen perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamisesta. Päätöksen myötä kaikki syksyllä 2019 perusopetuksensa aloittaneet 1. vuosiluokan oppilaat aloittavat A1-kielen opiskelun kevätlukukaudella 2020. Tämä tarkoittaa, että jatkossa perusopetuksen oppilaat aloittavat ensimmäisen vieraan kielen opiskelun heti 1. luokalta lähtien. Ensimmäisenä pitkänä vieraan kielen opiskelun vaihtoehtoina tarjotaan ensimmäiseltä luokalta alkaen englantia ja ruotsia.

Kielikylpyjatkumoa kehitetään uudesta näkökulmasta siten, että Gesterbyn koulussa vankan kielikylpyalun saavat oppilaat voisivat jatkaa kielikylpypolkua tulevaisuudessa Gesterbyn koulukampuksella 1.8.2020 alkavasta siirtymävaiheesta lähtien. Kielikylpyopetuksen kokonaisuus on huomioitu kaikkien vuosiluokkien 1-9 osalta Gesterbyn koulukampuksen hankesuunnitelmassa. Suunnitelmien mukaan kielikylpyoppilaat voisivat opiskella hallinnollisesti perusopetuksen loppuun saakka Gesterbyn koulun oppilaana, mutta saada ikätovereiden vertaisryhmän ylimmillä luokilla Winellska skolanin 7-9 –luokkien oppilaista ja saada riittävän määrän ruotsinkielistä aineenopetusta Winellska skolanin aineenopettajilta. Suomenkielinen aineenopetus kielikylpyoppilaille järjestetään yhteisvoimin Gesterbyn kaksoiskeltoisten luokan-aineenopettajien sekä Kirkkoharjun koululta siirtyvän kielikylpyopettajan ja Kirkkoharjun koulun/Jokirinteen oppimiskeskuksen aineenopettajien turvin.

Opetuspalveluiden käynnissä olevat valtion kärkihankkeisiin liittyvät hankkeet:

- tutoropettaja toiminta (pedagoginen ja ICT -tutor)
- oppilasarviointin kehittäminen ja arviointitutorointi
- kielten opetuksen varhentaminen
- joustavan koulunaloituksen kokeilu; joustava esi- ja alkuopetus
- VIP # Uutta koulua # Paras koulu: vahvaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen järjestelyjen kokonaisvaltaisen toimintamallin kehittäminen Kirkkonummen opetuspalveluihin
- tasa-arvoa lisääviin toimenpiteisiin myönnetty valtionavustus
- Resetti: hanke käytösoireilevien ja kotiin jäävien oppilaiden auttamiseksi
- kielikylpyopetuksen syventäminen
- Lapsenoikeuksien perusteinen koulu -toimintamallin laajentaminen kaikkiin peruskouluihin
- laajamittaiset henkilöstökoulutukset (Resto, MAPA) ja työyhteisöjen kehittäminen

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
*Paranamme palveluiden laatua		
* Ennaltaehkäisevien palvelujen kehittäminen		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kaikille peruskoulun päättäneille alle 18-vuotiaille tarjottu koulutus-, lisäopetus- tai työpajapaikat.	Koulutus-, lisäopetus- tai työpajapaikkaa vailla olevien määrä.	
Kaikki perusopetuksen päättäneet saavat päättötodistuksen.	Ilman päättötodistusta olevien määrä. Vastuhenkilö: opetustoimen johtaja	

Ylioppilaiden tutkintojen riittävän laajuuden ylläpito jatko-opintoihin tähtäävässä lukiokoulutuksessa / vähintään tutkintojen vuoden 2019 taso	Valmistuvien ylioppilaiden ylioppilastutkintojen ja suoritettujen lukiodiplomien yhteenlaskettu keskimääräinen laajuus verrattuna edellisvuoden tasoon	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

*Parannamme palveluiden laatua

*Lisäämme sähköisiä palveluita

*Edistämme ekologisia ja kestäviä ratkaisuja

Tulevaisuuteen suuntaava oppiminen

- Oppimisen arvioinnin kehittäminen
- Lapsiperusteinen kuntasuunnittelu opetuspalveluissa

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Digitalisaation antamien mahdollisuuksien käyttö arvioinnissa Arviointihankkeesta saadun kokemuksen ja kokeiltujen menetelmien ja toimintamallien käyttöönotto ja jakaminen	Kirjataan käyttöön otetut oppimisen arvioinnin menetelmät	
Lapsiystävällinen kunta - toiminta opetuspalveluissa: Lapsenoikeusperustainen koulu -mallin laajentaminen	Lapsenoikeusperustainen koulu -toimintamallin aloittamistoimenpiteiden raportointi	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen

*Kirkkonummen kunta on houkutteleva työnantaja, joka huolehtii henkilöstöstään

Henkilöstö: osaaminen ja työhyvinvointi

- Henkilöstön kouluttautuminen
- Henkilöstön jaksamisen tukeminen

Kehittyvä johtajuus

- Osallistava johtajuus
- Oman johtajuuden kehittäminen

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Opettajien ja koulunkäyntiavustajien osaamista kehitetään koulutuksella ja osaamisen jakamisella Tutor-toiminta opettajien vertaistukena: arviointi, uusi pedagogiikka & TVT ja kielten opetus	Web -tallennus koulutuksista (3pv / opettaja) Tutor-opettajatoiminnan arviointi / vaikuttavuus: kuinka monta opettajaa on saanut tutorointia per lukukausi	
Vastuun jakaminen, luottamus ja innostaminen Kunnassa meneillään olevat tai toteutettavat työyhteisön kehittämistoimenpiteet ja koulutukset	Kehityskeskustelut 100% Raportoidaan kouluittain käynnissä olevat tai toteutetut koulutuskokonaisuudet ja työyhteisön kehittämistoimet	

Strateginen tavoite:

Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

*Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen kehittäminen

*Lisäämme kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia

Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen

- Lapsen ja nuoren oppimisen tuen tarpeisiin ja kasvun haasteisiin vastaaminen
- Monitoimijainen yhteistyö

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
#Uutta koulua / #Paraskoulu –hanke: VIP –mallin kehittäminen vahvaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulunkäyntijärjestelyihin. Oppilaita osallistamalla suunnitellut ja toteutetut yhteisöllisyyttä lisäävät tapahtumat ja toimenpiteet ylös <i>Osallisuuden portaita</i>.	VIP toimintamallin valmistuminen kuntaan. Taso, jolla ollaan osallisuuden portailla.	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen
Huolehdimme tilojen ja oppimisympäristöjen terveellisyydestä ja toiminnallisuudesta sekä opetusvälineiden ja oppimateriaalien ajanmukaisuudesta

*Tilojen toiminnallisuuden ja terveellisuuden varmistaminen

Talous ja resurssit

- Pitkäjänteinen yhteys tehtyyn pedagogiseen suunnitelmaan

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Koulurakennustilanteen arvioiminen.	Kuinka suuri osa % oppilaista / opiskelijoista työskentelee a. Väliaikaistiloissa b. Tiloissa, joissa tutkitusti on peruskorjaustarpeita tai joista luovutaan lähiaikoina.	

Tunnusluvut

Suomenkielinen opetustoimi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Perusopetus						
Oppilasmäärä	4 241	4 261	4233	4210	4190	4180
Bruttokustannukset euroa / oppilas	6 624	6 796	8200	8533	8660	8767
Lukiokoulutus						
Opiskelijamäärä (päivälukio)	524	554	560	560	560	560
Bruttokustannukset euroa / opiskelija	5 732	5 577	5434	5370	5423	5477

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	970 218	914 411	977 678	1 227 783	1 240 061	1 252 461
Myyntituotot	1 891	17 256	1 125	187 031	188 901	190 790
Maksutuotot	854 200	669 216	667 500	782 071	789 892	797 791
Tuet ja avustukset	109 949	191 395	306 000	257 480	260 055	262 655
Muut toimintatuotot	4 177	36 544	3 053	1 201	1 213	1 225
Toimintakulut	-14 630 226	-15 725 622	-16 633 581	-18 961 142	-19 150 754	-19 342 261
Henkilöstökulut	-9 739 566	-9 821 836	-10 204 504	-10 623 614	-10 729 850	-10 837 149
Palkat ja palkkiot	-7 931 697	-8 106 721	-8 396 822	-8 695 291	-8 782 244	-8 870 066
Henkilösivukulut	-1 807 869	-1 715 115	-1 807 682	-1 928 323	-1 947 606	-1 967 082
Palvelujen ostot	-2 002 876	-1 957 178	-2 112 053	-2 374 945	-2 398 695	-2 422 682
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-426 355	-769 706	-405 818	-225 514	-227 769	-230 047
Avustukset	-899 145	-1 094 978	-1 033 266	-1 090 621	-1 101 527	-1 112 542
Muut toimintakulut	-1 562 284	-2 081 924	-2 877 940	-4 646 448	-4 692 912	-4 739 842
Toimintakate (S)	-13 660 009	-14 811 210	-15 655 903	-17 733 359	-17 910 693	-18 089 800
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>970 218</i>	<i>907 452</i>	<i>977 678</i>	<i>1 227 783</i>	<i>1 240 061</i>	<i>1 252 461</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-11 609 694</i>	<i>-12 323 251</i>	<i>-12 231 467</i>	<i>-12 754 246</i>	<i>-12 881 788</i>	<i>-13 010 606</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-10 639 476</i>	<i>-11 415 799</i>	<i>-11 253 789</i>	<i>-11 526 463</i>	<i>-11 641 728</i>	<i>-11 758 145</i>
<i>Sisäiset tuotot</i>	<i>0</i>	<i>6 959</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Sisäiset menot</i>	<i>-3 020 533</i>	<i>-3 402 370</i>	<i>-4 402 114</i>	<i>-6 206 897</i>	<i>-6 268 966</i>	<i>-6 331 656</i>
Tehtäväalueet	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus						
Ulkoiset toimintatuotot	630 846	539 585	553 753	667 500	674 175	680 917
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-4 186 792	-4 387 825	-4 402 484	-4 475 144	-4 519 895	-4 565 094
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-802 643</i>	<i>-791 234</i>	<i>-1 047 673</i>	<i>-917 763</i>	<i>-926 941</i>	<i>-936 210</i>
Toimintakate	-4 358 589	-4 639 474	-4 896 404	-4 725 407	-4 772 661	-4 820 388
Ruotsinkielinen opetustoimi						
Ulkoiset toimintatuotot	339 372	367 867	423 925	560 283	565 886	571 545
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>0</i>	<i>6 959</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-7 422 902	-7 935 426	-7 828 983	-8 279 102	-8 361 893	-8 445 512
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-2 217 890</i>	<i>-2 611 137</i>	<i>-3 354 441</i>	<i>-5 289 134</i>	<i>-5 342 025</i>	<i>-5 395 446</i>
Toimintakate	-9 301 420	-10 171 737	-10 759 499	-13 007 953	-13 138 033	-13 269 413
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä 31.12.	39 033	39 170	39 361	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-350	-378	-398	-446	-448	-450
<i>Ruotsinkielinen varhaiskasvatus</i>	<i>-112</i>	<i>-118</i>	<i>-124</i>	<i>-119</i>	<i>-119</i>	<i>-120</i>
<i>Ruotsinkielinen opetustoimi</i>	<i>-238</i>	<i>-260</i>	<i>-273</i>	<i>-327</i>	<i>-329</i>	<i>-330</i>

Toiminnalliset tavoitteet

Ruotsinkielisen varhaiskasvatus- ja opetuslautakunnan ja perusturvalautakunnan yhteiset toimintatavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut * Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen kehittäminen Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen • Lasten ja nuorten tuen tarpeeseen ja kasvun haasteisiin vastaaminen • Monitoimijainen yhteistyö		
Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Laaditaan konkreettinen suunnitelma tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palveluiksi. Suunnitelmassa korostuu asiakaslähtöisyys ja monitoimijainen yhteistyö.	Suunnitelma on valmis maaliskuussa 2020 vaikuttavuusmittareineen ja suunnitelman mukaiset konkreettiset toimenpiteet käynnistyvät huhtikuussa 2020. Toiminnan arviointi tehdään vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuhenkilö: sivistystoimenjohtaja	

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnan muutokset

- varhaiskasvatuksen ja opetuksen suoritustiedot sekä henkilöstökustannusten määrärahavaraukset vuodelle 2020 perustuvat vuoden 2019 oppilas- ja lapsimääriin
- jatketaan osallistumista 5-vuotiaiden maksuttoman 20 tunnin varhaiskasvatukseen kokeiluun 31.7.2020 asti, minkä jälkeen toiminta järjestetään ilman erityisavustusta 1.8.2020 alkaen.
- vapautuvat lastenhoitajien vakanssit muutetaan varhaiskasvatuksen opettajien/sosionomien vakansseiksi. Vuodesta 2030 alkaen päiväkotien henkilöstöstä 2/3:n tulee olla varhaiskasvatuksen opettajia nykyisen 1/3:n sijaan, ja heistä puolet tulee olla varhaiskasvatuksen sosionomeja
- asukaspuistojen ruokailun laajentaminen jokapäiväiseksi koulujen loma-aikoina alle 16-vuotiaille

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen eri toimintamuotoja ovat päiväkotij- ja perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatus, johon kuuluvat myös asukaspuisto- ja kerhotoiminta.

Toiminnan painopistealueet

- Varhaiskasvatus: musiikkikasvatuksen kehittäminen ja kestävä kehityksen vahvistaminen sekä ympäristökasvatuksen lisääminen toiminnassa.
- Asiakkaiden osallisuus
- Syrjäytymisen ennaltaehkäisy ja hyvinvoinnin edistäminen
- Henkilökunnan osaaminen ja hyvinvointi
- Digitalisaation edistäminen

Muutosten vaikutus toimintaan

1.9.2018 voimaan astunut varhaiskasvatustaloussuunnitelma parantaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutustasoa. Päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitotehtäviä suorittavasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin pätevyys, ja heistä vähintään puolella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan pätevyys vuoteen 2030 mennessä. Vapautuvat lastenhoitajien vakanssit muutetaan suunnitelman mukaisesti opettajien/sosionomien vakansseiksi.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus varhaiskasvatustarjonnasta on 25–27 %. Palvelusetelistä tulee pysyvä osa varhaiskasvatuksen palveluvalikoimaa 1.1.2020 alkaen.

Varhaiskasvatuksen asukaspuistotoiminta käynnistyy pääkirjastossa.

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut Siirrämme hyvinvointipalveluissa painopistettä ennaltaehkäisevään työhön.		
Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus palvelutuotannosta 25 –27 %.	Yksityisen varhaiskasvatuksen osuus koko palvelutuotannosta % Vastuuhenkilö: päivähoitopäällikkö	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen

Varmistamme, että Kirkkonummen kunta on houkutteleva työnantaja, joka pitää huolta henkilöstöstään.

Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Kunnallisten päiväkotipaikkojen täyttöaste on vähintään 98 %.	Täyttöaste prosentteina (edellisten kuukausien keskiarvo)	
Pedagogisesti osaavan ja hyvinvoivan (sijaistavan) kasvatushenkilöstön (yli 5 kk) kelpoisuusaste päivähoidossa 90 % kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	Kelpoisuusvaatimukset täyttävän kasvatushenkilökunnan suhteellista osuutta seurataan koko kasvatushenkilökunnan osalta yli viiden (5) kuukauden mittaisissa työsuhteissa.	
Henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrä alle 15 päivää/henkilö/vuosi.	Henkilöstön sairauspoissaolopäivien määrää seurataan.	
Henkilökunnan hyvinvointi on vähintään hyvällä tasolla (3).	Henkilöstökyselyn (Tyhy 2) seuranta 30.4. ja 31.12.2019.	
Asiakaslähtöiset ja vaikuttavat palvelut / Asiakastyytyväisyys vähintään hyvällä tasolla (3).	Asukaskyselyn tulokset. Vastuuhenkilö: päivähoitopäällikkö	

Tunnusluvut

Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
0-6 vuotiaiden lkm 31.12	529	497	492	487	482	479
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset % ikäluokasta 0-6-v.	78	77	81	87	87	87
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa	315	316	293	329	325	323
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	99	92	94	95	94	93
Kunnallisen varhaiskasvatuksen nettokust. euroa /lapsi	8 896	8 904	10 947	8 528	8 720	8 861
Lapsia kotihoidontuen piirissä 31.12. (S+R)	605	496	582	540	504	490
Varhaiskasvatuksen nettokust. € / ikäluokasta 0-6-v (S+R) / lapsi	7 222	7 690	8 256	8 130	8 258	8 375
0-6-vuotiaiden määrä (S+R)	3 304	3 195	3 218	3 167	3 149	3 136
Esiopetus						
Oppilasmäärä	98	97	116	87	83	83

Ruotsinkielinen opetus

Ruotsinkielinen opetus käsittää ruotsinkielisen esiopetuksen, perusopetuksen, toisen asteen lukiokoulutuksen, oppilas- ja opiskelijahuollon, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kerhotoiminnan.

Esiopetuksen tavoitteena on lisäksi osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä.

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuuntuntoiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille tietoja ja taitoja, joita he tarvitsevat elämässä. Opetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) on Opetushallituksen antama valtakunnallisesti sitova määräys, jonka mukaisesti Kirkkonummen paikallinen opetussuunnitelma (2016) on tehty. Opetussuunnitelma ohjaa opetusta ja koulutyötä.

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehittymistä hyviksi, harmonisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa heille tietoja ja taitoja, joita he tarvitsevat jatko-opinnoissa, työelämässä, harrastuksissa sekä kokonaisvaltaiseen persoonallisuuden kehittämiseen. Lukio-opetuksen järjestämisen lähtökohtana on, että kuntalaisille tarjotaan laadukasta lukio-opetusta lisäten samalla oman lukion houkuttelevuutta.

Oppilas- ja opiskelijahuollon tarkoituksena on edistää ja ylläpitää oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, hyvää psyykkistä ja fyysistä terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia sekä lisäksi luoda näille edellytykset kouluyhteisössä. Oppilas- ja opiskelijahuolto toteutetaan lähinnä ennaltaehkäisevänä ja koko kouluyhteisöä tukevana yhteisenä oppilas- ja opiskelijahuoltona. Lisäksi oppilailla ja opiskelijoilla on lakisääteinen oikeus yksilökohtaiseen oppilas- ja opiskelijahuoltoon.

Toiminnan painopistealueet

- **Tulevaisuuteen suuntaava oppiminen**
 - Oppimisen arvioinnin kehittäminen
 - Lapsiperusteinen kuntasuunnittelu opetuspalveluissa
- **Henkilöstö: osaaminen ja työhyvinvointi**
 - Henkilöstön kouluttautuminen
 - Henkilöstön jaksamisen tukeminen
- **Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen**
 - Vastataan lasten ja nuorten tuen tarpeeseen ja kasvun haasteisiin
 - Monitoimijainen yhteistyötä
- **Kehittyvä johtajuus**
 - Osallistava ja jaettu johtajuus
 - Oman johtajuuden kehittäminen
- **Talous ja resursointi**
 - Pitkäjänteinen yhteys laadittuun pedagogiseen suunnitelmaan

Ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutus toimintaan

Nykyiset fyysiset oppimisympäristöt vaikuttavat voimakkaasti opetuspalveluiden toimintaan myös vuonna 2020, koska sekä Gesterbyn koulukeskuksen esikoulu että perusopetus toimivat osittain väistötiloissa rakennusten kunnan ja sisäilmaongelmien vuoksi. Rakennuksissa osa kunnossapito- ja korjaustöistä on tehty, jotta niissä voitaisiin toimia siihen asti, kunnes löydetään pysyvät ratkaisut. Gesterbyn koulukeskukselle on suunnitteilla kokonaan uusi kampus. Suunnittelu on hankesuunnitteluvaiheessa ja siihen kuuluvat Prästgårdsbackens daghem ja Prästgårdsbackens förskola sekä Winellska skolan. Lisäksi Gesterbyn ja Papinmäen koulut kuuluvat samaan kokonaisuuteen. Kyrksläts gymnasiumin osalta suunnitellaan Porkkalan

lukion, Kansalaisopiston ja Musiikkiopiston sekä mahdollisesti Kuvataidekoulun kanssa yhteistä lukiokampusta. Lukioiden houkuttelevuuden lisäämiseksi ja koko Kirkkonummen kunnan osalta on ensiarvoisen tärkeää, että lukiot saavat uudet, keskeisellä paikalla sijaitsevat ja tarkoituksenmukaiset tilat.

Uusi lukiolainsäädäntö astui voimaan 2019, ja sen pohjalta vuoden 2016 opetussuunnitelma on päivitetään vastaamaan nykyolainsäädäntöä. Lainmuutos lisää lukioiden velvollisuutta järjestää ohjaustoimintaa (opinto-ohjauksen tarve lisääntyy). Laki velvoittaa lukiot entistä tiiviimpään yhteistyöhön korkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Lisäksi laissa on luovuttu ylioppilaskokeiden uusimiskertojen rajoituksista. Kaikki lukiolainsäädännön muutokset edellyttävät parempaa lukio-opetuksen resursointia.

Valtioneuvosto antoi 20.9.2018 asetuksen perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:n muuttamisesta sekä asetuksen perusopetusasetuksen 3 §:n muuttamisesta. Päätöksen mukaan kaikki perusopetuksen aloittavat oppilaat aloittavat A1-kielen opinnot jo 1. vuosiluokalla syksyllä 2019. Tästä seuraa, että oppilaat aloittavat jatkossa toisen kielen opintonsa 1. vuosiluokasta alkaen. Ruotsinkielisten peruskoulujen A1-kielenä on edelleen suomi.

Suomenkielisen perusopetuksen kielikylpyopetuksen osana suunnitellaan opetuksen jatkuvan Gesterbyn koulun 1.–6. luokan jälkeenkin mutta läheisessä yhteistyössä Winelliska skolanin 7.–9. luokan kanssa. Siten oppilaat tutustuisivat toisiinsa paremmin luonnollisessa ympäristössä.

Valtion kärkihankkeisiin liittyvät opetuspalveluiden hankkeet:

- Tutoropettajatoiminta (pedagogiset ja ICT-tutorit)
- Oppilasarvioinnin ja arviointitutoroinnin kehittäminen
- Kielten opetuksen varhentaminen (A- kielet)
- Joustavan esi- ja alkuopetuksen kokeilu
- VIP#Uutta koulua#Paras koulu: toimintamallin kehittäminen vahvaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen tueksi
- Valtionavustus tasa-arvon lisäämiseksi kouluissa
- Resetti: hanke käyttöshäiriöisten, kotiin jäävien oppilaiden auttamiseksi

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
* Parannamme palvelun laatua * Ehkäisevän palvelun kehittäminen		
Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Kaikille alle 18-vuotiaille peruskoulunsa päättäneille tarjotaan koulutus-, lisäopetus- tai työpajapaikat.	Koulutus-, lisäopetus- tai työpajapaikkaa vailla olevien lukumäärä.	
Kaikki perusopetuksen päättäneet saavat päättötodistuksen.	Ilman päättötodistusta olevien oppilaiden määrä.	
Ylioppilastutkintojen riittävän laajuuden ylläpitäminen jatko-opintoihin tähtäävässä lukiokoulutuksessa / tutkintojen taso on vähintään sama kuin vuonna 2019	Ylioppilaaksi valmistuvien suorittamien ylioppilastutkintojen laajuuden yhteenlaskettu keskiarvo ja suoritettujen lukiodiplomit edellisvuoden tasoon verrattuna Vastuuhenkilö: päivähoito- ja opetusasiainpäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
* Parannamme palveluiden laatua * Lisäämme sähköisiä palveluita * Edistämme ekologisia ja kestäviä ratkaisuja		
Tulevaisuuteen suuntaava oppiminen		
• Oppimisen arvioinnin kehittäminen • Lapsiperusteinen kuntasuunnittelu opetuspalveluissa		
Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Digitalisaation tuomat mahdollisuudet arvioinnissa Arviointihankkeesta saatujen kokemusten ja kokeiltujen menetelmien sekä toimintamallien käyttöönotto ja jakaminen	Kirjataan käyttöön otetut oppimisen arvioinnin menetelmät Vastuuhenkilö: päivähoito- ja opetusasiainpäällikkö	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen

* Kirkkonummen kunta on houkutteleva työnantaja, joka pitää huolta henkilöstöstään.

Henkilöstö: osaaminen ja työhyvinvointi

- Henkilöstön kouluttautuminen
- Henkilöstön jaksamisen tukeminen

Kehittyvä johtajuus

- Osallistava ja jaettu johtajuus
- Oman johtajuuden kehittäminen

Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Opettajien ja koulunkäyntiavustajien osaamista kehitetään koulutuksilla ja osaamisen jakamisella	Koulutuspäiviä WebTallennuksessa (3 päivää / opettaja).	
Tutortoiminta opettajien vertaistukena: arviointi, uusi pedagogiikka sekä TVT ja kielten opetus	Tutoropettajatoiminnan arviointi / vaikuttavuus: montako opettajaa/lukukausi on osallistunut tutortoimintaan	
Vastuun jakaminen, luottamus ja innostaminen	Kehityskeskustelut ovat toteutuneet 100-prosenttisesti.	
Kunnassa meneillään olevat tai toteutuneet työyhteisön kehitystoimenpiteet ja koulutukset	Raportoidaan koulukohtaisesti meneillään olevat tai toteutuneet koulutuskokonaisuudet sekä työyhteisön kehitystoimenpiteet. Vastuuhenkilö: päivähoito- ja opetusasiainpäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

* Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhaisen tuen kehittäminen

* Lisäämme kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksia

Hyvinvointia edistävä kasvu ja oppiminen

- Vastataan lasten ja nuorten tuen tarpeeseen ja kasvun haasteisiin
- Monitoimijainen yhteistyö

Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
#Uutta koulua / #Paraskoulu -hankkeet: VIP-mallin kehittäminen vahvaa erityistä tukea tarvitsevien lasten koulunkäynnin tukemiseksi	VIP-toimintamalli valmistuu kunnassa Vastuuhenkilö: koulupsykologi	

Strateginen tavoite: Kestävä talous, yhteistyö ja osaaminen

Huolehdimme tilojemme ja oppimisympäristöjemme terveellisyydestä ja toiminnallisuudesta sekä oppimateriaaliemme ajantasaisuudesta.

* Huolehdimme tilojemme toiminnallisuudesta ja terveellisyydestä

Talous ja resursointi

- Pitkäjänteinen yhteys laadittuun pedagogiseen suunnitelmaan

Tavoite	Toimenpiteet / Mittari	Toteuma
Koulurakennusten tilanteen arviointi	Kuinka suuri prosenttiosuus oppilaista ja opiskelijoista työskentelee väistötiloissa • väliaikaistiloissa • tiloja, jotka tutkitusti ovat peruskorjauksen tarpeessa tai joista luovutaan lähitulevaisuudessa Vastuuhenkilö: päivähoito- ja opetusasiainpäällikkö	

Tunnusluvut

Ruotsinkielinen opetustoimi	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Perusopetus						
Oppilasmäärä	995	966	965	963	952	941
Bruttokustannukset euroa / oppilas	7 398	8 256	8 898	10 861	11 096	11 338
Lukiokoulutus						
Opiskelijamäärä (päivälukio)	185	191	188	188	188	188
Bruttokustannukset euroa / opiskelija	7 693	6 978	7 906	10 946	11 056	11 166

Yhdyskuntatekniikan toimiala

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Rakennus – ja ympäristölautakunta

Palvelutuotannon lautakunta

Yhdyskuntatekniikan toimiala

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	26 085 584	27 213 728	36 578 097	40 529 002	40 934 292	41 343 635
Myyntituotot	9 763 781	10 087 693	10 424 395	10 404 716	10 508 763	10 613 851
Maksutuotot	803 560	1 128 911	889 000	964 000	973 640	983 376
Tuet ja avustukset	0	5 011	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	15 518 243	15 992 113	25 264 702	29 160 286	29 451 889	29 746 408
Toimintakulut	-38 520 610	-36 912 993	-43 856 198	-45 386 426	-45 840 290	-46 298 693
Henkilöstökulut	-9 848 122	-10 186 840	-11 212 294	-11 648 671	-11 765 158	-11 882 809
Palkat ja palkkiot	-7 849 262	-8 215 806	-9 091 837	-9 445 117	-9 539 568	-9 634 964
Henkilösivukulut	-1 998 860	-1 971 034	-2 120 457	-2 203 554	-2 225 590	-2 247 845
Palvelujen ostot	-17 361 500	-14 346 788	-16 810 917	-17 118 207	-17 289 389	-17 462 283
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 334 353	-6 725 529	-6 564 559	-7 391 250	-7 465 163	-7 539 814
Avustukset	-315 857	-405 447	-363 000	-310 000	-313 100	-316 231
Muut toimintakulut	-4 660 778	-5 248 390	-8 905 428	-8 918 298	-9 007 481	-9 097 556
Toimintakate (S)	-12 435 026	-9 699 265	-7 278 101	-4 857 424	-4 905 998	-4 955 058
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>3 696 959</i>	<i>4 274 060</i>	<i>3 892 221</i>	<i>4 053 295</i>	<i>4 093 828</i>	<i>4 134 766</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-36 942 277</i>	<i>-35 751 100</i>	<i>-42 208 843</i>	<i>-43 782 794</i>	<i>-44 220 622</i>	<i>-44 662 828</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-33 245 318</i>	<i>-31 477 040</i>	<i>-38 316 622</i>	<i>-39 729 499</i>	<i>-40 126 794</i>	<i>-40 528 062</i>
<i>sisäiset tuotot</i>	<i>22 388 625</i>	<i>22 939 668</i>	<i>32 685 876</i>	<i>36 475 707</i>	<i>36 840 464</i>	<i>37 208 869</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-1 578 333</i>	<i>-1 161 894</i>	<i>-1 647 355</i>	<i>-1 603 632</i>	<i>-1 619 668</i>	<i>-1 635 865</i>
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-317	-247	-184	-122	-123	-123

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	1 093 405	1 172 757	897 000	1 002 000	1 012 020	1 022 140
Myyntituotot	217 554	283 420	103 000	148 000	149 480	150 975
Maksutuotot	175 983	250 195	189 000	224 000	226 240	228 502
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	699 868	639 143	605 000	630 000	636 300	642 663
Toimintakulut	-15 659 144	-12 963 415	-13 883 299	-16 246 147	-16 408 608	-16 572 695
Henkilöstökulut	-2 922 303	-3 012 832	-3 223 540	-3 263 783	-3 296 421	-3 329 385
Palkat ja palkkiot	-2 305 275	-2 402 735	-2 577 590	-2 602 485	-2 628 510	-2 654 795
Henkilösivukulut	-617 028	-610 097	-645 950	-661 298	-667 911	-674 590
Palvelujen ostot	-11 324 126	-8 576 743	-9 482 345	-11 355 388	-11 468 942	-11 583 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-591 198	-483 914	-218 146	-517 800	-522 978	-528 208
Avustukset	-307 658	-399 977	-355 000	-300 000	-303 000	-306 030
Muut toimintakulut	-513 860	-489 949	-604 268	-809 176	-817 268	-825 440
Toimintakate (S)	-14 565 739	-11 790 658	-12 986 299	-15 244 147	-15 396 588	-15 550 554
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>1 029 049</i>	<i>1 170 368</i>	<i>897 000</i>	<i>1 002 000</i>	<i>1 012 020</i>	<i>1 022 140</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-15 062 163</i>	<i>-12 415 042</i>	<i>-13 248 368</i>	<i>-15 420 052</i>	<i>-15 574 253</i>	<i>-15 729 995</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-14 033 114</i>	<i>-11 244 674</i>	<i>-12 351 368</i>	<i>-14 418 052</i>	<i>-14 562 233</i>	<i>-14 707 855</i>
<i>sisäiset tuotot</i>	<i>64 356</i>	<i>2 389</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-596 981</i>	<i>-548 373</i>	<i>-634 931</i>	<i>-826 095</i>	<i>-834 356</i>	<i>-842 700</i>
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Maankäytön tulosalue						
Ulkoiset toimintatuotot	1 029 067	1 167 276	895 794	1 002 000	1 012 020	1 022 140
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>64 356</i>	<i>2 389</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-5 984 428	-6 599 978	-7 205 469	-6 824 440	-6 892 684	-6 961 611
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-362 136</i>	<i>-357 712</i>	<i>-454 010</i>	<i>-628 492</i>	<i>-634 777</i>	<i>-641 125</i>
Toimintakate	-5 253 141	-5 788 025	-6 763 685	-6 450 932	-6 515 441	-6 580 596
Joukkoliikenne						
Ulkoiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-6 537 594	-3 228 900	-3 322 000	-5 800 000	-5 858 000	-5 916 580
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>-234 846</i>	<i>-189 269</i>	<i>-179 715</i>	<i>-197 603</i>	<i>-199 579</i>	<i>-201 575</i>
Toimintakate	-6 772 440	-3 418 169	-3 501 715	-5 997 603	-6 057 579	-6 118 155
Palo- ja pelastuspalvelut						
Ulkoiset toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
<i>sisäiset toimintatuotot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ulkoiset toimintamenot	-2 540 159	-2 586 164	-2 720 899	-2 795 612	-2 823 568	-2 851 804
<i>sisäiset toimintamenot</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Toimintakate	-2 540 159	-2 586 164	-2 720 899	-2 795 612	-2 823 568	-2 851 804
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-372	-300	-328	-384	-385	-387

Yhdyskuntatekniikan lautakunnan tehtävänä on vastata kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden, tontti- ja paikkatietopalveluiden, toimialan yhteisten hallintopalveluiden sekä kunnallistekniikan investointi- ja kunnossapitopalveluiden tuottamisesta. Lautakunta vastaa yksityistieavustuksista. Yhdyskuntatekniikan lautakunta vastaa myös kunnan yleisistä alueista sekä maa- ja metsätiloista sekä palo- ja pelastustoimesta. Joukkoliikenteen toimintaa koordinoidaan yhdyskuntatekniikan toimialalta.

Toiminnan painopistealueet

Kuntastrategian mukaan kunta tavoittelee vuosittain 1,5 - 2 % väestönkasvua, monipuolista asuntotuotantoa sekä Kirkkonummen liikekeskustan ja kunnan taajamien kehittämistä. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisessa keskeinen tekijä on kaavoitus sekä tarvittavien kunnallisteknisten hankkeiden toteuttaminen.

- Kaavoitushankkeiden toteuttaminen kunnanvaltuuston hyväksymän kaavoitusohjelman mukaisesti
- Helsingin seudun MAL -suunnitelman toteuttamisedellytysten varmentaminen kaavoituksessa ja asuntotuotannon edistämässä
- Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman toteuttaminen, toimenpideohjelman laatiminen
- Paikkatietojärjestelmän ja paikkatietojen hyödyntämisen kehittäminen, tavoitteena tehostaa toimialoilla tapahtuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa
- Kunnan kiinteistöverotusta varten jatketaan rakennusrekisterin tietojen paikkansapitävyyden selvittämistä.
- Kunnallistekniikan investointien toteuttaminen investointiohjelman mukaisesti, investointien
 - seurannan kehittäminen
- Infrastruktuurin suunnitelmallinen kunnossapito, jatketaan resurssien kohdentamista asuinalueiden lähimetsien hoitoon
- Osallistamisen ja vuorovaikutuksen toimintamallien kehittäminen

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Kirkkonummen kunnan HSL:lle maksama kuntaosuus joukkoliikenteen järjestämisestä on HSL:n hallituksen hyväksymän toiminta- ja taloussuunnitelman 2020-2022 mukaan vuonna 2020 ilman edellisvuosien ylijäämää on 5,918 M€. (Vuonna 2019 talousarvio on 6,1 M€.) Vuosina 2020-2022 vähennetään ylijäämää vuosittain suunnitellusti 0,194 M€ Kirkkonummen tulevista kuntaosuuksista. Tämän perusteella Kirkkonummen HSL:n kuntaosuus vähennysten jälkeen on 5,724 M€ vuonna 2020. Tämän lisäksi huomioidaan liityntäpysäköinnin kustannukset.

Länsi-Uudenmaan pelastuspalvelujen tuottamat palo- ja pelastuspalvelut, LUP:n talousarvioehdotuksen mukaan kunnan maksuosuus nousee vuodelle 2020 yhteensä 75 000 € eli 2,9 %. Vuodesta 2018 lähtien korotusten vaikutus on yhteensä 209 500 €.

Infrastruktuurin voimakas rakentaminen on lisännyt kunnossapidettävien alueiden määrä ja vastaavasti kunnossapidon määrärahan tarvetta. Haastavassa kuntatalouden tilanteessa kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja on kuitenkin käytössä vähemmän kuin edellisvuosina.

Edellä mainitut muutokset huomioiden lautakunnan talousarvion toteutuminen edellyttää toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi sekä resurssien kohdentamisen priorisointia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme yllä jatkuvaa koulutusta ja pyrimme työllistämään palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastavillajärjestelyillä sekä oppisopimuksella henkilöstöä (hyvinvointiohjelma 7.2.1, 7.2.2)	Palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastaavilla järjestelyillä sekä oppisopimuksella työllistetyn henkilöstön lukumäärä talousarviovuoden aikana Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja, kuntatekniikkapäällikkö, kunnossapitopäällikkö	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Priorisoimme kaavoitusohjelmassa ja kunnallistekniikan investoinneissa asemanseutuja ja muita päätaajamia (Elinvoimaohjelma 2.1.)	Asemakaavoituksen MAL-tavoitteiden toteutuminen (hyväksytyjen asemakaavojen asuntokerrosala ja ns. ensisijaisille maankäytön alueille sijoittuva %-osuus) Vastuuhenkilö: kunnanarkkitehti	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Varmistamme, että kunnassa tuotetaan talotyyppi- ja hallintamuodoiltaan monipuolista asuntokantaa sekä riittävästi ARA-asuntoja (elinvoimaohjelma 3.1)	MAL-asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen (pientaloasuntojen, kerrostaloasuntojen, ara-asuntojen lkm) myös suunnittelutarveratkaisualueilla (haja-asutusalueilla) Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja	
Kehitämme maapoliittisia toimintatapojamme asuntotuotannon turvaamiseksi (elinvoimaohjelma 3.6.) Huomioimme maankäyttö-sopimuksissa kunnan asuntopoliittisten tavoitteiden toteutumisen (elinvoimaohjelma 3.6.)	Tavoitteena on 50 luovutettua omakotitonttia sekä tuottajamuotoisten tonttien rakennusoikeus 5000 k-m ² . Asuntojen monipuolisen hallintamuodon ja huoneisto-tyyppijakauman huomiointi merkittävässä maankäyttö-sopimuksissa Vastuuhenkilö: kunnangeodeetti	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Edistämme kunnan liikekeskustan kehittämisprojektia määrätietoisesti laaditun ideasuunnitelman ja sen tavoitteiden mukaisesti (elinvoimaohjelma 4.1.)	Kunnan liikekeskustan kaava- muutoshankkeiden eteneminen Vastuuhenkilö: kunnanarkkitehti	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kaavoitamme erilaisia toimi-tilatontteja yrityksille (elinvoimaohjelma 5.2)	Työpaikkarakentamisen rakennusoikeus hyväksytyissä asemakaavoissa Vastuuhenkilö: kunnanarkkitehti	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Panostamme kävelyn, pyöräilyn sekä joukkoliikenteen edistämiseen (elinvoimaohjelma 7.1.2)	Joukkoliikenteen käyttäjämäärät; nousujen määrä (lkm) ja niiden muutos edelliseen vuoteen verrattuna. Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja	

Maankäytön tulosalue

Maankäytön tulosalue käsittää kuntatekniikan hallinnon, kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut, tontti- ja paikkatietopalvelut sekä kunnallistekniikkapalvelut.

Kuntatekniikan hallinto

Hallinnon tulosityksikkö toimii koko kuntatekniikan toimialan tukipalveluyksikkönä ja huolehtii yhteisistä kokous-, hallinto- ja taloustehtävistä sekä asiantuntijoiden avustamisesta tehtävissään. Hallinnon tulosityksikkö edistää yhteistyötä toimialalla sekä tukee ja luo omalta osaltaan edellytykset toimialan tulokselliselle ja tehokkaalle toiminnalle.

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut vastaa kunnan maankäytön suunnittelusta. Kaavoituksella sekä siihen liittyvällä liikennejärjestelmäsuunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja toimivalle elinympäristölle ja yhdyskuntarakenteelle. Toteutetaan ympäristöllisesti ja kaavataloudellisesti kestävä maankäytön suunnittelu ja asemakaavoja, jotka tukevat joukkoliikenteen kehittämistä. Alueelliset osayleiskaavat laaditaan kuntastrategian ja maankäytön kehityskuvien, kaavoituksen linjausten sekä kestävä kehityksen periaatteiden ja HINKU-sitoumusten mukaisesti kunnan kokonaisvaltaisen kehityksen ja ennustettavuuden hallitsemiseksi.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnanvaltuuston hyväksymän MAL 2019 -suunnitelman mukaisesti vuosittain kunnassa hyväksyttävien asemakaavojen asuinrakennusoikeustavoite on 32 500 - 39 000 k-m² mahdollistaen vuositasolla noin 425 uuden asunnon valmistumisen. Helsingin seudun kuntien, HSL:n ja valtion MAL-sopimuksesta vuosille 2020 - 2023 ilmenee seudulliset liikennehankkeet. Yhdyskuntatekniikan toimialan tehtävänä on Kirkkonummen kannalta tärkeiden liikennehankkeiden edistäminen sekä tuoda esille kunnan tahtotila mm. seudullisten hankkeiden suunnittelussa.

Tunnusluvut

Kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Vuoden aikana aloitetut kaavahankkeet, OAS, kpl	1	11	3	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt (osa) yleiskaavahankkeet, kpl	0	0	2	2	1	1
Vuoden aikana hyväksytyt asemakaavat ja -muutokset, kpl	2	3	5	5	5	5
Vuoden aikana hyväksytyt ranta-asemakaavat, kpl	0	1	2	2	1	1

Tontti- ja paikkatietopalvelut

Tontti- ja paikkatietopalveluiden tehtävänä on

- Maapolitiikan toteuttaminen
 - Kunnan maanhankinta, tonttien luovutus, maa-alueiden vuokralle antaminen
 - Asemakaavoitukseen liittyvät maankäyttösopimukset yksityisten maanomistajien kanssa
- Kunnan paikkatietojärjestelmän ylläpito ja kehittäminen
- Paikkatietoaineistojen tuottaminen ja ylläpito suunnittelun pohjaksi
- Paikkatietoihin liittyvien kuntarekisterien ylläpito ja kehittäminen
- Viranomais- ja maastomittaukset
- Kunnan kopiolaitoksen toiminnasta vastaaminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Digitaalisten aineistojen sähköinen lataus- ja myyntipaikka parantaa palvelun tarjontaa asiakkaille ja vähentää viranomaisten asiakaspalvelun tarvetta.

Kunnan kiinteistöverotusta varten tehdään selvitystä rakennusrekisterin paikkaansa pitävyydestä. Selvitystä varten tutkitaan rekisteristä puuttuvien rakennusten määrää ja laatua erilaisin menetelmin kunnan omana- ja konsulttityönä.

Tunnusluvut

Tontti- ja paikkatietopalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Luovutetut/varatut AO-tontit, kpl	19	25	50	50	50	50
Luovutetut tuottajamuotoiset tontit, rakennusoikeus km ²	2 457	10 288	5 000	5 000	5 000	5000

Kunnallistekniikkapalvelut

Kunnallistekniikkapalvelut vastaavat yleisten alueiden, kuten katujen, torien, liikennealueiden, puistojen, leikkipaikkojen, viheralueiden, lähivirkistysalueiden sekä maa- ja metsäomaisuuden investointi-rakentamisesta sekä hoidosta ja ylläpidosta. Lisäksi tulosityksikkö vastaa hylättyjen ajoneuvojen ja kaivanto-, sijoitus- ja käyttöilupien viranomaistehtävistä. Eerikin kartanon maa- ja metsäalueiden hoito on myös

kunnallistekniikan kunnossapitopalveluiden vastuulle. Toiminnassa huomioidaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston säännöt.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Haastavassa kuntatalouden tilanteessa kunnallistekniikan kunnossapidon ja korjaamisen määrärahoja on käytössä vähemmän kuin edellisvuosina. Tämän vaikutuksesta korjaustoimenpiteiden tarvetta ja ajoitusta arvioidaan tapauskohtaisesti. Kalusteiden hankinnassa käytetään harkintaa. Hulevesijärjestelmän ylläpidossa keskitytään mahdollisiin akuutteihin ongelmatilanteisiin ja hulevesien hallinnan parantamisen toimenpiteitä ei laajemmin tehdä toistaiseksi. Lähivirkistysalueiden hoito pyritään pitämään nykyisellä tasolla.

Talousarvioehdotuksessa on mm. varattu 100 000 euroa katujen päällystysten uusimiseen (2019: 200 000 €) ja korjaukseen. Talousarvio sisältää määrärahoja joukkoliikenneinfran rakentamiseen sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen liikenneturvallisuusaloitteiden ym. toimenpiteiden toteuttamiseen.

Avustukset

Talousarvioehdotukseen on varattu 70 000 euron määräraha avustuksille (kuntalaisten ja yhteisöjen haettavaksi ympäristön parantamiseen, vesien suojeluun, nuorisoseura- ja yhdistystalojen peruskorjaukseen).

Yksityistieavustuksiin on varattu 200 000 euroa. Yksityistieavustuksen tarkoituksena on tukea tiekuntia rahallisesti, jotta vakituisen asutuksen piirissä olevat yksityistiet pysyisivät kunnossa.

Leasinglaitteet

Kunnossapitopalveluiden käyttöikänsä lopussa olevat kaksi ajoneuvoa korvataan leasingautoilla.

Tunnusluvut

Kunnallistekniikan kunnossapitopalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Hoidetut viheralueet, ha	60	107	107	110	113	115
Kunnossapidettävät liikenneväylät, km	230	242	233	242	247	251
josta katuja, km	120	124	121	122	124	125
josta katujen vierellä olevia kevyen liikenteen väyliä, km	64	73	64	73	76	79
josta muista kevyen liikenteen väyliä ja puistoraitteja, km	46	46	48	48	50	51
josta pysäköintialueita, ha				4,6	4,8	4,9
Talvikunnossapitokustannukset hoitokausittain (2018-2019 alkaen)			1 400 000			

Joukkoliikenne

Tehtävä käsittää Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) kuntaosuudet sekä liityntäpysäköinnin menot. HSL on Kirkkonummen joukkoliikenteen toimivaltainen viranomainen. HSL:n tehtävä on suunnitella ja järjestää toiminta-alueensa joukkoliikennekokonaisuus. HSL kilpailuttaa ja hankkii Kirkkonummen kunnan tarvitsemat joukkoliikennepalvelut, joihin liittyvät sopimukset näin ollen ovat HSL:n ja liikennöitsijöiden välisiä.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset toimintaan

HSL:n toiminta-alueelle on lähivuosina suunniteltu suuria hankkeita kuten lähijunaliikenteen kilpailuttaminen, bussien runkoverkoston laajentaminen, metron jatko Matinkylästä länteen sekä poikittainen pikaraitioyhteys Raide-Jokeri Helsingistä Espooseen. Runkoverkosto edellyttää hyvin toimivaa liityntälinjastoa, jonka suunnittelussa asiakkaiden kuunteleminen on entistä keskeisempää.

Palo- ja pelastuspalvelut

Tehtävä käsittää sammutus- ja pelastustoiminnan, öljyntorjuntapalvelut ja väestönsuojelun, sekä VPK-avustusten myöntämisen. Alueen palvelut ostetaan Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta. Alueen

pelastustoimen palvelutasopäätöksessä selvitetään alueella esiintyvät uhat, käytettävät voimavarat ja määriteltävä onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminnan ja väestönsuojelun palvelujen taso sekä suunnitelma niiden kehittämiseksi. Kirkkonummen kunnanvaltuusto on edellyttänyt 11.11.2013 § 145, että osana toimivaa ja kustannustehokasta pelastustointia käytetään alueen sopimuspalokuntia ja laaditaan hälytysohjeet niin, että sopimuspalokuntien toimintakyky säilyy ja näin osaltaan vaikuttaa kuntalaisten turvallisuuteen.

Toimintaympäristön muutosten vaikutukset toimintaan

Valvontakohteiden palotarkastuksia on Kirkkonummelle suunniteltu vuosittain noin 150, lukumäärä vaihtelee hieman vuosikierrossa olevien kohteiden mukaan. Vuodelle 2020 on suunniteltu 150 valvontakohteen palotarkastusta, mutta määrä tarkentuu tammikuussa. Turvallisuusviestinnän tavoite on 20 % asukkaista, eli noin 8 000 henkilöä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on arvioinut Kirkkonummen maksuosuuden lisääntyvän 2,9 % vuoden 2019 talousarvioon nähden.

Avustukset

VPK-rakennusten peruskorjauksia varten on varattu 30 000 euron avustusmääräraha. Avustus myönnetään Kirkkonummen Palokunnat ry:n laatiman pitkän aikavälin korjaussuunnitelman perusteella.

Rakennus – ja ympäristölautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	628 807	884 237	700 000	740 000	747 400	754 874
Myyntituotot	60	510	0	0	0	0
Maksutuotot	627 577	878 716	700 000	740 000	747 400	754 874
Tuet ja avustukset	0	5 011	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 170	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 165 116	-1 185 090	-1 454 855	-1 466 432	-1 481 096	-1 495 907
Henkilöstökulut	-762 484	-737 600	-842 612	-860 215	-868 817	-877 505
Palkat ja palkkiot	-609 495	-604 766	-690 247	-706 153	-713 215	-720 347
Henkilösivukulut	-152 990	-132 835	-152 365	-154 062	-155 603	-157 159
Palvelujen ostot	-364 695	-405 513	-545 171	-528 922	-534 211	-539 553
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 318	-9 330	-6 200	-6 704	-6 771	-6 839
Avustukset	-5 566	-5 470	-8 000	-10 000	-10 100	-10 201
Muut toimintakulut	-25 053	-27 178	-52 872	-60 591	-61 197	-61 809
Toimintakate (S)	-536 309	-300 853	-754 855	-726 432	-733 696	-741 033
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>627 987</i>	<i>862 102</i>	<i>700 000</i>	<i>740 000</i>	<i>747 400</i>	<i>754 874</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-1 124 923</i>	<i>-1 142 196</i>	<i>-1 385 612</i>	<i>-1 388 627</i>	<i>-1 402 513</i>	<i>-1 416 538</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-496 936</i>	<i>-280 094</i>	<i>-685 612</i>	<i>-648 627</i>	<i>-655 113</i>	<i>-661 664</i>
<i>sisäiset tuotot</i>	<i>820</i>	<i>22 136</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-40 193</i>	<i>-42 895</i>	<i>-69 243</i>	<i>-77 805</i>	<i>-78 583</i>	<i>-79 369</i>
Taloudellinen tulokellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	-14	-8	-19	-18	-18	-18

Viranomaistoiminnan tulosalue

Viranomaistoiminnan tulosalue käsittää rakennusvalvonnan, ympäristösuojelun sekä ympäristöterveydenhuollon tehtävät. Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii kunnan lakisääteisenä rakennusvalvontaviranomaisena sekä toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja edistää luonnon ja maisemansuojelua kunnassa.

Edellisten lakisääteisten erityislakien tehtävien lisäksi lautakunta toimii kunnan määräämänä viranomaisena, ratkaisee ja käyttää kunnan päätösvaltaa, kun on kyse rakennusluvan erityisistä edellytyksistä suunnittelutarvealueella, poikkeamisasioissa, maisematyölupa-asioissa sekä julkisen ulkotilan valvontaviranomaisena.

Toiminnan painopistealueet

Rakennusvalvonta

- Lakisääteisten tehtävien ja viranomaiskatselmuksien viivytyksetön hoito
- Sähköisen asiointin kehittäminen kuten lupapisteiden päätöksenteon toiminnallisuuden ja laskutusominaisuuden käyttöönotto sekä sähköisen arkiston jatkokehittäminen

Ympäristönsuojelu

- Lakisääteisten lupa-, valvontatehtävien laadukas ja viivytyksetön hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpito ja prosessien edelleen kehittäminen.
- Lakisääteisten ympäristönsuojelun edistämistehtävien laadukas hoito. Nykyisen hyvän palvelutason ylläpito ja edelleen kehittäminen.
 - Ympäristö- ja luontoarvojen turvaaminen: yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa, neuvonta, luvat ja lausunnot.
 - Vesiensuojelun toimenpideohjelman toteuttaminen: vesistöjen tilan parantamiseen tähtäivät toimet ja hankkeet.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat muutokset

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan arkiston digitalisointia on siirretty investoinneista käyttötalouden kustannuksiin. Palvelu on tähän asti ostettu ulkopuolelta eri yritykseltä, jolla kaikilla on omat toimintatavat. Jatkossa palvelu tuotetaan itse esimerkiksi tukityöllistettyjen avulla, palkkatuella palkattu tai oppisopimuksella kuntaan töihin otetulla henkilöresurssilla. (hyvinvointiohjelma 7.2.1)

Ympäristönsuojelu

Vesiensuojelun toimenpideohjelmaan sisältyvät hankkeet (Siuntionjoki 2030, Överbyn kalatie) on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahassa.

Lautakunnan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme yllä jatkuvaa koulutusta ja pyrimme työllistämään palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastavillajärjestelyillä sekä oppisopimuksella henkilöstöä (hyvinvointiohjelma 7.2.1, 7.2.2)	Palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastaavilla järjestelyillä sekä oppisopimuksella työllistetyn henkilöstön lukumäärä talousarviovuoden aikana Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja, johtava rakennustarkastaja, ympäristöpäällikkö	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Hinku-tiekartan toteuttaminen (elinvoimaohjelma 7.)	Toteutuneet toimenpiteet Vastuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Ympäristönsuojelun lupa-asiointi tapahtuu Lupapisteen kautta Rakennusvalvonnassa asioidaan sähköisesti. (hyvinvointiohjelma 2.3)	%-osuus on 100 % Lupapisteen päätöksenteon toiminnallisuuden käyttöönotto. Vastuhenkilöt: ympäristöpäällikkö ja johtava rakennustarkastaja	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Toteutetaan ja edistetään luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia (elinvoimaohjelma 6.4.1.) Osallistutaan luontopolkujen ja viheryhteyksien kehittämiseen ja selvitysten laatimiseen ja ohjaukseen (elinvoimaohjelma 6.4.3.)	Linlon hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu Yhteistyö kunnan sisällä ja sidosryhmien kanssa	
Toteutetaan vesiensuojelun toimenpideohjelma (elinvoimaohjelma 6.4.5.)	Siuntionjoki 2030 –hanke ja Veikkolan vesistöhanke jatkuvat, Överbyn kalatien suunnittelu ja toteutus, kuntakohtainen toimenpideohjelma päivitetään, hajajätevesineuvontaa jatketaan	
Ympäristöarvojen tunnistaminen ja huomioonottaminen toiminnoissa. Luonnon monimuotoisuuden ylläpito. (elinvoimaohjelma 6.)	Asiantuntijapalvelun tarjoaminen kunnan sisällä ja sidosryhmille (strategioissa, ohjelmissa, selvityksissä, suunnitelmissa), toteutetaan jättiputkien torjuntaohjelmaa, jatketaan luontoselvityksiä kunnan metsäalueilla. Selvitään valtion METSO-rahoituksen hyödyntäminen Vastuhenkilö: ympäristöpäällikkö, yhdyskuntatekniikan johtaja	

Strateginen tavoite: Asiakslähtöiset rakennusvalvonnan palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Palvelun sujuvuuden vahvistaminen / palvelun tarjoaminen (hyvinvointiohjelma 2.1)	Rakennuslupien käsittelyaikojen raportointi ja seuranta. Asiakastyytyväisyyskysely. Vastuuhenkilö: johtava rakennustarkastaja	

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu hoitaa lakisäätteisiä lupa-, valvonta-, seuranta- ja edistämistehtäviä, joilla ehkäistään ympäristön pilaantumista ja edistetään ympäristön kestäväää käyttöä. Lisäksi ympäristönsuojelu hoitaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia maisematyölupiin ja kiinteistöjen jätevesijärjestelmiin liittyviä tehtäviä.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lainsäädännön muutokset vaikuttavat ympäristönsuojelun tehtäviin ja aiheuttavat jatkuvaa koulutustarvetta. Lainsäädännön sujuvoittaminen ja ympäristölainsäädännön muutospaketit ovat ohjanneet työn painopistettä luvituksesta työllistävempään jälkivalvontaan ja lupa- ja valvontakohteita on siirtynyt valtiolta kuntien vastuulle. Valtion ympäristöhallinnossa tapahtuvat muutokset ja heidän resurssiensa niukkuus vaikuttavat kunnan ympäristönsuojelun tehtäväkenttään. Lisäksi mm. ministeriöt ja kuntaliitto antavat paljon uusia ohjeistuksia vuosittain. Hajajätevesilainsäädännön siirtymäaika päättyi lokakuussa 2019. Tämä aiheuttaa erityistä neuvontatarvetta edelleen vuonna 2020 ja kasvattaa vireille tulevien lupahakemusten määrää.

Kuntastrategiassa ja elinvoimaohjelmassa ympäristöön ja luontoon liittyvät tavoitteet ovat keskeisellä sijalla ja tavoitteiden toteuttaminen edellyttää panostuksia. Länsi-Uudenmaan kuntien yhteistyönä toteutetaan vesiensuojelun strategiaa ja toimenpideohjelmaa. Veikkolan 2018 alkaneessa vesistöhankeessa luodaan uusia toimintatapoja. Hankeyhteistyö Siuntionjoen valuma-alueen vesistökuuostuksissa, johon kunta on sitoutunut vuosiksi 2019-2024, jatkuu. Vuonna 2020 lisäksi suunnitellaan ja pyritään toteuttamaan Överbyn kalatie. Vesiensuojelun toimenpideohjelmaan sisältyvät hankkeet on huomioitu asiantuntijapalveluihin varatussa määrärahasa.

Tunnusluvut

Ympäristönsuojelu	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Viranhaltijapäätökset ja ilmoitusten käsittely, kpl	36	30	50	50	50	50
Ympäristö- ja maa-aineslupapäätökset, kpl	3	0	3	2	2	2
Maisemalupapäätökset, kpl		2	5	5	5	5
Lausunnot, kpl	116	110	115	50	50	50
Tarkastukset, kpl		186	115	115	115	115
Selvitykset ja suunnitelmat, kpl				10	10	10

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta huolehtii lakisäätteisten viranomaistehtävien lisäksi suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamishakemusten ratkaisemisesta. Rakennusvalvonta edistää neuvonnan, lupa- ja päätöskäsittelyn ja valvonnan avulla ympäristöön sopeutuvaa rakentamista sekä valvoo rakentamisen ja rakennetun ympäristön laatua.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Rakentamispainetta on säilynyt, jolloin neuvonnan ja ohjauksen tarve on kasvanut edistää hyvän ja käyttäjän tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen, energiatehokkaan ja viihtyisän sekä toimivan ympäristön aikaansaamisessa. Sähköinen lupa-asiointi on lisännyt neuvonnan tarvetta ja asiakkaiden yhteydenottoja.

Tehokas ja vaikuttava asiakaspalvelu edellyttää riittävien asiantuntijahenkilöresurssien lisäksi tietojärjestelmien paikkatiedon helppoa saatavuutta. Rakennusvalvonnan tuottama lisäarvo on ennakoivaa, tasapuolista ja riippumatonta sekä kustannustehokasta. Luvattomaan ja luvanvastaiseen rakentamiseen on oltava edellytykset puuttua ajoissa.

Tunnusluvut

Rakennusvalvonta	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Käsitellyt rakennusluvut, lkm	399	526	380	390	390	390
Myönnettyt rakennusluvut, lkm	392	510	380	385	385	385
Myönnettyt rakennusluvut, km ²	57 788	98 594	65 000	65 000	65 000	65 000
Käsitellyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm	75	72	85	70	70	70
Myönnettyt poikkeamishakemukset ja suunnittelutarveratkaisut, lkm	84	69	85	65	65	65

Ympäristöterveydenhuolto

Palvelut ja toiminnan kehittäminen

Ympäristöterveys huolehtii Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummen alueen elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain mukaisesta valvonnasta sekä kunnalle kuuluvien eläinlääkintähuoltolain mukaisista tehtävistä.

Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallinen valvonta on entistä riskiperusteisempää ja toimijoita ohjaavampaa. Suunnitelmallisen valvonnan ohella työaikaa on suunnattava elintarvike- ja talousvesiperäisten terveysvaarojen ja -haittaepäilyjen sekä asumisterveyden sisäilmaongelmien selvittelyyn. Eläinsuojeluvalvontaan liittyvien yhteydenottojen määrä sekä eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi tehtyjen kiireisten toimenpiteiden määrä ovat lisääntyneet.

Tavoitteena on valvoa kohteita valvontasuunnitelman mukaisesti, hoitaa akuutit terveysvaaratilanteet ripeästi, järjestää kiireisten eläinlääkintäpalveluiden saanti 24/7 sekä huolehtia seutuyksikön alueen eläinsuojelu- ja eläintautitehtävistä.

Vuodelle 2020 on esitetty eläinsuojeluvalvontaan 50 % valvontaeläinlääkärin lisäresurssia sekä uutta terveystarkastajan virkaa. (Valvontaeläinlääkärin kustannukset pitäisi valtion korvata.)

Palvelutuotannon lautakunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	24 363 372	25 156 734	34 981 097	38 787 002	39 174 872	39 566 621
Myyntituotot	9 546 167	9 803 763	10 321 395	10 256 716	10 359 283	10 462 876
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	14 817 205	15 352 971	24 659 702	28 530 286	28 815 589	29 103 745
Toimintakulut	-21 696 349	-22 764 488	-28 518 044	-27 673 848	-27 950 586	-28 230 092
Henkilöstökulut	-6 163 334	-6 436 407	-7 146 142	-7 524 673	-7 599 920	-7 675 919
Palkat ja palkkiot	-4 934 492	-5 208 305	-5 824 000	-6 136 479	-6 197 844	-6 259 822
Henkilösivukulut	-1 228 842	-1 228 102	-1 322 142	-1 388 194	-1 402 076	-1 416 097
Palvelujen ostot	-5 672 680	-5 364 532	-6 783 401	-5 233 898	-5 286 237	-5 339 099
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 735 836	-6 232 285	-6 340 213	-6 866 746	-6 935 413	-7 004 768
Avustukset	-2 633	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-4 121 865	-4 731 264	-8 248 288	-8 048 531	-8 129 016	-8 210 306
Toimintakate (S)	2 667 023	2 392 246	6 463 053	11 113 154	11 224 286	11 336 528
<i>josta ulkoiset tuotot</i>	<i>2 039 923</i>	<i>2 241 591</i>	<i>2 295 221</i>	<i>2 311 295</i>	<i>2 334 408</i>	<i>2 357 752</i>
<i>ulkoiset menot</i>	<i>-20 755 191</i>	<i>-22 193 862</i>	<i>-27 574 863</i>	<i>-26 974 115</i>	<i>-27 243 856</i>	<i>-27 516 295</i>
<i>Ulkoinen toimintakate</i>	<i>-18 715 268</i>	<i>-19 952 271</i>	<i>-25 279 642</i>	<i>-24 662 820</i>	<i>-24 909 448</i>	<i>-25 158 543</i>
<i>sisäiset tuotot</i>	<i>22 323 449</i>	<i>22 915 143</i>	<i>32 685 876</i>	<i>36 475 707</i>	<i>36 840 464</i>	<i>37 208 869</i>
<i>sisäiset menot</i>	<i>-941 159</i>	<i>-570 626</i>	<i>-943 181</i>	<i>-699 733</i>	<i>-706 730</i>	<i>-713 798</i>
Taloudellinen tuloksellisuus	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Asukasmäärä	39 170	39 262	39 611	39 740	39 979	40 211
euroa per asukas	68	61	163	280	281	282

Palvelutuotannon lautakunnan tehtävänä on vastata tehtäväalueellaan kunnan omaisuudesta ja sen arvon säilyttämisestä, huolehtia talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta, huolehtia kunnan rakennusten vuokrauksesta, ylläpidosta, hoidosta ja korjauksista sekä tarjota kunnan sisäisille toimijoille suunnittelu-, rakennus-, kiinteistö-, siivous- ja ruokapalveluja sekä urheilu- ja ulkoilualueiden ylläpitoa sekä huolehtia korkotuki- ja aravalakien ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaan kunnan hoidettavaksi määräytyistä tehtävistä.

Palvelutuotannon lautakunta vastaa myös Eerikinkartanon toiminnasta rakennusten osalta. Eerikinkartanon toiminnan kustannuksia katetaan C.F. ja Maria von Wahlbergin rahaston varoilla rahaston sääntöjen mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet 2020

- Palvelutuotannon järjestäminen asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja joustavasti
- Ostopalveluja käytetään siten, että säilytetään kustannusvertailtavuus oman tuotannon ja ostopalvelujen välillä ja palvelujen ohjaus säilyy kunnalla.
- Kunnan kiinteistöjen suunnitelmallinen ylläpito
- Ylläpitokustannusten pienentäminen myymällä kiinteistösalkutuksen mukaisia myyntikohteita
- Sisäilmaongelmien ratkaiseminen
- Osallistamisen ja vuorovaikutuksen toimintamallien kehittäminen erityisesti sisäilmaongelmien osalta
- Investointiohjelman toteuttaminen, tavoitteena varmistaa hankkeiden laatu ja aikataulu sekä kustannustehokkuus ja tarvittavien väistötilojen kokonaisuus
- Investointien valmisteluprosessin ja toteutumisen seurannan kehittäminen, talonrakennushankkeiden hankeohjeen päivittäminen
- Erilaisten rahoitus- ja toteuttamismuotojen selvittäminen ja hyödyntäminen investoinneissa

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Talousarvion toteutuminen edellyttää toimenpiteitä lautakunnan alaisen toiminnan tuottavuuden parantamiseksi sekä resurssien kohdentamisen priorisointia.

Tilapalvelut tehostaa kiinteistösalkutuksen mukaisesti kiinteistöjen myyntiä, tavoitteena pienentää kiinteistöjen ylläpidon kustannuksia sekä lisätä käyttöomaisuuden myyntivoittoja. Kunnossapidon toimenpiteet suunnataan tarkoituksenmukaisesti ja suunnitelmallisesti. Esimerkiksi kiinteistöjen ilmanvaihdon tarpeenmukaisuutta tulee tarkastella kriittisesti huomioiden sisäilmaolosuhteet, yleiset ohjeistukset ja suunnitellut mitoitukset.

Vuoden aikana on tarkoitus siirtää yhdellä alueella kiinteistöhuolto ostopalveluksi sekä siirtää Veikkolan koulun puhtauspalvelut omaan tuotantoon. Toimenpiteillä on vaikutuksia ostopalveluiden määrärahoihin.

Sisäiset vuokrat on määritetty kunnanhallituksen päätöksen 27.8.2018 § 266 mukaisesti.

Toimitilapalvelut on ottanut käyttöönsä tilahallintajärjestelmän. Tilahallintajärjestelmän avulla voidaan sisäisen vuokrauksen veloituseriaatteita tarkentaa ja kohdentaa kullekin yksikölle tarkemmin.

Kirkkonummen kunnassa toimii moniammatillinen sisäilmatyöryhmä, joka koostuu toimitilapalveluiden, työsuojelun, työterveyden, ympäristöterveyden sekä käyttäjätoimialan edustajista. Työryhmän toimintamallia kehitetään ja varataan työryhmälle tilapalveluiden määrärahoista oma budjetti 30 000 euroa, jolla työryhmä esimerkiksi teettää kunnan henkilöstölle oirekyselyitä, koulututtaa sisäilmaan liittyvissä asioissa sekä kouluttaa sisäilmaan liittyvissä asioissa.

Ruokapalveluiden osalta ruoanvalmistusta keskitetty. Elokuun 8. päivästä alkaen Karubyn koulun ateriat valmistuvat Kirkkonummen koulukeskuksen keittiöltä.

Lautakunnan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme yllä jatkuvaa koulutusta ja pyrimme työllistämään palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastavillajärjestelyillä sekä oppisopimuksella henkilöstöä (hyvinvointiohjelma 7.2.1, 7.2.2)	Palkkatuella, työkokeiluilla, työharjoittelulla ja muilla vastaavilla järjestelyillä sekä oppisopimuksella työllistetyn henkilöstön lukumäärä talousarviovuoden aikana Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja, toimitilapäällikkö, ruokapalvelujohtaja, puhtauspalvelupäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Huomioimme asiakastyytyväisyyskyselyjen tulokset ja kehitämme toimintaa niiden mukaisesti (hyvinvointiohjelma 2.1)	Suoritetaan asiakastyytyväisyysmittaukset ja tulosten arvioinnin jälkeen toteutetaan toimenpiteitä. Vastuuhenkilö: ruokapalvelujohtaja, puhtauspalvelupäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Selvitämme kunnan tilojen sisäilmaongelmien kokonaiskuvan ja toteutamme tarvittavia toimenpiteitä (hyvinvointiohjelma 9.1., 9.1.1.)	Vuoden 2020 aikana suoritettavat kohdistetut oirekyselyt Vastuuhenkilö: yhdyskuntatekniikan johtaja	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi/ Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Pidämme huolta kiinteistöomaisuudesta ja kehitämme tilojen ennakoivaa ylläpitoa. Priorisoimme tilojen ylläpitoa ja korjaamista kiinteistösalvauksen mukaisesti (elinvoimaohjelma 11.3, hyvinvointiohjelma 9.2)	C-salkun kiinteistöjen myynti Rakennuskannan omaisuustiedon ja PTS suunnitelman yhdistäminen Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Suunnittelemme kunnan uudet toimitilat ekologisesti kestäviksi ja energiatehokkaiksi (elinvoimaohjelma 7.5). Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä kunnan kiinteistöissä (elinvoimaohjelma 7.2).	Puurakentamisen lisääminen. Lisäämme aurinkosähkökohteita ja selvitämme muita uusiutuvan energian mahdollisuuksia. Vastuhenkilö: toimitilapäällikkö	

Hallintopalvelut

Hallinnon tehtävänä on huolehtia lautakunnan toiminnan varmistamisesta sekä asuntoviranomaistoiminnasta.

Toimitilapalvelut

Toimitilapalvelut toteuttavat kunnan talonrakentamisen investointihankkeet sekä huolehtii kunnan rakennuskannan ylläpidosta, puhtauspalveluista sekä rakennusten hallinnoinnista. Määrärahat sisältävät myös kunnallistekniikan kunnossapidon työjohdossa toteutettavan liikunta-alueiden ylläpidon määrärahat.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kunnalla on käynnissä useita suuria talonrakentamisen investointihankkeita. Hankkeiden valmistelu ja toteuttaminen edellyttävät asiantuntijapalveluiden hyödyntämistä. Suunnittelun, urakkatarjoustun valmisteluun, rakennuttamisen tehtäviin ja rakennusurakoiden valvontaan on varauduttu talousarviossa.

Rakennusalan suhdanne on ollut viime vuosien aikana nouseva, mutta kasvun odotetaan taittuvan. Suhdanteiden vaikutus talonrakennushankkeiden tarjouksiin ja urakkahintoihin on huomattava.

Tilastokeskuksen mukaan kiinteistöjen ylläpidon kustannukset nousivat vuodessa 2,6 prosenttia vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä vuoden takaisesta. Rakennuskustannusindeksi on noussut 0,4 % vuoden takaisesta vuoden 2019 heinäkuuhun.

Vuonna 2020 käytössä on väistötiloina siirtokelpoisia koulurakennuksia kolmessa eri kohteessa. Siirtokelpoisten koulurakennusten vuokrilla on huomattava vaikutus tilapalveluiden vuokratilakustannuksiin ja edelleen käyttäjätoimialalle.

Ylläpidettävien kiinteistöjen tunnusluvuissa on huomioitu suunnittelukauden aikana tapahtuvat tiedossa olevat muutokset.

Tunnusluvut

Rakennuskannan tuotantopalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Rakennusten ylläpito						
Ylläpidettävien toimitilojen kerrosala, m ²	164 213	164 451	162 028	167 028	167 028	167 028
Ylläpidettävien vuokrattujen tilojen kerrosala, m ²	16 539	21 684	28 384	27 384	27 384	27 384
Ylläpidettävien muiden tilojen kerrosala, m ²	7 900	7 458	16 371	15 500	15 000	15 500

Puhtauspalvelut

Tehtävänä on huolehtia puhtaudesta kunnan kiinteistöjen tiloissa. Puhtauspalvelun tavoitteena on ylläpitää tarkoituksenmukaista ja laadukasta puhtaustasoa sekä hyvää ilmanlaatua.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Vuonna 2020 puhtauspalvelua tuotetaan yhteensä 123 780 neliössä noin 80 rakennuksessa. Muutos (-2620 m²) johtuu väistötilojen käytöstä. Asiakkaita huomioidaan laskutuksissa välittömästi, kun sisäisiä siivouseriä päivitetään toteutuneen palvelun mukaan.

Kunnan sisäiset asiakkaat tilaavat palvelunsa puhtauspalveluilta oman tarpeensa ja toimintansa mukaan.

Puhtauspalveluista 20 % hankitaan palveluiden tuottajilta ja 80 % tuotetaan omana tuotantona.

Tunnusluvut

Puhtauspalvelut	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kunnan henkilöstön siivottava pinta-ala	119 225	119 444	126 400	99 063	99 063	99 063
Ostopalvelukohteiden siivottava pinta-ala				24 717	24 717	24 717
Yhteensä				123 780	123 780	123 780

Ruokapalvelut

Ruokapalveluyksikön tehtävänä on vastata ruokapalvelujen suunnittelusta ja toteutuksesta Kirkkonummen kunnan toimipaikoissa. Ruokapalvelut toimii nettobudjetoina yksikkönä. Kunnan eri tilaajatahojen edustajat tilaavat ateriapalvelut alueensa tuotantokeittiöistä. Ruokapalvelu laskuttaa tilaajayksiköitä tilausten mukaan käyttäen palvelutuotantojaoksen päättämiä hintoja. Ruokatuotanto on organisoitu viiteen aluetuotantokeittiöön.

Toimintaympäristön sisäisten ja ulkoisten muutosten vaikutukset toimintaan

Terveyskeskuksen sairaalan siirtymisen jälkeen ruokapalvelu hoitaa myös kotipalveluaterioiden valmistamisen ja muutamien yksityisten toimijoiden ruokapalvelua.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan julkaisemissa uusissa suosituksissa kouluruokailun ja varhaiskasvatuksen osalta tarkentaa lasten ja nuorten ruokapalvelun suunnittelua ja toteutusta. Suositukset ohjaavat kasvisruoan käytön lisäämistä. Tämän vuoksi kaikissa kouluissa tarjotaan sekä perus- että kasvisruokaa päivittäin vapaasti valittavaksi. Elintarvikkeiden hintojen nousu on arvioitu olevan keskimäärin 2 -3 %. Ruokapalvelua järjestetään tilaajayksiköiden toiminnan mukaisesti. Sisäisten vuokrien laskentaperusteen muutoksen takia ruokapalvelun sisäiset vuokrat on tarkistettu, mikä on huomioitu aterioiden hinnoittelussa.

Tunnusluvut

Ruokapalveluyksikkö	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Tuotettuja aterioita, opetustoimi	1 268 230	1 211 111	1 207 900	1 201 320	1 225 346	1 237 599
Tuotettuja aterioita, lasten päivähoito	659 907	568 706	882 402	1 049 560	1 070 551	1 081 257
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelut	149 397	140 712	40 000	48 910	49 880	50 379
Tuotettuja aterioita, kotipalveluateriat		10 663	6 720	13 440	13 709	13 846
Tuotettuja aterioita, henkilöstöruokailu + valvonta-ateriat	79 026	187 152	133 416	130 396	133 003	134 333
Tuotettuja aterioita, muu tilausruokailu	123 925	54 777	15 700	15 892	16 210	16 372
Tuotettuja aterioita, hoivapalvelu, yksityinen	40 544	63 009	21 530	23 725	24 200	24 442
Tuotettuja aterioita, yksityinen päivähoito		29 127	37 700	39 668	40 461	40 866
Ostopalvelujen osuus tuotetuista aterioista, %	0	0	0	0	0	0

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma €

Kirkkonummen kunta (sis. Kirkkonummen Vesi-liikelaitos)

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	53 202 336	54 325 696	63 113 022	67 033 953	67 704 293	68 381 335
Myyntituotot	21 791 462	22 734 580	22 596 716	23 429 898	23 664 197	23 900 839
Maksutuotot	11 793 879	11 088 541	10 949 671	10 700 988	10 807 998	10 916 078
Tuet ja avustukset	2 471 839	2 784 568	2 712 776	2 678 644	2 705 430	2 732 485
Muut toimintatuotot	17 145 156	17 718 007	26 853 859	30 224 423	30 526 667	30 831 934
Toimintakulut	-250 897 226	-257 792 007	-275 290 677	-288 579 644	-291 465 440	-294 380 095
Henkilöstökulut	-92 863 304	-96 877 595	-100 184 885	-104 128 914	-105 170 203	-106 221 905
Palkat ja palkkiot	-73 740 206	-77 924 007	-80 996 610	-84 249 409	-85 091 903	-85 942 822
Henkilösivukulut	-19 123 098	-18 953 588	-19 188 275	-19 879 505	-20 078 300	-20 279 083
Palvelujen ostot	-114 161 549	-114 340 153	-117 477 537	-122 192 045	-123 413 965	-124 648 105
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 186 182	-13 951 943	-13 705 271	-14 019 261	-14 159 454	-14 301 048
Avustukset	-12 068 243	-12 133 171	-11 043 644	-12 178 034	-12 299 814	-12 422 812
Muut toimintakulut	-18 617 948	-20 489 145	-32 879 340	-36 061 390	-36 422 004	-36 786 224
Toimintakate	-197 694 890	-203 466 311	-212 177 655	-221 545 691	-223 761 148	-225 998 759
Verotulot	189 719 415	189 347 472	202 361 000	204 177 000	212 270 000	219 661 000
Valtionosuudet	22 343 828	21 466 408	20 604 368	27 138 894	24 000 000	24 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-525 992	-519 208	-956 548	-1 282 698	-1 552 481	-1 827 504
Vuosikate I	13 842 361	6 828 361	9 831 165	8 487 505	10 956 371	15 834 737
<i>Käyttöom.myyntivoitot</i>	<i>1 486 539</i>	<i>3 752 698</i>	<i>4 300 000</i>	<i>5 286 267</i>	<i>4 600 000</i>	<i>4 500 000</i>
<i>Maankäyttösop.korvaukset</i>	<i>520 000</i>	<i>786 000</i>	<i>1 930 000</i>	<i>1 690 000</i>	<i>2 800 000</i>	<i>3 200 000</i>
Vuosikate II	15 848 901	11 367 059	16 061 165	15 463 772	18 356 371	23 534 737
Poistot ja arvonalentumiset	-14 150 206	-15 554 495	-16 042 447	-18 426 151	-19 120 109	-19 610 112
Satunnaiset erät	0	-189 511	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 698 695	-4 376 947	18 718	-2 962 379	-763 738	3 924 625
Poistoeron muutos	19 137	17 847	20 000	20 000	20 000	20 000
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	74 169	60 207	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 792 002	-4 298 893	38 718	-2 942 379	-743 738	3 944 625

Tuloslaskelma €

Kirkkonummen kunta (ilman Kirkkonummen Vesi-liikelaitos)

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toimintatuotot	45 814 080	46 872 023	55 702 022	59 293 953	59 886 893	60 485 761
Myyntituotot	14 406 964	15 282 092	15 185 336	15 689 898	15 846 797	16 005 265
Maksutuotot	11 793 879	11 088 541	11 148 380	10 700 988	10 807 998	10 916 078
Tuet ja avustukset	2 471 839	2 784 568	2 512 802	2 678 644	2 705 430	2 732 485
Muut toimintatuotot	17 141 398	17 716 822	26 855 504	30 224 423	30 526 667	30 831 934
Toimintakulut	-246 142 056	-253 048 047	-270 272 527	-283 276 388	-286 109 152	-288 970 243
Henkilöstökulut	-91 913 015	-95 869 356	-99 020 486	-102 988 144	-104 018 025	-105 058 206
Palkat ja palkkiot	-73 008 196	-77 118 480	-79 758 606	-83 318 622	-84 151 808	-84 993 326
Henkilösivukulut	-18 904 819	-18 750 876	-19 261 880	-19 669 522	-19 866 217	-20 064 879
Palvelujen ostot	-112 110 573	-112 398 697	-115 639 000	-119 896 045	-121 095 005	-122 305 956
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 502 623	-12 228 100	-11 949 002	-12 238 761	-12 361 149	-12 484 760
Avustukset	-12 068 243	-12 133 171	-11 043 644	-12 178 034	-12 299 814	-12 422 812
Muut toimintakulut	-18 547 601	-20 418 723	-32 620 395	-35 975 404	-36 335 158	-36 698 510
Toimintakate	-200 327 976	-206 176 024	-214 570 505	-223 982 435	-226 222 259	-228 484 482
Verotulot	189 719 415	189 347 472	202 361 000	204 177 000	212 270 000	219 661 000
Valtionosuudet	22 343 828	21 466 408	20 604 368	27 138 894	24 000 000	24 000 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-492 775	-495 423	-941 537	-1 267 687	-1 537 470	-1 812 493
Vuosikate	11 242 492	4 142 433	7 453 326	6 065 772	8 510 271	13 364 025
<i>Käyttöom.myyntivoitot</i>	<i>1 486 539</i>	<i>3 752 698</i>	<i>4 300 000</i>	<i>5 286 267</i>	<i>4 600 000</i>	<i>4 500 000</i>
<i>Maankäyttösoj.korvaukset</i>	<i>520 000</i>	<i>786 000</i>	<i>1 930 000</i>	<i>1 690 000</i>	<i>2 800 000</i>	<i>3 200 000</i>
Vuosikate II	13 249 031	8 681 132	13 683 326	13 042 039	15 910 271	21 064 025
Poistot ja arvonalentumiset	-12 218 886	-13 553 241	-13 728 447	-15 954 671	-16 623 913	-17 088 955
Satunnaiset erät	0	-189 511	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 030 144	-4 872 109	-45 121	-2 912 632	-713 642	3 975 070
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	74 169	60 207	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 104 313	-4 811 902	-45 121	-2 912 632	-713 642	3 975 070

Tuloslaskelma €

Kirkkonummen Vesi-liikelaitos

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2021
Toimintatuotot	7 388 256	7 453 673	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Myyntituotot	7 384 498	7 452 488	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 758	1 185	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 755 169	-4 743 961	-5 018 150	-5 303 256	-5 356 285	-5 409 851
Henkilöstökulut	-950 289	-1 008 239	-1 117 725	-1 140 770	-1 152 174	-1 163 698
Palkat ja palkkiot	-732 010	-805 527	-911 867	-930 787	-940 095	-949 496
Henkilösivukulut	-218 279	-202 712	-205 858	-209 983	-212 079	-214 203
Palvelujen ostot	-2 050 975	-1 941 457	-2 073 564	-2 296 000	-2 318 960	-2 342 151
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 683 559	-1 723 843	-1 720 500	-1 780 500	-1 798 305	-1 816 287
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-70 346	-70 422	-106 361	-85 986	-86 846	-87 714
Toimintakate	2 633 087	2 709 712	2 392 850	2 436 744	2 461 115	2 485 724
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 216	-23 785	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Vuosikate	2 599 871	2 685 927	2 377 839	2 421 733	2 446 104	2 470 713
Poistot ja arvonalentumiset	-1 931 320	-2 001 254	-2 314 000	-2 471 480	-2 687 623	-2 850 848
Satunnaiset erät	0	-189 511	0	0	0	0
Tilikauden tulos	668 551	495 162	63 839	-49 747	-241 519	-380 135
Poistoeron muutos	19 137	17 847	20 000	20 000	20 000	20 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	687 688	513 009	83 839	-29 747	-221 519	-360 135

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaan summataan talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot. Tuloslaskelma osoittaa, riittääkö kunnan tulo-rahoitus palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden käytöstä aiheutuneiden menojen ei poistojen kattamiseen.

Talousarvion tuloslaskelma sisältää myös kunnan ja vesihuoltolaitoksen väliset rahoituserät.

Tuloslaskelman välituloksina esitetään seuraavat tiedot:

Toimintakate

Tuloslaskelman toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate I

Vuosikate kertoo, paljonko talousarviovuoden verorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Verorahoitus on tuloslaskelman verotulojen ja valtionosuuksien summa.

Vuosikate II

Rahoituslaskelmaan siirtyvä vuosikate II eli varsinainen omarahoituserä on vuosikate I lisättyä käyttöomaisuuden myyntivoitoilla ja maankäyttösopimuskorvauksilla.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikauden tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Taloussuunnitelman tuloslaskelma

Keskeinen tavoite kunnan talouden hoidossa on säilyttää talouden tasapaino ja huolehtia siitä, että kunnan palvelutehtävän kustannusten kasvu ei ylitä verorahoituksen kasvun tasoa. Kuntalain mukaisesti talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Toimintakatteen ja vuosikatteen kehitys 2020-2022

Vuoden 2020 talousarvion toimintatulojen ja -menojen erotus, toimintakate, on -221,5 milj. euroa. Toimintakate kasvaa 4,4 % vuoden 2019 talousarvioon verrattuna.

Vuosikatteen kehitys vuosina 2020-2022

	2020	2021	2022
Toimintakate	-221 545 691	-223 761 148	-225 998 759
Verorahoitus	231 315 894	236 270 000	243 661 000
Rahoituserät, netto	-1 282 698	-1 552 481	-1 827 504
Vuosikate	8 487 505	10 956 371	15 834 737
Käyttöomaisuuden my-voitot	5 286 267	4 600 000	4 500 000
Maankäyttösopimuskorvaukset	1 690 000	2 800 000	3 200 000
Vuosikate II	15 463 772	18 356 371	23 534 737

Tuloslaskelmassa toimintakatteen jälkeen tulevat verotulot, valtionosuudet sekä rahoituserät (korke- ja rahoitustulot ja menot). Näiden erien jälkeen syntyvä vuosikate I on talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina positiivinen eli verorahoituksesta jää jonkin verran investointimenojen kattamiseksi. Vuosikate II eli varsinainen omarahoituserä tulisi kattaa poistot, jotta tilikauden tulos on positiivinen.

Tuloslaskelmaosan määrärahat ja tuloarviot**Verotulot ja valtionosuudet****Kunnan tulovero**

Talousarvion tuloveron tuottoarvio perustuu Kuntaliiton lokakuussa päivitettyyn verotulojen ennustekehikkoon. Kunnallisveroprosentti on 19,75 %. Talousarviovuoden 2020 verotulot on arvioitu 0,9 prosentin vuosikasvulla verrattuna talousarvioon 2019.

Kiinteistövero

Kirkkonummen kunnan kiinteistöveroprosentit ovat vuonna 2020:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 %
- vakituisen asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 0,41 %
- muuhun asumiseen käytetyn rakennuksen veroprosentti 1,40 %
- rakentamaton rakennuspaikka 3,93 %

Verotulot

Tilivuosi	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kunnallisvero	168 324 896	171 018 452	171 177 267	183 722 000	185 843 000
Yhteisövero	6 643 513	7 264 794	6 599 356	7 176 000	6 569 000
Kiinteistövero	9 806 238	11 436 170	11 570 849	11 463 000	11 765 000
Yhteensä	184 774 647	189 719 416	189 347 472	202 361 000	204 177 000
<i>Muutos %</i>	<i>3,52</i>	<i>2,68</i>	<i>-0,20</i>	<i>6,87</i>	<i>0,90</i>

Kunnan valtionosuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaksiosaisen järjestelmä kumpikin osa: peruspalvelujen valtionosuus sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus. Lisäksi valtionosuusmaksatuksessa otetaan huomioon kuntien kotikuntakorvausmenot ja -tulot.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotulojen tuloarvio käsittää talletusten, sijoitusten ja antolainojen korot. Muiden rahoitustulojen tuloarvio käsittää verotilitysten korot ja korotukset, perityt viivästyskorot sekä kuntayhtymien peruspääomasta maksetun koron.

Korkomenojen määräraha käsittää pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista lainoista maksetut korot sekä kunnan kassavaroihin sisältyvistä rahastojen varoista suoritettavat korot. Muiden rahoitusmenojen määräraha käsittää muut lainojen hoitokustannukset kuin korot, verotilitysten korot ja korotukset, viivästyskorot ja muut rahoitusmenot.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja maankäyttösopimuskorvaukset

Vuonna 2020 arvioidaan käyttöomaisuuden myynneistä kertyvän yhteensä 5 286 267 euroa. Myyntivoitto otetaan huomioon tuloslaskelmaosassa.

Maankäyttösopimusten mukaisia korvauksia arvioidaan kertyvän talousarviovuonna 1 690 000 euroa.

Kirkkonummen Vesi –liikelaitos

Vesihuoltolaitoksesta tuli 1.6.2017 Kirkkonummen Vesi –liikelaitos. Talousarvion tuloslaskelmaosassa näytetään informatiivisena vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma. Tuloslaskelma sisältää myös vesihuoltolaitoksen ja kunnan väliset rahoituserät. Vesihuoltolaitoksen osuus maankäyttösopimuskorvauksista näkyy kohdassa muut toimintatulot. Valtuusto vahvistaa vuosittain talousarvion vahvistamisen hyväksymisen yhteydessä peruspääomasta maksettavan koron suuruuden. Vuonna 2020 tämä korko on 5 %.

Investointiosa

Investointiosan yhteenveto

	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
ATK-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit					
Menot	-561 434	-1 423 849	-2 159 000	-200 000	
Tulot					
Netto	-561 434	-1 423 849	-2 159 000	-200 000	
Muut pitkävaikutteiset menot					
Menot	-62 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Tulot					
Netto	-62 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Maa- ja vesialueet					
Menot	-548 931	-500 000	-1 500 000	-1 500 000	-500 000
Tulot	191 517				
Netto	-357 414	-500 000	-1 500 000	-1 500 000	-500 000
Talonrakentaminen					
Menot	-15 693 593	-30 001 789	-35 829 000	-37 924 900	-42 400 000
Tulot					
Netto	-15 693 593	-30 001 789	-35 829 000	-37 924 900	-42 400 000
Liikenneväylät ja puistot					
Menot	-9 048 106	-10 555 000	-13 535 000	-10 735 000	-17 850 000
Tulot					
Netto	-9 048 106	-10 555 000	-13 535 000	-10 735 000	-17 850 000
Liikunta- ja virkistysalueet					
Menot	-375 009	-865 000	-1 140 000	-1 200 000	-1 000 000
Tulot					
Netto	-375 009	-865 000	-1 140 000	-1 200 000	-1 000 000
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot					
Tulot					
Netto					
Vesi-liikelaitoksen kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot	-2 702 476	-3 380 000	-3 800 000	-4 290 000	-4 420 000
Tulot					
Netto	-2 702 476	-3 380 000	-3 800 000	-4 290 000	-4 420 000
Irtain omaisuus					
Menot	-1 155 039	-2 689 000	-7 602 000	-1 425 000	-435 000
Tulot					
Netto	-1 155 039	-2 689 000	-7 602 000	-1 425 000	-435 000
Osakkeet ja osuudet					
Menot					
Tulot	9 859				
Netto	9 859				
Investointiosa yhdessä					
Menot	-30 146 590	-49 484 638	-65 635 000	-57 344 900	-66 675 000
Tulot	201 376				
Netto	-29 945 214	-49 484 638	-65 635 000	-57 344 900	-66 675 000

ATK-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit

Projekti	Investointi	KP	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Konsernihallinto						
9018	Matkalaskuohjelma	1121	30 000	0	0	0
9019	MDM-kertakirjautuminen	1201	40 000	0	0	0
9020	Työturvallisuuden järjestelmä	1141	15 000	0	0	0
9021	SAPA-arkisto (sähköinen arkisto)	1229	50 000	0	0	0
9022	Robotiikan laajentaminen	1201	25 000	0	0	0
9023	Tekoäly-chattityökalu ja lomake	1201	15 000	0	0	0
9024	Kuti-raportointityökalun hankinta	1121	25 000	0	0	0
9027	Tietoturvan parantaminen	1201	0	10 000	0	0
9028	Robotiikka ja digitalisaatio	1201	0	40 000	0	0
9029	Luotsi-lomaketyökalu	1226	0	25 000	0	0
9030	Sähköinen arkisto	1226	0	50 000	0	0
9031	Mobiiliappi saavutettavuuden ja osallistamisen edistämiseksi	1171	0	20 000	0	0
9032	Koulujen langattomien verkkojen rakentaminen ja parantaminen	1201	0	30 000	0	0
9033	Saga-järjestelmä	1121	0	20 000	0	0
Perusturvapalvelujen toimiala						
9003	Apotti -ohjelmisto	2002	798 849	1 594 000	0	0
9002	Petu -ohjelmisto	2005	80 000	300 000	0	0
Sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden toimiala						
9014	Koululiitu ohjelma (koulukulj)	3020	15 000	0	0	0
9016	Tilavarausohjelma	3154	30 000	0	0	0
9017	Oppilashallinto-ohjelma	3010	200 000	0	0	0
Yhdyskuntatekniikan toimiala						
9001	Rakennusvalvonta-arkiston digi	6501	50 000	0	0	0
9026	Tilahallintajärjestelmä	7101	50 000	0	0	0
Kirkkonummen Vesi -liikelaitos						
9700	Automaation raportointi	6501	0	70 000	200 000	0
Yhteensä			1 423 849	2 159 000	200 000	0

Muut pitkävaikuttiset menot

Hankeryhmään on tehtävätasolla budjetoitu kunnan rahoitusosuus sellaisiin hankkeisiin, jotka eivät jää kunnan käyttöomaisuudeksi. Lisäksi hankeryhmään on budjetoitu asiantuntijapalveluhankinnoista aiheutuvat tavanomaista suuremmat kartoituskustannukset.

Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen 70 000 €

Vuonna 2020 lähdetään tuottamaan 3D-kaupunkimallia ja avaamaan aineistoa internet palveluun, kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien parantamiseksi kaupunkisuunnitteluun. Kaupunkimallia lähdetään tuottamaan Kirkkonummen keskustan alueelle ja mallin tuottamiseksi tarvitaan erilaisia paikkatietoaineistoja. Lisäksi kunnan paikkatietojärjestelmää päivitetään ja laajennetaan palvelemaan paremmin nykyaikaisten paikkatietojen tuottamista.

Irtain omaisuus

projekti	Irtain omaisuus	TA2019	TA2020	TS2021	TS2022
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala		2 459 000	7 272 000	1 425 000	435 000
9803	Kirjastojärjestelmä ja verkkok	65 000	0	0	0
9804	Masalan omatoimikirjasto	30 000	0	0	0
9806	Koulujen AV-laitteet ja opetustekn. (S)	60 000	100 000	60 000	60 000
9807	Päiväkotien AV-laitteet ja opetusekn. (R)	0	20 000	10 000	10 000
9808	Koulujen AV-laitteet ja opetustekn. (R)	40 000	60 000	40 000	40 000
9809	Varhaiskasvatuksen kota (S)	20 000	0	0	0
9810	Päiväkotien täydennyskalustus	15 000	15 000	15 000	15 000
9813	Sähköiset oppimisympäristöt (S)	60 000	60 000	60 000	60 000
9814	Koulujen täydennyskalustus (S)	150 000	100 000	100 000	100 000
9815	Päiväkotien AV-laitteet ja opetusekn. (S)	0	30 000	30 000	30 000
9816	Sähköiset yo-kirjoitukset (S)	20 000	15 000	10 000	10 000
9817	Elektroniska studentskrivning	20 000	15 000	10 000	10 000
9820	Päiväkotien täydennyskalustus	45 000	30 000	25 000	25 000
9821	Koulujen täydennyskalustus (R)	68 000	55 000	30 000	30 000
9822	Sähköiset oppimisympäristö (R)	20 000	20 000	20 000	20 000
9823	Pääkirjaston nuorisotilat	90 000	90 000	0	0
9824	Pääkirjaston ensikertainen kal	500 000	1 532 000	0	0
9825	Pääkirjaston taidehankinta (kh	0	120 000	0	0
9826	Veikkolan kirjaston kalustamin	0	0	330 000	0
9828	Musiikkiop.mus.leikkik.pääkirj	30 000	30 000	0	0
9829	Musiikkiopisto ja kansalaisopi	0	0	0	25 000
9830	Pääkirjaston avoin toiminta (S)	90 000	90 000	0	0
9831	Jokirinteen oppimiskeskus (S)	0	4 350 000	0	0
9832	Jokirinteen oppimiskeskuksen t	0	20 000	20 000	0
9833	Veikkolan päiväkotij ja koulu kal	0	500 000	665 000	0
9835	Pääkirjaston avoin toiminta (R)	20 000	20 000	0	0
9837	Väistökoulu kalust Kirkkoharju	286 200	0	0	0
9838	Väistökoulu kalustus Nissniku	286 200	0	0	0
9839	Väistökoulu kalustus Gesterby	543 600	0	0	0
Vesi -Liikelaitos		70 000	130 000	0	0
9699	Vesihuollon kuorma-auto	70 000	130 000	0	0
Yhdyskuntatekniikan toimiala		160 000	200 000	0	0
9840	Ruokapalvelu laitehankinnat (korv)	110 000	100 000	0	0
9841	Puhtauspalvelu laitehankinnat	20 000	100 000	0	0
9842	Kesäsiirtolan kalustehankinnat	30 000	0	0	0
		2 689 000	7 602 000	1 425 000	435 000

Liikenneväylät ja puistot

Aluekohtaiset tiet ja muut liikennealueet

Isot hankkeet: 7 640 000 €

- Keskusta:
 - Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen (ST-urakka)
 - Vuohimäenportin esiselvitys ja esisuunnittelu
- Masala:
 - Vaihe 1. Masalantie välillä Puolukkamäki-Tinankuja, Sundsbergintie välillä Masalantie-Masalanportin alue ja Sepänkyläntie välillä Masalantie-Bjönsinpolun alikulku, Rydmanintien (Vernerinpuisto), Masalan urheilupuiston liittymän ja pysäköintialueen rakentaminen
 - Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 1. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50%): Masalan(portti) eritasoliittymä, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen
 - Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 2. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50%): Majvikin(portti) eritasoliittymät, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen
- Veikkola:
 - Alueen 14 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Lamminjärventie-Turuntie, Vuoritie, Lammaskallionkuja, Hyvänmielenkuja ja Palopolku
 - Veikkolan meluesteen rakentaminen, vaihe 1.
- Jorvaksen aseman rakentaminen

Uudet asemakaavahankkeet alueittain: 2 700 000 €

- Keskusta ja lähialueet:
 - Vesitorinmäki länsiosa: Jokiniityntien rakentaminen
 - Juhlakallion ja Tolsanmäen suunnittelu
- Jorvas ja lähialueet:
 - Jorvaksenmylly: Myllymestarinrinteen Myllymestarinruujan ja pysäköintialueen rakentaminen samassa urakassa Jorvaksen aseman kanssa
- Masala ja lähialueet:
 - Masalanportti vaihe 1: Salmitie ja jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Salmitie-Masalan asema suunnittelu
- Sarvvik:
 - Sarvvinrannan suunnittelu
 - Riistametsän ja Sarvvinportin suunnittelu
- Kantvik ja lähialueet:
 - Prikirannan suunnittelu

Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain: 3 195 000 €

- Keskusta ja lähialueet:
 - Munkinniitty: Munkinmäentien jatkon rakentaminen samassa urakassa keskusta-Tolsa rataraitin rakentamisen yhteydessä
 - Tievalaistus kohde 13: Österbyntie väli Pähkinätie-Aavaranta suunnittelu
 - Finnsbackan puiston ja Pitäjätuvan puiston rakentaminen

- Kevyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)
 - Volsintien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Myllykyläntie-Ingelsintie rakentaminen
 - Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatie tiesuunnittelu
 - Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tiesuunnittelu
 - Jalankulku- ja pyöräilyväylän rakennussuunnittelu Sjököllantielle ja Kylmäläntielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle
 - Keskusta-Tolsa rataraitin rakentaminen samassa urakassa Munkinmäentien jatkon rakentamisen yhteydessä
- Arvioidut määrittelemättömät hankkeet
 - Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi

Liikunta- ja virkistysalueet: 1 140 000 €

- Keskusta:
 - Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.)
 - Lähiliikunta-alue: keskustan (Vesitorninmäki) rakentaminen
- Kantvik:
 - Kantvikin lähiliikuntapaikan 1. vaiheen rakentamisen aloittaminen, maaleikkauksilla ja rakennekerrosten rakentamisella
- Veikkola
 - Veikkolan kuntoradan suunnittelu
 - Veikkolan kuntoportaat
- Muut
 - Linlon sillan peruskorjauksen käynnistäminen

Talonrakentaminen

Hyvinvointikeskus

Hankkeen kokonaiskustannus: 44 500 000€ (kv. 11.11.2019)

Hankkeen kustannus v.2020: 20 000 000€

Arvioitu sisäinen vuokra: Pääomavuokra 2 670 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Kirkkonummen kunnan hyvinvointikeskuksen rahoitustapa hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.5.2019 §31, hanke rahoitetaan taserahoituksena. Kustannusarvio hyvinvointikeskukselle on 44 500 000 euroa. Hankkeen urakoitsija valittiin lokakuun 2019 palvelutuotannon lautakunnassa.

Jokirinteen oppimiskeskus

Hankkeen kokonaiskustannus: 38 000 000€

Hankkeen kustannus v.2020: 4 881 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä (kyseessä elinkaarihanke): Ylläpitovuokra 421 410,96 €/vuosi;

Pääomavuokra 2 280 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Hankkeella korvataan nykyisen Kirkkoharjun koulun (1-9 lk) sekä Finnsbackan päiväkodin tilat. Kirkkoharjun koulu on elinkaarensa päässä, huonokuntoinen ja siellä on sisäilmaongelmia. Finnsbackan päiväkoti toimii tällä hetkellä väliaikaisissa väistötiloissa. Hankkeen rakennustyöt käynnistyivät syksyllä 2018 ja valmistuvat vuoden 2020 loppuun mennessä. Kyseessä on elinkaarihanke, jossa urakoitsijalla on 10-vuoden elinkaarivastuu rakennuksesta.

Pääkirjaston korjaus ja laajennus

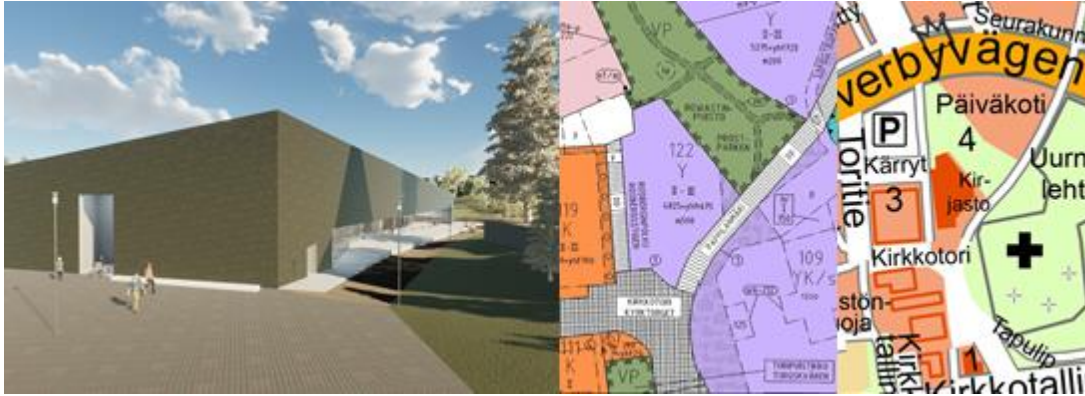
Hankkeen kokonaiskustannus: 14 878 000 €

Hankkeen kustannus v.2020: 3 000 000 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: pääomavuokra 900 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Pääkirjaston peruskorjaus ja laajennushanke on parhaillaan rakennusvaiheessa. Edellisen pääurakoitsijan konkurssi jälkeen on hankkeelle kilpailutettu uusi pääurakoitsija SRV. Hanke toteutetaan projektinjohtourakkana. Tavoitteena on, että urakka vastaanotetaan toukokuun loppuun mennessä 2020.

Veikkolan koulu ja päiväkotiki

Hankkeen kustannus v.2020: päiväkotiki 1 952 000 € + koulu 3 156 000 €, yht. 5 108 000€

Hankkeen kokonaiskustannus: päiväkotiki 5 114 000 + koulu 6 531 001 €, yht. 11 645 001 €

Arvioitu sisäisen vuokran määrä:

Koulu: Pääomavuokra 391 860 €/vuosi (uuden osa osalta)

Päiväkotiki: Pääomavuokra 306 840 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Veikkolan päiväkotiki ja koulun A-siipi ovat olleet huonokuntoisia, elinkaarensa päässä ja liian pieniä nykyiselle lapsimäärälle. Hanke sisältää huonokuntoisen Veikkolan päiväkodin purkamisen ja korvaamisen uudella isommalla rakennuksella, sekä Veikkolan koulun siipiosan purkamisen ja korvaamiseen uudella isommalla osalla.

Veikkolan sivukirjasto

Hankkeen kokonaiskustannus: 2 500 000 €

Hankkeen kustannus v.2020: 2 000 000 €

Alustava sisäisen vuokran määrä: Pääomavuokra 150 000 €/vuosi

Hanketta koskevat tiedot:

Kirjaston nykyiset tilat ovat huonossa kunnossa ja rakennuksesta puuttuu toimiva ilmanvaihto. Nykyiset kirjaston tilat peruskorjataan ja tilamuutoksilla toteutetaan myös kirjaston tarvitsemat lisätilat.

Hankesuunnitelma valmistuu syksyllä 2019. Kohteen suunnittelu valmistunee keväällä 2020 ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2020-2021.

Gesterbyn ja Winellskan oppimiskeskus (GWPD)

Hankkeen kokonaiskustannus: ei vielä päätetty

Hankkeen kustannus v.2020: 500 000 €

Alustava sisäisen vuokran määrä: n.a.

Hanketta koskevat tiedot:

Koulukampus rakennetaan nykyisen Gesterbyn ja Winellskan koulukeskuksen alueelle ja on yhteinen koulukampus Gesterbyn koululle, Winellska skolanille ja Papinmäen koululle ja mahdollisesti Prästgårdsbackens daghemille. Hankesuunnittelutyö on käynnissä ja valmistuu vuoden 2019 aikana.

Lukiokampus

Hankkeen kokonaiskustannus: ei vielä päätetty

Hankkeen kustannus v.2020: 500 000€

Arvioitu sisäisen vuokran määrä: n.a.

Hanketta koskevat tiedot:

Uudisrakennushanke – Tulevaan rakennukseen toteutetaan tilat seuraaville opetusyksiköille; Porkkalan lukio, Kyrksläts gymnasium, musiikki- ja kansalaisopistot. Hankkeen rakennustyöt käynnistyvät kesällä 2021 ja kohde on suunniteltu otettavaksi käyttöön syyslukukaudelle 2023. Tarveselvitys valmistuu vuoden 2019 loppuun mennessä.

Peruskorjausohjelma

Hankkeen kokonaiskustannus: 1 500 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 1 500 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan rakennuskantaa. Tämä omaisuuden suunnitelmallinen ja ennakoiva ylläpito vaatii vuosittaista säännöllistä korjausta rakennuskannassa. Toimitilapalvelut laatii talousarvion laadinnan yhteydessä 5-vuotis peruskorjausohjelman, joka perustuu rakennuskannan korjausvelan sekä salkutuksen luokitukseen.

Koulujen ja päiväkotien pihojen perusparannukset

Hankkeen kokonaiskustannus: 200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 200 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Toimitilapalveluiden tehtävänä on ylläpitää kunnan kiinteistöjen piha-alueita. Piha-alueiden suunnitelmallinen ylläpito vaatii vuosittaista korjausta vanhentuvan laitekannan ja kulumisen johdosta.

Toimitilapalveluiden energiatehokkuushankkeet

Hankkeen kokonaiskustannus: 200 000 €/vuosi

Hankkeen kustannus v.2020: 200 000€

Hanketta koskevat tiedot:

Kirkkonummen kunta kuuluu kuntien energiatehokkuussopimukseen, jossa on laadittu tavoitteet energian käytön vähentämiseksi seuraavien vuosien aikana. Vanhan rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi parhaista tavoista uusien sekä vanhentunutta laitekantaa ja samalla parantaa rakennusten energiatehokkuutta.

Rahoitusosa

Rahoituslaskelma €

570 Kirkkonummen Kunta

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	15 848 901	11 367 059	16 061 165	15 463 772	18 356 371	23 534 737
Satunnaiset erät	0	-189 511	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaavat erät	-1 486 539	-3 563 118	-4 300 000	-5 286 267	-4 600 000	-4 500 000
Toiminnan rahavirta	14 362 362	7 614 430	11 761 165	10 177 505	13 756 371	19 034 737
Investoinnit	-23 709 312	-30 146 590	-49 484 638	-65 635 000	-57 344 900	-66 675 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	96 000	0	0	0	0	0
Luovutustulot	1 555 504	3 764 493	4 300 000	5 286 267	4 600 000	4 500 000
Investointien rahavirta	-22 057 808	-26 382 097	-45 184 638	-60 348 733	-52 744 900	-62 175 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-7 695 446	-18 767 667	-33 423 473	-50 171 228	-38 988 529	-43 140 263
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	86 895	78 895	200 000	200 000	200 000	200 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 500 000	35 000 000	45 000 000	70 000 000	57 000 000	56 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 514 061	-12 660 822	-15 549 225	-20 263 493	-18 209 738	-14 712 598
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	-8 497 840	2 512 698	-765 279	-1 201 741	152 864
Pitkäaik. velkojen muutokset (liitt. maksut)	3 068 569	8 201 484	1 260 000	1 000 000	1 200 000	1 500 000
Rahoituksen rahavirta	1 641 403	22 121 717	33 423 473	50 171 228	38 988 521	43 140 266
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 054 043	3 354 050	0	0	0	0

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta pystyy suunnittelukauden aikana oman toimintansa (käytötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta suuntaa palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainasaamisten ja lainakannan muutokset suunnittelukaudella. Pitkäaikaisten velkojen muutoksena on rahoituslaskelmassa otettu huomioon vain vesihuoltolaitoksen liittymismaksujen lisäykset.

Talousarvion rahoituslaskelma päättyy riviin Vaikutus maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelma sisältää myös kunnan ja Kirkkonummen Vesi -liikelaitoksen väliset rahoituserät.

Lainakannan muutokset

€	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Lyhennykset	12 514 061	12 660 822	15 549 225	20 263 493	18 209 738	14 712 598
Uudet lainat	11 000 000	26 502 160	47 512 698	69 234 721	55 798 259	56 152 864
Netto	1 514 061	-13 841 338	-31 963 473	-48 971 228	-37 588 521	-41 440 266

(1000 €)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lainakanta 31.12	109 563	123 404	159 355	208 326	245 915	287 355
<i>lainaa / asukas, €</i>	2 797	3 143	4 056	5 242	6 151	7 146

Lainakannan muutokset taulukon luvuissa on otettu huomioon seuraavat oletukset:

- Suunnitelmavuosien lainanotossa on huomioitu tulevien vuosien taloussuunnitelmien mukainen vuosikatteen nousu.
- Suunnitelmavuosien investoinnit on toteutettu kaikki omaan taseeseen investoimalla. Rakennusinvestointien toteuttaminen kiinteistöleasingillä pienentää lainan tarvetta huomattavasti, mutta heikentää samalla suunnitelmavuosien toimintakatetta.

Kirkkonummen vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Liikelylijäämä	701 767	708 458	82 934	-29 747	-221 523	-360 136
Poistot ja arvonalentumiset	1 931 319	2 001 253	2 314 000	2 471 480	2 687 623	2 850 848
Rahoitustulot ja -menot	-33 216	-23 785	-15 053	-15 011	-15011	-15011
Satunnaiset erät	0	-189 510	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjaavat erät	0	189 510	0	0	0	0
Investoinnit						
Investointimenot	-2 017 219	-2 702 477	-3 450 000	-4 000 000	-4 490 000	-4 420 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vast hyöd						
luovutustulot	0	-189 510	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	582 651	-206 061	-1 068 119	-1 573 278	-2 023 900	-1 929 288
Rahoituksen rahavirta						
Lainakannan muutokset						
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	0
Kunnalta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-192 243	0	0	0	0	0
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	-171 015	0	0	0	0
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	0	0	0
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos muilta	0	-361 249				
Saamisten muutos kunnalta (yhdystili)	-1 716 197	-1 385 894	-11 881	573 278	823 900	429 288
Korottomien velkojen muutos kunnalta (liittymismaksut)	1 325 789	2 124 219	1 080 000	1 000 000	1 200 000	1 500 000
Rahoituksen rahavirta	-582 651	206 061	1 068 119	1 573 278	2 023 900	1 929 288
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	0	0	0

Vesihuoltolaitoksen toiminnan ja investointien rahavirta on talousarviovuonna ylijäämäinen.

Kunnanvaltuuston 24.11.2001 § 199 päätöksen mukaan vesihuoltolaitos suorittaa kunnalle lainapääomalle vuotuista korkoa 5 %.

Kirkkonummen Vesi

Liikelaitoksen johtokunta

Sisällysluettelo

Käyttötalousosa	116
Investointisuunnitelma	120
Tulos- ja rahoituslaskelma	122

Vesi -liikelaitoksen johtokunta

Tuloslaskelma €

570 Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2021
Toimintatuotot	7 388 256	7 453 673	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Myyntituotot	7 384 498	7 452 488	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 758	1 185	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 755 169	-4 743 961	-5 018 150	-5 303 256	-5 356 289	-5 409 851
Henkilöstökulut	-950 289	-1 008 239	-1 117 725	-1 140 770	-1 152 178	-1 163 699
Palkat ja palkkiot	-732 010	-805 527	-911 867	-930 787	-940 095	-949 496
Henkilösivukulut	-218 279	-202 712	-205 858	-209 983	-212 083	-214 204
Palvelujen ostot	-2 050 975	-1 941 457	-2 073 564	-2 296 000	-2 318 960	-2 342 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 683 559	-1 723 843	-1 720 500	-1 780 500	-1 798 305	-1 816 288
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-70 346	-70 422	-106 361	-85 986	-86 846	-87 714
Toimintakate	2 633 087	2 709 712	2 392 850	2 436 744	2 461 111	2 485 723

Toiminnan painopistealueet

Kirkkonummen Vesi -liikelaitos huolehtii johtokuntansa alaisena toiminta-alueellaan vesihuollosta vesihuoltolain mukaisesti ja tarjoaa mahdollisuuksien mukaan vesihuoltopalveluja myös oman toiminta-alueen ulkopuolelle.

Vesihuoltolaitos kattaa käyttö-, pääoma- ja rahoituskulunsa maksuillaan ja on toiminut

kirjanpidollisesti eriytettynä kunnallisena liikelaitoksena 1.6.2017 alkaen. Vuosi 2020 on Kirkkonummen Veden kolmas kokonainen toimintavuosi liikelaitoksena.

Toiminnan painopisteinä suunnitelmakaudella ovat:

- Toimivan, laadukkaan ja kustannustehokkaan vedentuotannon, vedenjakelun ja viemäroinnin tuottaminen
- Tietojärjestelmien hyödyntämisen kehittäminen verkostojen ja laitosten käytön, omaisuuden hallinnan ja toiminnan raportoinnin tarpeisiin
- Vesihuoltoverkostojen investointien toteuttaminen kunnan infran investointiohjelman mukaisesti, investointien seurannan kehittäminen
- Verkosto- ja laitosomaisuuden suunnitelmallinen kunnossapito
- Verkostojen ja laitosten laajennus- ja peruskorjausinvestointien toteuttaminen saneerausohjelmien ja elinkaariarvioiden mukaisesti

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Vuoden 2020 toimintatuloiksi arvioidaan 4 % enemmän kuin vuodelle 2019 on budjetoitu. Talousarvioesityksen laadintahetkellä on arvioitu, että vuoden 2019 tulot toteutuvat ennakoitua suurempana. Veden ominaiskulutus laski merkittävästi vuonna 2017, mutta kulutuksen lasku ei ole jatkunut kuten tuolloin arvioitiin.

Veden ja jäteveden hintaa tai liittymismaksuja ei esitetä muutettavaksi vuonna 2020. Edellinen hinnankorotus on tehty vuoden 2017 alusta. Palvelumaksuhinnasto esitetään päivitettäväksi, mutta päivityksellä ei arvioida olevan kokonaisuudessaan vaikutusta tuloihin.

Toimintakulujen kasvuksi esitetään 6 % (n. 300 000 €). Kustannuksia nostavat ostoveden ja jätevedenpuhdistuksen ennakoitu määrien kasvu ja hinnankorotukset. Talousvettä arvioidaan ostettavan noin 100 000 m³ (8 %) enemmän kuin vuodelle 2019 on budjetoitu. Viemäroidyn jätevesimäärän arvioidaan kasvavan 70 000 m³ (3 %). Lisäksi määrärahoja on korotettu verkostokorjausten ja sähköisten palveluiden osalta. Verkostokorjauksia lisäämällä parannetaan vedenjakelun ja viemäroinnin toimintavarmuutta vesikatkoskoikojen ja viemäriylivuotojen vähentyessä. Lisäksi korjauksilla vähennetään korjausvelkaa. Sähköisiä ratkaisuja kehitetään mm. verkoston ja laitosten käytön raportoinnissa ja mallinnuksessa, huoltojen suunnittelussa sekä omaisuudenhallinnassa.

Uusia henkilöitä ei palkata, henkilöstömäärä 19,2 httv säilyy talousarviovuonna.

Vuoden 2020 toimintakate on 2 436 744 €, mikä on aiempien vuosien tasolla ja hyvän rahoitustilanteen vuoksi riittävä.

Talousarviovuotena vedentuotanto jatkuu omilla vedenottamoilla. Meikon osalta budjetoinnissa on otettu huomioon oman tuotannon lasku, mikä johtuu siitä, että laitosta ei voida käyttää täysimääräisesti ennen kuin uusi vesitorni on valmistunut.

Merkittävimpana investointina talousarviovuonna 2020 on keskustan uuden vesitornin rakentaminen. Saaneerausinvestoinneissa keskitytään erityisesti jätevedenpumppaamoiden uusimiseen.

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja toiminta-alue-esitykset käsitellään toimitelmissä vuonna 2020.

Talousarviovuotena on tarkoitus selvittää ja päättää hulevesiverkoston hallinnasta. Selvitystyö tehdään yhteistyössä kunnallistekniikkapalveluiden kanssa. Vesihuoltolaitoksen toimitusehtojen päivitys siirtyy vuodelle 2021.

Talousarvio- ja suunnitelmaesityksessä ei ole varauduttu ennakoimattomiin yllätyksiin, vaan budjetti on laadittu oletuksella, että sääolosuhteet taloussuunnitelmavuosina ovat normaalit, poikkeuksellisen suuria vuotoja ei tapahdu, keskeisimpien palveluiden ja materiaalien, eli ostoveden ja jätevedenpuhdistuksen sopimushinnat muuttuvat ennakoidusti, ja että arvioitu yleinen kustannustason

nousu on kunnanhallituksen antaman suunnitteluohjeen mukainen. Vuotovesien osalta on varauduttu hyvän kehityksen säilymiseen, eli budjetissa on varauduttu aiempia vuosia pienempiin vuotovesimääriin.

Liikelaitoksen tulos- ja rahoituslaskelma

Tulos- ja rahoituslaskelmat esitetään tämän talousarvioesityksen lopussa. Talousarvio- ja taloussuunnitelma-vuosien tilikaudet arvioidaan jäävän alijäämäiseksi, koska poistot kasvavat. Aiempien vuosien hyvät tulokset ovat kerryttäneet maksuvalmiutta kunnan ja liikelaitoksen väliselle yhdystilille, joten kertynyttä kassaa on suunniteltu purettavaksi vuosina 2019-2022. Vesiliikelaitoksella ei ole lainaa, eikä lainaa ole suunniteltu nostettavan suunnitelmakautena. Hyvän rahoitustilanteen vuoksi käyttö-, perus- ja liittymismaksuihin ei esitetä muutosta talousarviovuonna. Palvelumaksuhinnasto esitetään päivitettäväksi, mutta tällä ei ole merkittävää vaikutusta maksutuloihin. Talousarviovuonna on syytä arvioida tuloksen alijäämäisyyden merkitys ja arvioida mm. poistojen kirjaustavan muutostarpeet.

Talousarvio on laadittu sillä oletuksella, että peruspääoman korvaus ja kunnan lainan korko pysyvät ennallaan.

Johtokunnan sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Kehitämme päätaajamista entistä vi- reämpiä ja viihtyisämpiä kuntalaisten kohtaamispaikkoja Toteutamme rohkeasti arkkitehtuuri- poliittista ohjelmaa kunnan rakenta- misen ohjaamisessa (elinvoimaoh- jelma 4.3.)	Keskustan uuden vesitornin rakentamisessa toteutetaan ideasuunnittelun periaatteita ja pidetään kiinni laadukkaasta rakentamisen suunnittelusta ja valvonnasta vastuuhenkilö: vesihuoltopäällikkö	

Strateginen tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevat palvelut

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Lisäämme kuntalaisten osallistumis- mahdollisuuksia ja ohjaamme palvelutuotantoa aiempaa voimakkaammin kuulemalla kuntalaisia. Laajennamme yhteistyömahdollisuuksia kuntalaisten, kolmannen sektorin ja yritysten välillä.	Vesihuollon kehittämissuunnitelmasta ja toi- minta-alue-ehdotuksista on tiedotettu ja kuultu kuntalaisten näkemyksiä sähköisiä ka- navia hyödyntäen. Yhteistyömahdollisuudet kartoitettu alueen vesihuoltolaitoksilta. vastuuhenkilö: vesihuoltopäällikkö	

Strateginen tavoite: Kestävä yhteistyö, talous ja osaaminen

Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Tasapainotamme kunnan talouden muun muassa jaksottamalla investoinnit hallitusti.	Kirkkonummen Veden saneerausohjelman mukaiset investoinnit on jaksotettu hallitusti kunnan alueinvestointien vaihtelut huomioi- den. Saneerausohjelman kohteiden valinnassa hyödynnetään kunnossapitohenkilöstön do- kumentoimia havaintoja. Meikon vedenottamosta on laadittu elinkaa- riarvio. Talouden ja kirjanpidon käytännöt (mm. poistotavat) on arvioitu ja alijäämäiseksi kääntyvän tuloksen merkitys on arvioitu. vastuuhenkilöt: rakennuttajainsinööri, ver- kostoinsinööri, vesihuoltopäällikkö	

Strateginen tavoite: Elinvoimainen ja erottuva Kirkkonummi		
Tavoite	Toimenpide / Mittari	Toteuma
Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä kunnan kiinteistöissä (elinvoimaohjelma 7.2.	Selvitetään uusiutuvan energian hyödyntämisen mahdollisuudet Vesi-liikelaitoksen kohteissa ja hankinnoissa vastuuhenkilö: vesihuoltopäällikkö	

Tunnusluvut

Vesi -liikelaitos	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liittyneet kiinteistöt, kpl	3 993	4 073	4 087	4 213	4 263	4 313
- vuoden aikana liittyneet	73	80	90	50	50	50
Vedenkäyttäjät (arvio, sis. osuuskunnat)	30 170	30 774	31 500	32 000	32 500	33 000
Pumpattu vesimäärä, m3/vuosi	2 012 724	2 015 966	2 030 000	2 037 000	2 055 000	2 090 000
- siitä ostoveden osuus, m3	1 249 776	1 241 097	1 220 000	1 319 000	1 135 000	1 160 000
Myyty vesimäärä, m3/vuosi	1 573 565	1 611 015	1 575 000	1 687 000	1 705 000	1 740 000
Laskuttamattoman veden osuus %	21,8 %	20,09 %	22 %	17 %	17 %	17 %
Käsitelty jätevesimäärä, m3/vuosi (ostop.)	2 840 966	2 398 579	2 650 000	2 719 000	2 728 000	2 750 000
Laskutettu jätevesimäärä, m3/vuosi	1 832 786	1 803 618	1 840 000	1 869 000	1 869 000	1 890 000
Jätevesiverkoston vuotovedet %	35,5 %	25 %	31 %	31 %	31 %	31 %
Vesijohtoverkoston pituus km	214,5	236,6	237	235 *	237	239
Jätevesiverkoston pituus km	220,5	234,7	235	212 *	214	216
Hulevesiverkoston pituus km	130	144,5	145	116 *	118	120
Jätevedenpumppaamoiden lkm	98	95	100	100	100	102
Saneeraukset						
Vesijohtoverkosto km	1	0,9	2	1	2	2
Jätevesiverkosto km	0,3	1,5	1,5	1,0	2	2
Hulevesiverkosto km	0,4	1,8	0	0	0	0
Jätevedenpumppaamot kpl	2	3	3	9	8	7
Hinnat						
Veden käyttömaksu, €/m3, alv 0 %	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Jäteveden käyttömaksu, €/m3, alv 0 %	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90	1,90
Muuta						
Henkilöstömäärä	17	18	18	19,2	19,2	20

* Verkostojen pituus tarkistettu syyskuussa 2019. Edeltävien vuosien raportoiduissa verkostopituuksissa on ollut virhettä.

Kirkkonummen Veden investointisuunnitelma 2020-2024

Investointisuunnitelma on laadittu oletuksella, että kaavoitus ja kunnallistekniikan rakentaminen toteutuvat kunnan suunnitelman mukaisesti. Investointien kestäväksi tavoitetasoksi on suunniteltu noin 4 milj. €/v. Siinä tapauksessa, että aluerakentamisen hankkeet viivästyvät, voidaan investointimäärärahoja siirtää saneerausinvestointeihin. Talousarviovuoden investoinnit on esitetty alla tarkemmin ja viiden vuoden investointisuunnitelma hanketasolla liitteessä 1.

Kirkkonummen Veden investoinnit 2020

Aluekohtaiset verkostohankkeet

Keskusta ja lähialueet

- Munkinniitty, vesihuollon rakentaminen Munkinmäentien jatkolle, 50 000 €
- Vesitorinmäki, asemakaava-alueen vesihuollon rakentaminen loppuun (länsiosa), 50 000 €
- Juhlakallio ja Tolsanmäki, asemakaava-alueiden vesihuollon suunnittelu 30 000 €

Jorvas, Laajakallio ja lähialueet

- Jorvaksenmylly, Myllymestarinkujan vesihuollon rakentaminen (Jorvaksen seisakkeen rakentamisen yhteydessä), 200 000 €

Masala ja lähialueet

- Masalan keskustan asemakaava-alue: Vaihe 1. Masalantie välillä Puolukkamäki-Tinankuja, Sundsbergintie välillä Masalantie-Masalanportin alue ja Sepänkyläntie välillä Masalantie-Bjönsinpolun alikulku ja Rydmanintien (Vernerinpuisto) vesihuollon saneeraus ja hulevesiviemäröinnin rakentaminen, 2019 aloitettu urakka valmistuu. 50 000 €
- Masalanportti vaihe 1, vesihuollon suunnittelu, 20 000 €

Sarvvik

- Sarvikinportti, vesihuollon suunnittelu ja rakentamisen aloitus, 150 000 €
- Riistametsä, vesihuollon suunnittelu, 50.000 €
- Sarvikinranta, vesihuollon suunnittelu, 50.000 €

Kantvik ja lähialueet

- Prikirannan vesihuollon suunnittelu 30 000 €

Veikkolan asemakaava-alueet

- Alueen 14 (Vanhatie välillä Lamminjärventie-Turuntie, Vuoritie, Lammaskallionkuja, Hyvänmielenkuja ja Palopolku) vesihuollon ja hulevesiviemäröinnin rakentaminen loppuun, 150 000 €

Runko- ja siirtojohdot

- Keskustan vesitornin rakentaminen, 2019 käynnistyneen urakan loppuun rakentaminen, 2 100 000 €
- Viemäriverkoston saneeraus, saneerauskohteita vesihuoltoverkoston saneerausohjelmasta, 250 000 €
- Jätevedenpumppaamoiden saneeraus, 9 huonokuntoisen jätevesipumppaamon saneeraus, 200 000 €
- Vesijohtojen saneeraus, Saneerauskohteita vesihuoltoverkoston saneerausohjelmasta, 190 000 €
- Vesihuoltoverkoston pienet muutos- ja saneeraustyöt, 50 000 €
- Upinniemen siirtovesilinjan rakennussuunnittelu, 50 000 €
- Siuntio-Kirkkonummi siirtovesilinjan rakennussuunnittelu ja linjan länsipään rakentaminen, 80 000 €

Vedenottamot

- Meikon vedenottamon saneeraus, elinkaariselvitys ja laitosalueen aitaus, 50 000 €

Vesih koneet ja kalusto

- Kolmen pakettiauton hankinta, 130 000 €

Ohjelmistot

- Automaatiojärjestelmän kehittäminen ja ohjelmiston päivitys, 70 000 €

Tulos- ja rahoituslaskelmat

Tuloslaskelma €

570 Kirkkonummen Vesi -liikelaitos

	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2021
Toimintatuotot	7 388 256	7 453 673	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Myyntituotot	7 384 498	7 452 488	7 411 000	7 740 000	7 817 400	7 895 574
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	3 758	1 185	0	0	0	0
Toimintakulut	-4 755 169	-4 743 961	-5 018 150	-5 303 256	-5 356 289	-5 409 851
Henkilöstökulut	-950 289	-1 008 239	-1 117 725	-1 140 770	-1 152 178	-1 163 699
Palkat ja palkkiot	-732 010	-805 527	-911 867	-930 787	-940 095	-949 496
Henkilösivukulut	-218 279	-202 712	-205 858	-209 983	-212 083	-214 204
Palvelujen ostot	-2 050 975	-1 941 457	-2 073 564	-2 296 000	-2 318 960	-2 342 150
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 683 559	-1 723 843	-1 720 500	-1 780 500	-1 798 305	-1 816 288
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-70 346	-70 422	-106 361	-85 986	-86 846	-87 714
Toimintakate	2 633 087	2 709 712	2 392 850	2 436 744	2 461 111	2 485 723
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 216	-23 785	-15 011	-15 011	-15 011	-15 011
Vuosikate	2 599 871	2 685 927	2 377 839	2 421 733	2 446 100	2 470 712
Poistot ja arvonalentumiset	-1 931 320	-2 001 254	-2 314 000	-2 471 480	-2 687 623	-2 850 848
Satunnaiset erät		-189 511				
Tilikauden tulos	668 551	495 162	63 839	-49 747	-241 523	-380 136
Poistoeron muutos	19 137	17 847	20 000	20 000	20 000	20 000
Tilikauden ylijäämä (alij.)	687 688	513 009	83 839	-29 747	-221 523	-360 136

Liite 1

Kirkkonummen Veden investointisuunnitelma 2020-2024

	Aluerakentamisen hankkeet	TA2020	TS2021	TS2022	TS2023	TS2024
projekti	Keskusta:	-130 000	-180 000	-1 370 000	-1 240 000	-650 000
9710	Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen			-20 000	-10 000	-300 000
9710	Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-10 000	-200 000	-30 000
9710	Tallinmäki: Rovastinpuiston rakentaminen		-50 000			
9710	Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilamäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen		-50 000	-200 000	-100 000	
9710	Kuusalanpolun ja Pikkupolun rakentaminen		-50 000			
9711	Gesterbyn asemakaava-alue: Gesterbyntie, Gesterborgintie				-30 000	
9711	Hevosmäen alueen vesihuollon saneeraus				-300 000	-100 000
9720	Vesitorinmäki länsiosa: Jokiniityntie	-50 000				
9720	Vesitorinmäki itäosa: Vesitorinrinne			-500 000	-200 000	
9730	Munkinmäenpuisto: Munkinmäentien, Luostarinrinteen, Apotintien, Eteläisen asema-aukion, Munkinkujan, Apotipuiston, Apotinpolun, Munkinpolun, Purotien, Purokujan, Puropolun ja P-Munkinpihan vesihuollon rakennussuunnittelu ja rakentaminen			-20 000	-10 000	
9730	Munkinniitty: Munkinmäentien jatkon rakentaminen	-50 000				
9732	Juhlakallio ja Tolsanmäki	-30 000	-10 000	-620 000	-350 000	-50 000
	Pedersinportti (väliaikainen liittymä Länsiväylälle)				-10 000	-50 000
	Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)				-30 000	-100 000
	Louhosrinne 1.					-20 000
	Jorvas, Laajakallio ja lähialueet:	-200 000	-80 000	-20 000	-240 000	-590 000
9739	Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue		-30 000	-20 000	-200 000	-300 000
9796	Jorvaksenmylly: Myllymestarinkujan vesihuollon rakentaminen (Jorvaksen seisakkeen rakentamisen yhteydessä)	-200 000	-50 000			
9738	Jorvaksenkolmion asemakaava-alue					-50 000
	Jorvaksenmylly 2.				-20 000	
	Jorvaksenmylly 3.					-20 000
	Keijukaislaakso				-20 000	-200 000
	Killinmäki					-20 000
	Masala ja lähialueet:	-170 000	-410 000	-320 000	-610 000	-800 000
9760	Vaihe 1. Masalantie välillä Puolukkamäki-Tinankuja, Sundsbergintie välillä Masalantie-Masalanportin alue ja Sepänkyläntie välillä Masalantie-Bjönsinpolun alikulku, Rydmanintien (Verneripuisto): vesihuollon rakentaminen ja saneeraus	-50 000				
9761	Granbodankujan vesihuollon rakentaminen	-100 000				
9760	Vaihe 2. Masalantie välillä Tinankuja-Pyssysepänkuja, Tinankujan, Työmiehenkujan, Junailijankujan, Tinanpolun ja asemanseudun suunnittelu ja rakentaminen (Masalan asemanseutu)			-50 000		-300 000
9760	Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen		-30 000	-200 000	-50 000	

9791	Suvimäki ja Majvik		-30 000	-20 000		-280 000
9762	Masalanportti vaihe 1: Salmitie ja jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Salmitie-Masalan asema suunnittelu ja rakentaminen	-20 000	-330 000			
9762	Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-10 000	-160 000	
9788	Mustikkarinne			-20 000	-200 000	-100 000
9789	Kettukorpi			-20 000	-200 000	-100 000
	Högsäters					-20 000
	Sarvvik:	-250 000	-1 300 000	-1 050 000	-50 000	0
9731	Riistametsä	-50 000	-500 000	-250 000		
9731	Sarvikinportti	-150 000	-600 000	-600 000		
9771	Sarvikinranta	-50 000	-200 000	-200 000	-50 000	
	Kantvik ja lähialueet:	-30 000	-470 000	-260 000	-40 000	-30 000
9750	Pikikiranta	-30 000	-470 000	-260 000	-20 000	
9790	Pikkalanlahti				-20 000	-10 000
	Jollaranta					-20 000
	Veikkola:	-150 000	-330 000	-100 000	-600 000	-200 000
9780	Alueen 14 vesihuollon rakentaminen: Vanhatie välillä Lamminjärventie-Turuntie, Vuoritie, Lammaskallionkuja, Hyvänmielenkuja ja Palopolku	-150 000				
9780	Alueen 13 vesihuollon rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja		-300 000	-100 000		
9780	Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) ja 18 (Paasitie) ja Peräläntien välillä vt1:n ylikulkusilta - rakennettu osuus vesihuollon rakentaminen sekä Impivaarantien ja Männistötie saneeraus				-200 000	-100 000
9781	Veikkolanpuro II		-30 000		-400 000	-100 000
	Runko- ja siirtojohtot	-2 820 000	-1 470 000	-1 100 000	-900 000	-1 250 000
9600	Keskustan vesitornin rakentaminen	-2 100 000				
9610	Viemäriverkoston saneeraus	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000	-500 000
9630	Vesijohtojen saneeraus	-90 000	-100 000	-100 000	-300 000	-500 000
9620	Jäteveden pumpp saneeraus	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
9640	Vesih verk pienet muutokset	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
9650	Upinniemen siirtovesilinja	-50 000	-400 000	-450 000		
9680	Siuntio-Kirkkonummi siirtovesilinja	-80 000	-400 000	-50 000		
9690	Paineenkorotus- ja mitta-asetat		-70 000		-100 000	
	Vedenottamot	-50 000	-50 000	-100 000	-70 000	0
9660	Meikon vedenottamon saneeraus	-50 000	-50 000	-100 000		
	Pohjavedenottamoiden saneeraus				-70 000	
	Vesih koneet ja kalusto	-130 000	0	-100 000	0	0
9699	Vesih koneet ja kalusto	-130 000		-100 000		
	Ohjelmistot	-70 000	-200 000	0	0	-30 000
9700	Automaatiojärjestelmä	-70 000	-200 000			
	Muut ohjelmistoinvestoinnit					-30 000
	Kaikki vesihuollon investoinnit yhteensä	-4 000 000	-4 490 000	-4 420 000	-3 750 000	-3 550 000

Liitteet

Liite 1a Yhdyskuntatekniikan investoinnit

	TA2020	SV2021	SV2022	SV2023	SV2024
LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOT					
Isot hankkeet	-7 640 000	-4 300 000	-3 600 000	-9 850 000	-10 500 000
Keskusta:	-230 000	-3 600 000	-2 700 000	-8 250 000	-6 200 000
Kirkkotorin pysäköintilaitos		-300 000		-3 500 000	-3 700 000
Asematien välillä Asemankaari-Kelan talo, Koulupolun, Tallikujan ja Asematien aukion ja kevyen liikenteen alikulkusillan suunnittelu ja rakentaminen			-100 000	-250 000	-1 500 000
Kirkkonummentien ylikulkusillan rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-200 000	-3 000 000	-2 500 000	-2 500 000	
Kirkkonummentie ja Överbyntie suunnittelu ja rakentaminen		-250 000	-100 000	-2 000 000	-1 000 000
Vuohimäenportin eritasoliittymä kt 51 (esiselvitykset, esisuunnittelu)	-30 000	-50 000			
Masala:	-1 210 000		-200 000	-1 000 000	-3 700 000
Vaihe 1. Masalantie välillä Puolukkamäki-Tinankuja, Sundsbergintie välillä Masalantie-Masalanportin alue ja Sepänkyläntie välillä Masalantie-Bjönsinpolun alikulku, Rydmanintien (Vernerinpuisto), Masalan urheilupuiston liittymän ja pysäköintialueen rakentaminen	-1 100 000				
Vaihe 2. Masalantie välillä Tinankuja-Pyssysepänkuja, Tinankujan, Työmiehenpolkun, Junailijankujan, Tinapolun ja asemanseudun suunnittelu ja rakentaminen (Masalan asemanseutu)			-200 000		-700 000
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 1. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50%): Masalan(portti) eritasoliittymä, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen	-60 000			-1 000 000	-3 000 000
Kt 50 Kehä III välillä kt 51 - Mankki: 2. vaihe: Tiesuunnitelman laatiminen (kunnan osuus 50%): Majvikin(portti) eritasoliittymät, rinnakkaisyhteydet ja liikenneturvallisuuden parantaminen	-50 000				
Veikkola:	-3 700 000	-700 000	-700 000	-600 000	-600 000
Alueen 14 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Lamminjärventie-Turuntie, Vuoritie, Lammaskallionkuja, Hyvänmielenkuja ja Palopolku	-1 200 000				
Alueen 13 katujen rakentaminen: Vanhatie välillä Päivärinteentie-Lamminjärventie, Pengertie, Kaskiniityntie, Puutarhatie, Umpikuja, Mäkeläntie ja Lammaskallionkuja		-700 000	-700 000		
Alueiden 12 (Kyntäjätie, Takkumäentie ja Pienviljelijätie) ja 18 (Paasitie) ja Peräläntien välillä vt1:n ylikulkusilta-rakennettu osuus katujen rakentaminen sekä Impivaarantien ja Männistöntie saneeraus				-600 000	-600 000
Veikkolan meluesteen rakentaminen, vaihe 1.	-2 500 000				
Jorvas:	-2 500 000				
Jorvaksen aseman rakentaminen (kunnan osuus 51%)	-2 500 000				

Liite 1a Yhdyskuntatekniikan investoinnit

	TA2020	SV2021	SV2022	SV2023	SV2024
Uudet asemakaavahankkeet alueittain	-2 700 000	-4 700 000	-12 200 000	-11 480 000	-11 010 000
Keskusta:	-800 000	-100 000	-3 350 000	-2 950 000	-1 230 000
Gesterbyn asemakaava-alue: Gesterbyntie, Gesterborgintie				-150 000	-50 000
Vesitorninmäki länsiosa: Jokiniityntie	-600 000				
Vesitorninmäki itäosa: Vesitorninrinne			-1 500 000	-500 000	
Munkinmäenpuisto: Munkinmäentien, Luostarinrinteen, Apotintien, Eteläisen asema-aukion, Munkinkujan, Apotipuiston, Apotinpolun, Munkinpolun, Purotien, Purokujan, Puropolun ja P-Munkinpihan rakennussuunnittelu ja rakentaminen			-150 000	-100 000	
Pedersinportti (väliaikainen liitymä Länsiväylälle)				-100 000	-500 000
Tolsanjärvi (ent. Drusibacken)				-100 000	-500 000
Myllytorpan asemakaava-alue					
Juhlakallio ja Tolsanmäki	-200 000	-100 000	-1 700 000	-2 000 000	-100 000
Louhosrinne 1.					-80 000
Jorvas ja lähialueet:	-500 000	-450 000	-400 000	-1 080 000	-1 230 000
Jorvaksenkolmion asemakaava-alue					-150 000
Kvis ja Pohjois-Jorvas asemakaava-alue		-250 000	-400 000	-1 000 000	-1 000 000
Jorvaksenmylly: Myllymestarinrinne, Myllymestarinukuja ja pysäköintialue (Liittyy Jorvaksen seisakkeen rakentamiseen)	-500 000	-200 000			
Jorvaksenmylly 2.				-80 000	
Jorvaksenmylly 3.					-80 000
Laajakallio ja lähialueet:				-100 000	-500 000
Keijukaislaakso				-100 000	-300 000
Killinmäki					-200 000
Masala ja lähialueet:	-200 000	-900 000	-1 350 000	-4 100 000	-5 600 000
Tinantien, Suomelanpolun, Aittakujan sekä Köpaksenpolun (Bjönsinmäki) katujen suunnittelu ja rakentaminen		-100 000	-500 000	-100 000	
Suvinmäki ja Majvik		-200 000	-100 000		-1 500 000
Masalanportti vaihe 1: Salmitie ja jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Salmitie-Masalan asema suunnittelu ja rakentaminen	-200 000	-500 000	-300 000		
Masalanportti vaihe 2: Sundsbergintie, kiertoliittymä ja Eteläinen Salmitie suunnittelu ja rakentaminen		-100 000	-200 000	-1 500 000	-2 000 000
Mustikkarinne			-150 000	-2 000 000	-1 000 000
Kettukorpi			-100 000	-500 000	-1 000 000
Högsäters					-100 000
Sarvik:	-900 000	-2 300 000	-4 400 000	-1 850 000	0
Sarvikinranta	-200 000	-800 000	-2 500 000	-1 800 000	
Riistametsä	-500 000	-750 000	-1 100 000		
Sarvikinportti	-200 000	-750 000	-800 000	-50 000	
Kantvik ja lähialueet:	-300 000	-800 000	-2 700 000	-600 000	-130 000
Pikiranta	-300 000	-800 000	-2 700 000	-500 000	
Pikkalanlahti				-100 000	-50 000
Jollaranta					-80 000
Veikkola:		-150 000		-800 000	-2 320 000
Veikkolanpuro II		-150 000		-600 000	-800 000
Veikkolanportin yritys- ja palvelukaava-alue				-200 000	-1 520 000

Liite 1a Yhdyskuntatekniikan investoinnit

	TA2020	SV2021	SV2022	SV2023	SV2024
Asumisviihtyvyyttä parantavat hankkeet alueittain	-3 195 000	-1 735 000	-2 050 000	-2 100 000	-1 920 000
Keskusta ja lähialueet	-320 000	-825 000	-920 000	-1 000 000	-320 000
Tallinmäki: Rovastipuiston rakentaminen (liittyä lukiokampuksen suunnitteluun)		-350 000			
Tallinmäki: Toritien, Kärrytien, Rosberginpolun, Pappilanmäen ja Sakastinkujan suunnittelu ja rakentaminen		-120 000	-700 000	-700 000	
Kuusalanpolun ja Pikkupolun rakentaminen		-100 000			
Pitäjäntuvan puiston rakentaminen	-50 000	-125 000			
Hevoshaan p-alueen suunnittelu ja rakentaminen					-20 000
Munkinniitty: Munkinmäentien jatkon rakentaminen	-250 000				
Hevosmäen alueen katujen saneeraus				-300 000	-200 000
Neidonkallion p-alueen suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-100 000		
Arvio määrittelemättömistä investoinneista					
Tievalaistus kohde 13: Osterbyntie väli Pähkinätie-Aavaranta suunnittelu ja rakentaminen	-20 000		-100 000		
Tievalaistus kohde 15: Överbyntie väli Isonsuontie-kunnan raja			-20 000		-100 000
Tievalaistus kohde 11: Juusjärventie väli Evitskogintie-Solvikintie rakentaminen		-110 000			
Masala ja lähialueet		-110 000		-100 000	
Ratsumiehentien p-alueen rakentaminen		-100 000			
Tievalaistus kohde 14: Veklahdentie väli Sepänkyläntie-Kivisillantie suunnittelu ja rakentaminen		-10 000		-100 000	
Sarvik					
Kantvik ja lähialueet	-75 000		-180 000	-20 000	
Sokerimestarintien p-alueen rakentaminen			-100 000		
Kantvikin koirapuiston rakentaminen			-80 000		
Sokeritehtaantien liikenneturv.parantaminen	-75000				
Tievalaistus kohde 16: Kabanovintie väli Eestinkyläntie-Mattbyntie				-20 000	
Veikkola	0	-220 000	-120 000	-120 000	-100 000
Suonsyrjän p-alueen suunnittelu ja rakentaminen			-20 000	-100 000	
Puronsuuntien p-alueen suunnittelu ja rakentaminen				-20 000	-100 000
Impivaaranpolun ja p-alueen suunnittelu ja rakentaminen		-20 000	-100 000		
Kaskelantien p-alueen rakentaminen		-100 000			
Tievalaistus kohde 12 rakentaminen: Lamminpääntie väli no280-kunnan raja		-100 000			

	TA2020	SV2021	SV2022	SV2023	SV2024
Kevyen liikenteen raittien rakentaminen sekä kävelyn ja pyöräilyn toimenpideohjelma (kv 18.12.2017 § 90)	-2 700 000	-500 000	-780 000	-810 000	-1 500 000
Volsintien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Myllykyläntie-Ingelsintie rakentaminen	-1 600 000				
Mt11277 Hirsalantien jalankulku- ja pyöräilyväylän ja pysäkkiparin välillä kt51-Kiilatatie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-50 000	-100 000	-400 000	-50 000	
Överbyntien jalankulku- ja pyöräilyväylän välillä Karlbergintie-Granbackantie tie- ja rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-150 000		-150 000	-500 000	-500 000
Jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu ja toteuttaminen Sjököllantielle ja Kylmäntantielle Kylmälän bussipysäkeiltä Sjököllan koululle, rakennussuunnittelu ja rakentaminen	-100 000	-400 000			
Keskusta-Tolsa rataraitin rakentaminen	-800 000				
Tolsan asemanseutu-Jorvas rataraitin suunnittelu ja rakentaminen				-100 000	-500 000
Radanvarsiraitin välillä Kuusalan pallokenttä-Jeppaksentie suunnittelu ja rakentaminen				-80 000	
Ulkoilureitin välillä Naissaarentie- Tuomitie suunnittelu ja rakentaminen			-80 000		
Veikkolan Vartiontien liikenneturvallisuuden parantaminen (jalankulku- ja pyöräilyväylä) (toteutus välittömästi koulun valmistuttua, koulun rakennustöiden aikana hanketta ei kannata toteuttaa)			-150 000		
Lemetin raitin välillä Haapapuro-Veikkola suunnittelu ja rakentaminen				-80 000	
Arvio määrittelemättömistä investoinneista					-500 000
Arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-100 000	-80 000	-50 000	-50 000	
Yleisten pysäköintialueiden suunnittelu ja rakentaminen					
Tie- ja katualueiden valaistuksen uusiminen EU-säädösten mukaiseksi	-100 000	-80 000	-50 000	-50 000	

Liite 1a Yhdyskuntatekniikan investoinnit

	TA2020	SV2021	SV2022	SV2023	SV2024
LIIKUNTA- JA VIRKISTYSALUEET	-1 140 000	-1 200 000	-1 000 000	-200 000	0
Keskusta	-280 000	-350 000	-800 000	-200 000	
Keskustan lämmitettävän tekonurmikentän uusiminen				-200 000	
Keskustan urheilupuisto: skeittialueen ja monitoimikentän rakentaminen		-350 000			
Keskustan nykyisen yleisurheilukentän suunnittelu (valaistus, tartan, katsomo, kastelujärjestelmä, aita jne.) ja peruskorjaus	-40 000		-800 000		
Lähiliikunta-alue: keskustan (Vesitorninmäki) rakentaminen	-240 000				
Kantvik ja lähialueet	-500 000	-400 000			
Kantvik lähiliikuntapaikka vaihe 1: suunnitelmien tarkentaminen ja toteutus tarkennettujen suunnitelmien mukaisesti ja ympäröivät viheralueet sekä bussipysäkin rakentaminen	-500 000	-400 000			
Veikkola	-160 000	-200 000	-200 000		
Veikkolan yleisurheilukentän hiekkapinnan vaihtaminen nurmeksi		-200 000			
Veikkolan kuntoradan suunnittelu ja peruskorjaus	-40 000		-200 000		
Veikkolan kuntoportat	-120 000				
Muut alueet ja arvioidut määrittelemättömät hankkeet	-200 000	-250 000	0	0	0
Linlon sillan korjaus	-200 000	-250 000			
LIIKENNEVÄYLÄT JA PUISTOT +LIIKUNTA- JA VIRKISTYSALUEIDEN investoinnit yhteensä	-14 675 000	-11 935 000	-18 850 000	-23 630 000	-23 430 000
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT					
Täydennyskartoitukset ja paikkatietojen tuottaminen	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000

Liite 1b Palvelutuotannon investoinnit

PROJEKTI	KUSTANNUS- ARVIO	TA+MUUTOS 2019	Arvio 2019 loppuun mennessä syntyneistä kuluista	TA 2020	SV1 2021	SV2 2022	2023	2024
TALONRAKENTAMINEN								
Rakentamisvaiheessa								
9200 Hyvinvointikeskus	44 500 000 €	2 850 000 €	2 850 000 €	20 000 000 €	15 000 000 €	5 000 000 €	- €	- €
9304 Jokirinteen oppimiskeskus	38 000 000 €	16 950 000 €	28 546 266 €	4 881 000 €	4 524 900 €	- €	- €	- €
9301 Pääkirjaston laajennus	14 878 000 €	2 581 000 €	14 325 804 €	3 000 000 €	- €	- €	- €	- €
9302 Pääkirjaston valtiosuus	- €	- 2 060 000 €	- 2 060 000 €	- 2 060 000 €	- €	- €	- €	- €
9305 Veikkolan koulu	6 177 000 €	175 702 €	2 021 000 €	3 156 000 €	1 000 000 €	- €	- €	- €
9314 Veikkolan päiväkotia (UR)	5 468 016 €	4 212 087 €	3 516 016 €	1 952 000 €	- €	- €	- €	- €
Suunnitteluvaiheessa								
9307 Veikkolan sivukirjaston perusk	2 500 000 €	650 000 €	29 700 €	2 000 000 €	500 000 €	- €	- €	- €
9308 GWPD	- €	500 000 €	89 966 €	500 000 €	10 000 000 €	20 000 000 €	5 000 000 €	- €
Lukiokampus	- €			500 000 €	5 000 000 €	15 000 000 €	4 500 000 €	
9311 Nissnikun koulu	23 194 000 €	500 000 €	68 748 €	- €	- €	500 000 €	1 000 000 €	10 000 000 €
Kantvikin koulu							100 000 €	1 000 000 €
Muut								
9400 Peruskorjausohjelma	- €	2 500 000 €		1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €	1 500 000 €
9313 Koulu ja päiväk.pihojen perusparannustoimenpiteet	- €	200 000 €		200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
9399 Tilahallinnon energiatohokkuushankkeet	- €	200 000 €		200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €	200 000 €
IRTAIN OMAISUUS								
Ruokapalveluiden laitekorvaukset				100 000 €				
Puhtauspalveluiden laitteisto				100 000 €				
	134 717 016	29 258 789	51 447 500	36 029 000	37 924 900	42 400 000	12 500 000	12 900 000

Avustukset toimialoittain

Konsernihallinto	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Kunnanhallituksen avustusmääräraha	21 000	15 000	15 000	15 000
Yleisavustukset yhteisöille	10 000	10 000	10 000	10 000
Maahanmuuttajien integroinnin järjestäminen				30 000
Palvelukeskussäätiöltä yhdistysten käyttöön vuokrattu toimitila*		117 722	117 722	117 722
Muut avustukset, mm. vesihuoltoavustukset, Yritysespoo	55 300	99 225	122 000	146 660
Yhteensä	168 173	241 947	264 722	319 382
Perusturva	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Yleisavustus	20 000	19 998	30 000	30 000
Perheasiain neuvottelukeskukseen avustus seurakunnalle	0	40 000	0	30 000
Veteraaniavustus	27 500	27 501	27 500	27 500
Yhteensä	47 500	87 499	57 500	87 500
Sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen toimiala	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta				
Toiminta-avustus	288 252	293 910	293 910	293 884
S varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta				
Toiminta-avustus	24 284	25 174	24 284	25 174
R varhaiskasvatus- ja opetuslautakunta				
Toiminta-avustus	6 993	7 728	6 993	7 728
Yhteensä	319 529	326 812	325 187	326 786
Kuntatekniikka	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TA 2020
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
Ympäristönsuojelu	5 566	5 470	8 000	10 000
Yhdyskuntatekniikan lautakunta				
Yksityistieavustukset	209 173	303 980	250 000	200 000
Talkooavustukset	75 000	66 885	75 000	70 000
Sopimuspalokuntien tukeminen	68 486	29 112	30 000	30 000
Yhteensä	358 225	405 447	363 000	310 000
Toimitila-avustukset	574 478	437 304	608 046	608 046
Avustukset yhteensä	1 467 905	1 499 009	1 618 455	1 651 714

Kirkkonummella rekisteröidyille yhdistyksille myönnettyjen kunnan tilojen käyttökorvaukset on katettu vuoteen 2019 saakka sisäisesti toimitila-avustuksina siltä yksiköltä, jonka avustusten piiriin tiloja käyttänyt yhdistys kuuluu. Tähän sisäiseen laskutukseen on aiemmin talousarviossa varattu kyseiselle yksikölle sekä ulkoisia menoja että tuloja toimitila-avustusten kattamiseksi. Vuoden 2020 talousarvioesitykseen ei ole sisällytetty toimitila-avustusmenoja eikä -tuloja, koska sisäisestä laskutuksesta luovutaan. Laskennallista toimitila-avustuksen suuruutta voidaan seurata tilojen käytön perusteella.

* toimitila-avustus yhdistyksille sisältää yhdistysten käyttöön vuokratun tilan Palvelukeskussäätiöltä

